

Sieba János

AZ EGRİ TANÁRKÉPZŐ FŐISKOLA

ÉVKÖNYVE

Az Egri Tanárképző Főiskola épülete.

1962 — 63.

AZ EGRI TANÁRKÉPZŐ
FŐISKOLA

ÉVKÖNYVE

1962—63.

REVIZIO

Szerkesztették:

TÓTH BERTALAN

a tanulmányi osztály vezetője.

DR. SZÓKEFALVI NAGY ZOLTÁN

főiskolai tanár, kandidátus.

F. k.: Dr. Szántó Imre igazgató, Eger.
Heves m. Nyomda V., Eger. 64-615. (600 péld.)

DR. SZANTÓ IMRE

főiskolai igazgató

TANÉVNYITÓ BESZÉDE

1962. szeptember 10.

Kedves Elvtársak! Kedves Barátaim! Kedves Főiskolás Ifjúság!

Az új iskolai év elején meleg szeretettel köszöntöm tanévnyitó ünnepségünkön kedves vendégeinket, a főiskola tanárait és dolgozóit, régi és új hallgatóit.

Az egri Pedagógiai Főiskola életének újabb szakasza kezdődik el a mai nappal, az 1962/63-as tanév. Az a feladatom, hogy a főiskola közönsége és kedves vendégeink, az általános iskolai tanárképzés barátai előtt azokról a feladatokról beszéljek, amelyeket ebben az új tanévben meg kell oldanunk, illetve amelyeknek megoldásán tovább kell munkálkodnunk.

Az új tanév régi és új feladatokat hoz számunkra. Sajátos, szűkebb feladataink meghatározásánál, és e feladatok megvalósításánál egy pillanatra sem szabad a tágabb horizontokat szem elől téveszteni. Csakis az emberi haladás széles, sodró folyamatába beállítva van értelme minden törekvésünknek. A szocializmus erői világméretben szakadatlanul és gyorsan nőnek. A szocialista világrendszer a világ fejlődését meghatározó döntő tényezővé vált. A társadalmi harcok fő frontja: a kapitalizmus és a szocializmus küzdelme, amely elsősorban a két világrendszer harcában, békés versenyében fejeződik ki. A jelen és a jövő történelmi folyamatait, a nemzetközi helyzetet ma már mindenekelőtt a szocialista világrendszer léte és fejlődése határozza meg. A szocializmus és a béke nemzetközi erői mind szervezettebben küzdenek egy új világháború fenyegető veszélyének elhárításáért. Békét akarunk, mert ezt követeli rendszerünk építő természete, humanista eszmevilága.

Békés verseny, vagy pusztító atomháború? — így teszi fel a kérdést a történelmi pillanat az emberiségnek. S nem elég, ha az emberek csupán igent bólintanak a békés alternatívára. Ami a legfontosabb tanulsága a júliusban lezajlott moszkvai leszerelési és béke világkongresszusnak, az éppen a tettekre szólító, sürgető hang, amely arra készíteti a békére vágyó emberek mindegyikét, hogy nézzen szembe a helyzet realitásával, és vállaljon annyit a veszély elhárításából, amennyi csak telik az erejéből.

A mi konkrét adottságunk: az épülő szocializmus. A harcunk formái és módszerei: a becsületes, példaadó munka, a főiskolán a tanítás és tanulás, — a hűséges helytállás a szocializmus táborában, a következetes kiállás, s ha kell, az áldozatvállalás a béke ügyéért.

A szocializmus és a béke nemzetközi erőinek mind szervezettebb küzdelme egy új világháború fenyegető veszélyének elhárításáért, kedvező feltételeket teremt népünk békés, szocialista építőmunkájához. A Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusán meghatározott politika alapján nagy eredményeket értünk el: megvalósult a mezőgazdaság szocialista átszervezése, fejlődött

a gazdaság és a kultúra, a dolgozó nép előteremtette a mezőgazdaság átszervezéséhez és a honvédelem korszerűsítéséhez szükséges anyagi eszközöket, emelkedett az életszínvonal. Előrehaladtunk hazánkban a társadalmi élet minden területén.

Köztudomású, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusára készülünk. A kongresszus nagy esemény a párt, a nép életében, összegezi eddigi fejlődésünk eredményeit és tanulságait, s megszabja a szocializmus felépítésének további feladatait. A Központi Bizottság a párt és a nép elé tárta a kongresszusra való felkészülés okmányait. Mire e fórum előtt a téziseknek azokkal a részeivel szeretnénk röviden foglalkozni, amelyek kulturális fejlődésünk eredményeire és feladataira vonatkoznak a felsőoktatás területén.

Közismert dolog, hogy kulturális fejlődésünkben milyen kiemelkedő szerepe van a köznevelésnek. A VII. kongresszus óta tovább nőtt népünk művelődési igénye, a tanulás kezd népmozgalommá válni hazánkban. Az MSZMP VII. kongresszusa óta lényeges változások történtek közoktatásunk szervezetében és tartalmában. Széleskörű társadalmi vita után törvényerőre emelkedett az új oktatási reform, amelynek fő gondolatai: az iskola és az élet szorosabb kapcsolata, a tanulás és a munka egysége, korszerű tananyagok kidolgozása, a túlterhelés enyhítése, a marxizmus—leninizmus elveinek hatékonyabb érvényesítése.

A felsőoktatásban is a legfontosabb feladat az oktatás tartalmának és módszerének korszerűsítése, az új programok és tantervek kidolgozása. Mit mutat az elmúlt iskolai év mérlege és hol tartunk e sokéves feladat megközelítésében? Sok vonatkozásban jelentős előrelépésről számolhatunk be. Már az 1959/60-as tanév nevezetes fordulópontot jelentett a főiskolánk életében. Ekkor kezdtük meg ugyanis a háromszakos, négyéves általános iskolai tanárképzést, mellyel — szilárd meggyőződésünk szerint — jobban tudjuk munkálni általános iskoláink megfelelő szaktanárokkal való ellátását. A háromszakos tanárképzés azért vált szükségessé, hogy a kis falvak egyszerűen osztott általános iskoláit minél jobban, minél előbb és minél gazdaságosabban el tudjuk látni szaktanárokkal. Az elmúlt tanévben az egri Pedagógiai Főiskola munkájának a középpontjában is a felsőoktatási reform tartalmi kérdéseinek részbeni megoldása, a tananyag-korszerűsítés megvalósítása állott. Az általános célok és feladatok alapján főiskolánk tanszékei — a másik két főiskola társtanszékeivel egyetértésben — meghatározták a szaktárgyi célokat és feladatokat, elkészültek az egyes tárgyak programjai. A különböző főiskolákon megtartott szakbizottsági értekezletek programvitái kedvező alkalmat biztosítottak a sokoldalú tapasztalatcserére. Főiskolánk is megrendezte május hó folyamán — a társfőiskolákhoz hasonlóan — a Főiskolai Napok keretében reformmunkáját, amelynek során vezető helyet foglalt el a főiskolai oktatás korszerűsítésének kérdése.

Miben lehetne röviden összefoglalni főiskolánk reformmunkálatainak eddigi eredményeit és a még — véleményünk szerint — létező fogyatékoságait? Oktatóink túlnyomó többsége ténylegesen megértette és magáévá tette a reform követelményeit, egészen pontosan azt, hogy miért van szükség a reformra, milyen alapvető feladatok megoldását követeli és milyen eszközei, módozatai, lehetőségei kínálóznak a reformszabta követelmények megvalósításának. Egy szóval: sikerült a reform kapcsán aktivizálni a tantestületet, s elérni azt, hogy az oktatók döntő többségének tevékenysége centrumában szerepeljen a reformmal való törődés. Oktatóink többsége megértette, hogy az általános iskolai képzés reformjának beható ismerete nélkül nem valósítható meg az arra épülő főiskolai képzés reformja. Tudják, hogy az eddigieknél nagyobb teret kell biztosítani a szaktárgyakon belüli világnézeti—politikai nevelési lehetőségek kihasználásához. Megértik az elmélet és a gyakorlat kapcsolatának hatványozottabb elmélyítésével összefüggésben jelentőkező társadalmi szükségyszerűséget.

Ugyanakkor azonban az elért eredmények nem menthetnek fel bennünket attól, hogy a még fellelhető hiányosságokat fel ne vessük. Találkozunk

a szaksovinizmus veszélyes tüneteivel: a hallgatók terhelésének csökkentése némely esetben csak mellékes szempontként szerepel. A főprobléma, sajnos, majdnem mindenre vonatkoztatva az „enyémhez” való görcsös ragaszkodás. Ezért a jövőben hatványozott figyelmet kell majd fordítani a tematikák készítésére, vagy később a jegyzetek, tankönyvek szerkesztésére a pedagógiai felépítés és az anyag mennyisége, súlypontozása szempontjából egyaránt. Hallgatóságunkat igyekeztünk tájékoztatni a reform lényegéről, mégis úgy tűnik, mint ha a hallgatók számára, de egy kicsit a hallgatók nélkül csinálnánk a reformot. Ismeretesek azok a törekvések, amelyeket a főiskolai Világnézeti Bizottság tett a reform világnézeti hatékonyságának növelése érdekében. Ezek a törekvések azonban még többnyire az utak, módok keresése abban az irányban, hogyan lehetne jobban elősegíteni és lemérni a reform világnézeti effectusát.

A fentiekből kiderül, hogy van még bőven tennivalónk a reform helyes és ésszerű megvalósítása terén. Az előttünk álló 1962/63-as tanévben munkánk központjában a tananyag korszerűsítésének a befejezése, a programok és tantervek kidolgozása áll. E feladatokat olyan ütemben kell elvégezni, hogy az új tantervek általában 1963. szeptemberétől bevezetésre kerülhessenek. Az ily módon megteremtett korszerűsítésnek biztosítania kell olyan tananyag és oktatási módszerek, olyan oktatási szemlélet kialakítását, amely a későbbiek során lehetővé teszi az oktatás és az élet kapcsolata állandó erősödését, olyan oktatási rendszert, amely magában hordja az állandó korszerűsítés feltételeit.

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának kongresszusi irányelvei szerint a kultúra területén legfontosabb feladatunk: „a nép műveltségi színvonalának további emelése, az egyre növekvő szakemberszükséglet kielégítése, az emberek szocialista gondolkodásának, tudatának, erkölcsének formálása és a következetes eszmei harc a polgári—kispolgári ideológia megnyilvánulásai ellen.” A következő években is a VII. kongresszuson megfogalmazott feladat teljesítéséért kell küzdenünk: „tanítsuk meg az embereket szocialista módon élni, dolgozni és gondolkodni”.

A főiskola feladata a kommunista szakemberképzés az általános iskolai szaktanárok vonatkozásában. Ennek érdekében az 1962/63-as tanévben a tananyag korszerűsítésének a befejezése, a programok és a tantervek kidolgozása mellett nagy gondot kell fordítani az MSZMP VIII. kongresszusa anyagainak feldolgozására, az ideológiai nevelőmunka hatékonyságának a növelésére, továbbá a főiskolán folyó tudományos munka irányítására, a káderfejlesztési tervek végrehajtásának az ellenőrzésére, az intézmény vezetése színvonalának az emelésére.

Arról már szoltam, hogy a főiskola munkájának a középpontjában az elkövetkezendő tanévben a tananyag korszerűsítésének a befejezése, a programok és tantervek kidolgozása áll. Nagymértékben a korszerűsítéshez tartozik a tanítási gyakorlatok rendszere is. Összegezve az első tanítási gyakorlatok tapasztalatait, megállapíthatjuk, hogy eredményeink biztatóak. A háromszakos képzés kétségtelenül együttjár bizonyos nehézségekkel, a hallgatók és a gyakorló iskolai kartársak jelentős megterhelésével, ezek a nehézségek azonban addig is, amíg a metodikusi rendszer teljesen ki nem épül, együttes erőfeszítéssel legyőzhetők. Megnyugtató, hogy a hallgatók túlnyomó többsége komolyan, igen sok pedig őszinte lelkesedéssel kezdte meg nevelő-oktató munkáját, ami arra vall, hogy a gyakorlati képzés szerepe és jelentősége a hallgatók munkájában is megfelelő értékelést kapott. Örömmel üdvözlöttük a Művelődésügyi Minisztériumnak a nappali tagozatos hallgatók falusi iskolában végzendő szakmai (pedagógiai) gyakorlatáról hozott rendelkezését, amely szerint a VIII. félévben kétéltű összefüggő pedagógiai gyakorlaton kötelesek részt venni valamely község általános iskolájában. A gyakorlat célja az, hogy a hallgatók tovább fejlesszék az oktató és a nevelő munkában szerzett készségeiket és jártasságukat, ismerkedjenek meg a szocialista nevelés falun jelentkező sajátos problémáival és feladataival, beleértve az iskolai és az iskolán kívüli nevelés egész gyakor-

latát, érzésben, gondolkodásban és hivatásszeretben kerüljenek közelebb a falu dolgozóihoz.

A főiskola előtt álló feladatok évről évre növekszenek. A kommunista szakemberképzés sikeres megvalósítása egyre nagyobb követelményeket állít elénk. E követelményeknek csak akkor tudunk eleget tenni, ha állandóan növeljük oktatóink munkájának „hatóképességét” tevékenységük minden területén: a nevelő-oktató munkában, a tudományos munkában és a társadalmi, politikai munkában egyaránt. Főiskolánk életének ezek az összetevői dialektikus egységet képeznek, érvényesülésük általánossá tétele minden oktatónkban: ez munkánk alapvető tartalma. Az oktató-nevelő munka tartalmának, hatékonyságának emelése szempontjából döntő jelentősége van az ideológiai oktatásnak.

A szocializmus alapjainak lerakása után az a tény, hogy a szocializmus teljes felépítésének korszakába lépünk, önmagában is kérdés elé állít mindnyájunkat: hogyan tudunk megfelelni a kommunista szakemberképzés és nevelés támasztotta magas követelményeknek. S talán nem tévedünk, ha legfontosabb teendőnknek politikai-világnézeti fejlődésünk rendszerességét, folyamatoságát jelöljük meg. Az oktatók ideológiai továbbképzésére a Világnézeti Nevelési Bizottság még 1960 őszén 3 évre szóló munkatervet állított össze. Az oktatók ideológiai képzésének 3 formáját alkalmaztuk: szervezett ideológiai oktatás, szakmai-ideológiai viták és ideológiai rendezvények. Igen fontosnak tartottuk, hogy főiskolánkon a XXII. kongresszus anyagát és az SZKP új programját jelentőségének megfelelően feldolgozzuk. Egészében véve az oktatói kar ideológiai fejlődése egészségesnek mondható, ennek hatása az oktatók egyre tudatosabb nevelői tevékenységében mutatkozik meg. Mindemellett súlyában nagyobb ügyé kell tennünk a szervezett ideológiai oktatást. Örvendetes tény, hogy az esti egyetemre mintegy 15 főiskolai oktató iratkozott be az előttünk álló oktatási évre. A jövőben a VNB-nak fokozottabb gondot kell fordítania a reform kérdéseire és szervezettebb módon kell bekapcsolódnia a reformmunkálatok ideológiai vonatkozásainak megtárgyalásába.

A felsőoktatás reformja, húszéves továbbfejlesztése sok munkát, szerteágazó és nehéz feladatot ró e terület dolgozóira. E munkák jó ellátása és az előttünk álló feladatok maradéktalan megoldása azonban egész jövőnk szempontjából nagy jelentőségű. A felsőfokú képzés alapvető követelménye, hogy az oktató, a tudományos és a nevelő munka egységet alkosson; a főiskolák neveljenek kommunista szakembereket. Ennek érdekében nemcsak a képzés korszerűsítését, mélyreható reformját kell megoldanunk, hanem a hallgatók politikai, ideológiai és kommunista erkölcsű nevelését. A kommunista szakemberképzés megtisztelő és nem könnyű feladatát pedig csak olyan tantestület vállalhatja, amelyik képes a szaktudományokat marxista—leninista szellemben oktatni, amely képes kommunista, materialista világnézetre nevelni. Ezért a most meginduló tanévnek is egyik központi feladata az oktatók ideológiai továbbképzése; következetes és céltudatos ideológiai harc tanárok és hallgatók között a múlt minden visszahúzó ideológiai öröksége ellen, az idealista, misztikus eszmék, a nacionalizmus ellen, a proletárinternacionalizmus szellemében.

A hallgatók eszmei-politikai nevelésére vonatkozólag közel másfél évtizedes értékes tapasztalattal rendelkezik a főiskola. A hallgatók eszmei-politikai nevelésének legfontosabb területei a marxizmus—leninizmus oktatása, a KISZ által szervezett Ifjúsági Akadémia, a KISZ Segítő Tanári Kabinetben részt vevő fiatal oktatók és a kollégiumi élet. A szakoktatás keretén belül egyre tudatosabban és szervezettebben kialakítva érik a hallgatók politikai és világnézeti hatások. Mindezen nevelői ráhatások eredményeképpen bizton remélhetjük, hogy ifjúságunk politikai, erkölcsi arcadata egyre pozitívabbá válik.

Nem lehet céltom a KISZ-szervezet munkájáról beszámolót tartanom. Anynyit azonban rögzíthetünk ezen a helyen is, hogy KISZ-szervezetünk az elmúlt tanévben jelentős lépést tett előre a fiatalok erkölcsi, eszmei-politikai nevelése,

illetőleg a hallgatóknak a falusi mozgalmi életre való felkészítése terén. Országos elismerést váltott ki a KISZ Segítő Tanári Kabinet munkája. A kabinet létrehozásával azt a célt tűztük magunk elé, hogy szakmailag és politikailag jól fejlődő és az ifjúsági mozgalomban jártas oktatókat összefogjuk, politikai és pedagógiai fejlődésüket ezen az úton is meggyorsítsuk, az ifjúság vonatkozásában pedig, hogy hathatós segítséget adjunk a KISZ-szervezetnek az eszmei, politikai és erkölcsi nevelés terén. A KSTK alapvető feladatának tartotta az elmúlt tanévben az Ifjúsági Akadémia programszerű feladatai megvalósításában való részvételt. Szeretnénk elérni, hogy tanszékeink a jövőben a tanszéki munka vonalán is jobban ismerjék meg a KSTK tagok munkáját, s használják fel a tanszék politikai nevelő munkájában az ott dolgozó KSTK tagok által kínált lehetőségeket.

A KISZ munkájának egyik fő területe a kollégiumi nevelés. Múltán tekinthetjük a kollégiumokat a főiskolán folyó KISZ-munka bázisaként. Kollégiumaink az annyira nem kívánatos, de pillanatnyilag elkerülhetetlen zsúfoltság ellenére is váljanak a kommunista szakemberképzés műhelyeivé, és éppen a hallgatók együttléte, itteni együttélése közben segítsenek kialakítani a közösségi ember jellemvonásait a jövőendő pedagógusokban. Jelenleg nappali tagozatos hallgatóinknak csak 62,3 százalékát tudtuk elhelyezni kollégiumban, de megnyugtatóan szeretném elmondani, hogy 304 személyes új, női kollégiumunk 1964. augusztus 20-ig elkészül.

Az elért eredmények nemcsak azt mutatják, hogy a középiskolákból egyre jobb tanulmányi eredményű, politikailag fejlettebb fiatalok kerülnek főiskolánkra, hanem arról is tanúskodnak, hogy a KISZ és a tantestület számottevő lépést tett előre a nevelő-oktató munka tartalmi kérdéseinek megoldásában. Hallgatóságunk körében a vallásosság problémája nyíltan, tehát úgy, hogy valaki gyakorlatilag is eleget tesz a vallás által előírt követelményeknek, nem vetődik fel. Több hallgató van viszont, aki odahaza a falujában a szülei kedvéért elmegy a templomba. A világnézeti kérdés most már egyre inkább a szülőkhöz való viszony problémáját veti fel a hallgatók előtt. A proletár internacionalizmusra, a szocialista hazafiságra irányuló tudatos nevelőmunka eredményei is számottevőek. Nacionalista nézetek nyíltan nem vetődnek fel, de érezhető az, hogy a hallgatóknak vannak e téren problémáik. A hallgatók erkölcsi magatartása ellen — szórványos eseteket kivéve — panaszok nem merültek fel. A kisváros lehetővé teszi a hallgatók életének szinte hiánytalan ellenőrzését. Komoly harcot folytatunk főiskolánkon a kommunista erkölcs jellemvonásainak kialakításáért.

Az elmúlt tanévben főiskolánk hallgatói közül 461-en vettek részt az „Ifjúság a szocializmusért” mozgalom első, illetve második fokozatának teljesítésében. Különböző szakcsoportok színjátszó körei kijártak a környező községekbe, segítettek a megyei, járási, illetve városi KISZ-bizottságoknak. Főiskolánk fiataljai a nyári önkéntes ifjúsági építőtáborokban szinte már hagyományosan, évről évre országos viszonylatban is kiemelkedő eredményeket érnek el. A nyár folyamán főiskolánkról 55 fiú és 50 leány vett részt az önkéntes ifjúsági építőtáborok munkálataiban a Bodrogközben, illetve Nagyomboson. A lányok első helyezést értek el, s elhozták főiskolánknak a KISZ Központi Bizottság emlékéremét, (a „Hámán Kató” Önkéntes Ifjúsági Építőtábor első helyezését). A fiúk pedig 6 felsőoktatási intézmény közül elsők lettek. Az „Ifjúság a szocializmusért” keretén belül hallgatóink igen szép eredményeket értek el nemcsak a kulturális munka, hanem a sport területén is. Főiskolánk kultúracsoportja a miskolci kulturális seregszemlén 16 felsőoktatási intézmény közül — művészeti színvonalat tekintve — az elsők között szerepelt. Énekkarunk első, irodalmi színpadunk és színjátszó csoportunk harmadik helyezést ért el. A sportklub főiskolás ifjúságunk jelentékeny részét tömöríti soraiba és igyekszik a tömegsport nevelési célkitűzéseit megvalósítani. A spartakiád olyan hagyománnyá fejlődött,

amelyen évről évre találkoznak a főiskolák sportolói, s a béke jegyében nemes vetélkedésen mérik össze erejüket, tudásukat.

Figyelemre méltó módon foglalkozott KISZ-szervezetünk a KISZ megbízólevelekkel. Mindez azt mutatja, megvannak a lehetőségek arra, hogy ezeket a kétségek nélkül szép eredményeket tovább tudjuk fokozni.

A tudomány művelése a főiskola oktatóinak elsőrendű feladatai közé tartozik. A tudomány aktív művelése nem egy objektív nehézséggel találja magát szemben a vidéken, az elmúlt esztendő mégis azt bizonyítja, hogy megfelelő összefogással és erőfeszítéssel lehet ezen a pedagógiai főiskolán is tudományos munkát végezni. A tudományos munka tartalmának, irányításának, ellenőrzésének és perspektívikus tervezésének kidolgozását a Tudományos Bizottság végzi főiskolánkon. A tudományos munka pozitívumai közé tartozik, hogy több kandidátusi értekezés vagy már elkészült az elmúlt tanévben, vagy pedig egészen közel jutott a befejezéshez. Így határozott reményünk van arra, hogy rövid időn belül jelentősen megnövekedik azoknak a főiskolai oktatóknak a száma, akik tudományos fokozattal rendelkeznek. A főiskolai tudományos munka az idén is meghozza látható gyümölcsét az igen impozáns terjedelmben megjelenő évkönyvünk formájában.

A külföldi kapcsolatok kiépítése terén még nincsenek kielégítő eredményeink. A Vinh (Vietnami Demokratikus Köztársaság) és az Egri Pedagógiai Főiskola közötti barátsági, együttműködési egyezmény aláírására március 9-én került sor. Az együttműködés formái között szerepel, hogy a két intézmény keretén belül működő tanszékek kölcsönösen kicserélik tapasztalataikat és írásban rendszeresen tájékoztatják egymást a tudomány és az oktatás területén kifejtett tevékenységükről. A két intézmény közötti testvéri kapcsolatok állandóan erősödnek és fejlődnek a proletár internacionalizmus alapján. Szeptember hó második felében Vietnami Napot kívánunk rendezni, amelynek keretében megemlékezünk a vietnami nemzeti felszabadítási forradalomról, a testvér nép életéről, kultúrájáról. Ismeretes, hogy az amerikai imperialisták nyíltan és egyre növekvő mennyiségben visznek be fegyvert és csapatokat katonai erősítésre Dél-Vietnamba, folyamatosan úgynevezett tisztogató akciókat hajtanak végre a lakosság lemészárlására. Dél-Vietnam népe, amely nem hajlandó behódolni, szorosán tömörül a felszabadítási nemzeti frontba, hogy eltökélt harcot folytasson az amerikai agresszorok és Diem zsarnoki, elnyomó rendszere ellen. Mindnyájunk nevében szólok, amikor testvéri együttérzésünket tolmácsolom a hős vietnami nép irányában. Főiskolánk nevében még nagyobb sikereket kívánok a testvéri vietnami népnek és a Vinh testvérfőiskolának a szocializmust építő munkájához. Kívánom, hogy mielőbb érkezzék el annak az ideje, hogy újra egyesített országuk egész népe közös erővel építhesse boldog jövőjét.

Ha valamikor, akkor most, a főiskolák felfejlődésének időszakában, hatványozottan jelentős munkaterület a kádermunka, annál is inkább, mert a káderfejlesztési tervek türelmes, átgondolt, de őszinte kritikai hangnemben nem szűkölködő megbeszéléseivel egyidőben kellett gondoskodni mintegy 25 új főiskolai és gyakorló iskolai nevelő felkutatásáról, sokoldalú tanulmányozásáról, illetőleg kiválasztásáról. Feladatunk lesz majd ezeknek az új kartársaknak a főiskola nevelő—oktató—politikai—társadalmi munkájába való bevezetése és aktivizálása. Különösen az első időszakban kell több segítséget adni ahhoz, hogy megtalálják helyüket a tanszéki kollektívában. Káderellátottság szempontjából nagyjából adva vannak a feltételek ahhoz, hogy az 1962/63-as tanév célkitűzéseit eredményesen megvalósíthassuk. Főiskolai oktatói gárdánk létszáma felülhaladja immár a 90-et, a gyakorló általános iskolánkban 40 kartárs működik. Adminisztratív és fizikai dolgozóink létszáma mintegy 73 fő.

Az előttünk álló tanévben még több időt és energiát kell fordítanunk kádereink nevelésére. Nagyobb segítséget kell adnunk ahhoz is, hogy oktatóink egyéni, emberi problémái, a munkára visszaható jogos igényeik kielégítést nyerjenek.

Tanévnyitó beszédemben nem kívánok részletesen foglalkozni a levelező oktatás rendkívül bonyolult külön problematikájával. Ismeretes, hogy a Művelődésügyi Minisztérium 1961. szeptemberében az egész főiskolai levelezési oktatásra kiterjesztette a megosztott oktatást és a konzultációs központok rendszerét. Tapasztalataink túlnyomó többsége pozitív; a konzultációt vezető tanárok nagy része lelkesedéssel, nagy ügybuzgalommal és a segíteni akarás maximális készségével végzi munkáját. Tanszékeink az oktatókra nehezedő egyre több feladat és teher miatt heroikus erőfeszítéssel végzik a levelező oktatás zavartalan ellátását. Bármilyen nehézségeket okoz azonban a levelező oktatás ellátása, mivel ez nagyobb mértékben biztosítja az általános iskolai tanárutánpótlást, mint a nappali tagozat, ellátása számunkra megtisztelő kötelesség: a levelező oktatás adminisztrálása, a konzultációs központok előadóinak félévenkénti instruálása, a hallgatóknak jegyzetekkel, tankönyvekkel való ellátása, a konzultációs központok félévenkénti ellenőrzése és végül a vizsgáztatás. S az előttünk álló tanév ebben a vonatkozásban sem ígér sima utat, hiszen levelező hallgatóink létszáma az I—IV. évfolyamon: 1815 fő. Ám, ha ehhez a létszámhoz vesszük a 165 főt kitevő IV. évet végzett, de államvizsgát még nem tett hallgatót és a 60 főt kitevő, II. év kiegészítő végzett, de államvizsgát még nem tett hallgatót, akkor az derül ki, hogy összesen 2030 nyilvántartott levelező hallgatónak nézünk elébe. Ezeknek tanulmányait zavartalanul biztosítani és a velük kapcsolatos munkát ellátni csak úgy tudjuk, ha tanszékeink fegyelmezetten és pedánsan betartják mindazokat a határidőket és számukra előírt kötelezettségeket, amelyek elmulasztása komoly bonyodalmakat és nehézségeket okozhat.

Kedves Elvtársak! Kedves Barátaim!

Egészében véve az Egri Pedagógiai Főiskola 1961/62-es tanévet eredményesen zárta le. Előre jutottunk a nevelő-oktató és tudományos munkában, beindítottuk és részben meg is oldottuk a tananyag korszerűsítését. Megvannak a feltételek ahhoz, hogy soron levő feladatainkat. — elsősorban a tananyag korszerűsítésének a befejezését, a programok és tantervek kidolgozását, a világnézeti nevelőmunka eredményesebbé tételét — megoldjuk.

Az 1962/63-as tanévre felvettünk 157 hallgatót a nappali tagozaton, így az I—IV. évfolyamon összesen 603 hallgató tanul főiskolánkon. Kollégiumban lakik összesen 376 hallgató, vagyis az összes hallgatók 62,3 százaléka. Kormányzatunk és dolgozó népünk gondoskodik arról az anyagi ellátottságról, azokról a feltételekről, amelyekkel feladatainkat el tudjuk látni. De kevés lenne itt anyagi ellátottság, a tantestület részéről hozzáértés, jóindulat és lelkesedés, tudomány és módszer, ha Ti, kedves főiskolás barátaim, nem akarnátok a magatok javát, ha Ti nem akarnátok szilárd, materialista világnézetű, hazát és népet szerető, kommunista szakemberekké, pedagógusokká válni. Nem könnyű feladat a négyéves, háromszakos tanárképzés sem és nem könnyű feladat még éven át három szakot becsületesen elsajátítani. De ha nem könnyű dolgok ezek, feltétlenül nagy és lelkesítő célok, melyek alkalmasak arra, hogy az embert teljesen magukkal ragadják és tanártól és hallgatótól a legnagyobb erőfeszítéseket és áldozatokat is szolgálatukba állítsák. Tanuljunk azzal a lázas szenvedéllyel, kitartó szorgalommal, amelynek példáját az úrhajósok szolgáltatják. Tanuljunk, ismerjük meg az irodalmat, a történelmet, társadalmat, a világot és a világmindenséget. Ezen az úton-módon alakul ki az első és legfontosabb jellemvonás, ami hasonlóvá tehet mindenkit korunk nagy példaképeihez. Állhatatos szorgalom, kitartás a munkában, a nehézségek leküzdésében, a feladatok megoldásában azon a területen, ahová az élet állított bennünket. A kommunista párt célkitűzéseinek való hűség ad teljesebb értelmet, világosabb, megfoghatóbb célt minden feladat elvégzéséhez. Bármilyen munkát végezzon valaki, bármely feladat megoldása elé állítsa az élet, a helytállásban segíti, előreviszi a kommunista meggyőződés. Ha életének, munkájának, alkotó kedvének kiteljesedésében fel tudja ismerni a kapcsolatot egyéni helyzete és a társadalom fejlődési

iránya, a kommunizmus egész világon feltétlenül elkövetkező győzelme között, többre képes, mint enélkül.

Történelmi korban élünk, óriási technikai és szellemi fejlődés idején. Erősít bennünket az a lelkesítő meggyőződés, hogy az egész emberiség, nem kímélve erejét, nem sajnálva az áldozatokat, leküzdí mindazt a sok rosszat, ami még van ma: a kizsákmányolást, az elnyomást, a rabságot, a háborús veszedelmet, s kivívja azt a világot, amely a földkerekség népeit boldoggá tudja tenni: a szocializmus, a kommunizmus világát. Az a szép, szocialista gondolat, ami hangsúlyt kap a Szovjetunió Kommunista Pártja programjában, hogy „mindent az emberért” — a mi terveinknek is az alapja, s kifejeződik közoktatásunk, népünk műveltségének magasabb színvonalra emelésében is. A szocializmus teljes felépítése hazánkban új, magasabb igényeket támaszt a köznevelés területén is. Nagy erőfeszítéseket teszünk a kollégiumi ellátottság megjavítására. Fokozatosan rátérünk az ingyenes oktatásra és továbbfejlesztjük a társadalmi ösztöndíjrendszert. Egyetemeinket és főiskoláinkat korszerű laboratóriumokkal, műszerekkel és egyéb eszközökkel szereljük fel. Gondoskodunk arról, hogy az oktatói kar létszáma és képzettsége megfeleljen azoknak az igényeknek, amelyeket a felsőoktatás fejlesztése támaszt.

Egyetértő munkánkkal képesek leszünk megoldani az előttünk álló feladatokat, ha állhatatos, fáradtságot nem ismerő hozzáállásunk mellé járul a kommunista eszmei felvértezetttség, a rendíthetetlen szocialista hazafiság, a feltétel nélküli odaadás a kommunista eszmék, a párt, a kommunizmust építő nép szent ügye iránt.

Úgy gondolom, hogy ezek az elhatározások, érzések és eszmények az Egri Pedagógiai Főiskola tanáraiban és hallgatóiban megvannak. Ezeknek a gondolatoknak a jegyében még egyszer szeretettel köszöntöm kedves vendégeinket, a főiskola minden tanárát, dolgozóját és hallgatóját, — és ezzel az Egri Pedagógiai Főiskola 1962/63-as tanévet megnyitom.

UNNEPÉLYEK, RENDEZVÉNYEK

Szeptember 10.: Az 1962/63-as tanév megnyitása az egri Gárdonyi Géza Színházban. Ünnepi beszédet mondott: Dr. Szántó Imre, a főiskola igazgatója.

Október 20.: A vinhi és az Egri Tanárképző Főiskola között létrejött testvéri együttműködés keretében megrendezett emlékünnepség az Egri Tanárképző Főiskolán. Az emlékünnepségen részt vettek a vietnami nagykövetség vezetői is.

November 6.: Ünnepe a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulója alkalmából a Szakszervezetek Megyei Tanácsa székházának kultúrtermében. Ünnepi beszédet mondott: Friedrich Sándorné adjunktus, a főiskolai szakszervezeti bizottság titkára.

Április 4.: Ünnepe hazánk felszabadulásának évfordulója alkalmából. A Szakszervezetek Megyei Tanácsa székházának kultúrtermében tartott ünnepségen az ünnepi beszédet Somos János tanszékvezető docens, igazgatóhelyettes mondta.

Április 20.: Lenin születésének 92. évfordulója alkalmából emlékhangversenyt rendezett az MSZMP Városi Bizottsága, a Városi Tanács, a Megyei Tanács és az Egri Tanárképző Főiskola. Ünnepi beszédet mondott: Dr. Szántó Imre, a főiskola igazgatója.

Április 27.: Az Egri Finomszerelvénygyár vezetősége és az Egri Tanárképző Főiskola igazgatósága „Mi szép a zenében” előadássorozat 2. hangversenyét rendezte „A társas-zenélés fejlődése” címmel a Szakszervezetek Megyei Tanácsa székházának kultúrtermében.

Május 4.: 1. Főiskolai tudományos ülészak és a IV. éves főiskolai hallgatók ballagása.

Az ülészak műsora:

a) A pedagógiai szekcióban:

Dr. Berencz János tanszékvezető docens: A televízióval kapcsolatos pedagógiai kérdések.

Dr. Somos Lajos docens, igazgatóhelyettes: Az osztálykollektíva szerkezeti képének és a tanulók társas kapcsolatainak vizsgálata.

Kovács Vendel adjunktus: Produktív gondolkodásra nevelés a tanítási órákon.

Király Gyula tanársegéd: Az iskolai és az ifjúsági mozgalmi nevelés egységének problémái.

b) Társadalomtudományi szekcióban:

Dr. Szántó Imre főiskolai igazgató: Honismeret és helytörténet (üzemi és termelőszövetkezeti szakkör).

Bély Miklós tanszékvezető főiskolai tanár: Mit igényel a társadalom az iskolai testneveléstől.

Mongyi Ferenc tanársegéd: A magyarországi vallási szekták eszmei bírálata.

Kocsis Károly adjunktus: Az orosz órák típusai az új tanterv tükrében.

c) *A természettudományi szekcióban:*

Dr. Bende Sándor tanszékvezető docens: Az átöröklés kérdése a molekuláris biológia megvilágításában.

Dr. Futó József docens: A „Kaukázusi riviéra” (vetített képekkel).

Juhász Lajos adjunktus: Északi tájak növényzete az egerbaktai tó lapján.

Dr. Pócs Tamás tanszékvezető adjunktus: Botanikai tanulmányúton Bulgáriában (filmvetítéssel).

2. *Reformkiállítás megnyitása.*

Megnyitót mondott: *Dr. Szántó Imre* főiskolai igazgató.

3. *A főiskolai IV. éves hallgatók ballagása.*

Beszédet mondott: *Dr. Szántó Imre* főiskolai igazgató és *Mikus László*, a gyakorló általános iskola igazgatója.

4. *Hangverseny.*

Május 12.: Főiskolai majális Almárban. A majálison részt vett a Vietnami Demokratikus Köztársaság budapesti nagykövete: *Hoang Bao Son* elvtárs is.

Május 22.: *Nemes Dezső* elvtárs, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja meglátogatta főiskolánkat; találkozott az intézet tanári karával és szívélyes beszélgetést folytatott a tanárképzés problémáiról.

Június 1.: A pedagógusnap alkalmából *Sályi János* elvtárs, a Hazafias Népfront Heves megyei Bizottságának titkára köszöntötte a főiskola oktatóit és dolgozóit.

Június 18.: Tanévzáró ünnepély. Ünnepi beszédet mondott: *Dr. Szántó Imre* főiskolai igazgató.

Június 22.: Ünnepélyes diplomakiosztás. Ünnepi beszédet mondott: *Dr. Somos Lajos* docens, igazgatóhelyettes.

KÜLFÖLDI KAPCSOLATAINK

1962. októberében Somos János főiskolai docens, igazgatóhelyettes a II. nemzetközi politechnikai szemináriumon vett részt Halleben. Kapcsolatot alakított ki a hallei egyetem politechnikai tanszékével. Ezt a látogatást viszonozta 1962. novemberében dr. Horst Wolfframm, a hallei egyetem prorektora, a politechnikai tanszék vezetője.

1963. májusában dr. Szántó Imre, főiskolánk igazgatója a Szovjetunió jeleci főiskolájának vendégeként 10 napot töltött a fenti testvérintézetnél. Ebből az alkalomból aláírták a két intézet között korábban létrejött kapcsolat felújítására a barátsági, együttműködési szerződést.

1963. júniusában főiskolánk igazgatósága és pártszervezete képviselőjében Somos János főiskolai docens, igazgatóhelyettes és Nagy Sándor személyügyi főelőadó látogatást tett az erfurti pedagógiai intézetben és előkészítették a baráti együttműködési szerződést, amelynek aláírására 1963. szeptemberében, az erfurti főiskola 10 éves jubileumi ünnepségén került sor. Az ünnepségen intézetünket dr. Szántó Imre, intézetünk igazgatója képviselte.

A TANÉV FOLYAMÁN KÜLFÖLDI TANULMÁNYÚTON VOLTAK

Dr. Baskai Ernőné adjunktus Drezdában, Lipcsében, Weimárban, Erfurtban és Berlinben járt. azzal a céllal, hogy a drezdai képtár anyagát közeli megismerhesse. Ezen a nagy, átfogó feladaton belül alapos tanulmányozás tárgyává tette a XVIII. századi holland festészet anyagát.

Célja volt továbbá, hogy az erfurti és más főiskolákkal tapasztalatszerést szervezzen.

Dr. Bakos József tanszékvezető főiskolai tanár Prágában, Brünmben, Halleban és Berlinben volt kéthetes tanulmányúton. Utazásának célja: a felvilágosodás korában Csehszlovákiában működő magyar értelmiség nyelvi emlékeinek felkutatása és a Comenius-filológiával kapcsolatos kutatás folytatása.

Csóka János adjunktus, a főiskolai pártszervezet titkára a Román Népköztársaságban a szocialista mezőgazdaság problematikáját tanulmányozta a politikai gazdaságtan oktatásában a felsőoktatási intézményekben, továbbá a termelőszövetkezeti beruházások hatékonyságát.

Lőkös István tanársegéd „A Zrínyi-téma és hagyomány a szerb-horvát irodalomban” című kérdés tanulmányozása, délszláv és más nemzetiségű szakemberekkel való konzultálás céljából egyhónapos szlavisztikai tanfolyamon vett részt Zágrábban.

Dr. Somos Lajos docens, igazgatóhelyettes Potsdamban és Lipcsében két héten át a gyakorlati kiképzés helyzetét, valamint a tanulók személyisége megismerésének módszereit tanulmányozta.

Dr. Szántó Imre tanszékvezető főiskolai tanár, igazgató, kandidátus, a helytörténeti kutatási munkát tanulmányozta Berlinben.

Dr. Szókefalvi Nagy Zoltán főiskolai tanár, kandidátus Kievbén, Leningrádban és Moszkvában a kémiai ismeretterjesztést tanulmányozta.

Szűcs László tanszékvezető adjunktus az acélgyártás termodinamikájának kutatása céljából járt Berlinben, Drezdában, Erfurtban, Halleban, Freiburgban és Riesában.

Dr. Udvarhelyi Károly tanszékvezető főiskolai tanár, kandidátus Bukarestben, Brassóban, Marosvásárhelyt és Kolozsvárott az egyetemeken és a pedagógiai intézetekben az egyetemi és főiskolai módszereket, továbbá a 11 és 12 évfolyamos iskolákat tanulmányozta kiadványcsere és együttműködés létrehozása céljából. Természeti földrajzi és gazdaságföldrajzi tanulmányokat végzett.

HALLGATÓINK KÜLFÖLDÖN

1962. szeptember 9-én főiskolánknak 11 hallgatója a pécsi és a szegedi főiskola hallgatóival Budapestről Moszkvába indult egyhónapos tanulmányútra. A tanulmányút célja az volt, hogy egyszerű, mindennapi dolgokról minél többet beszélgessenek hallgatónk diákokkal, orosz emberekkel, s ezáltal elsajátítsák a jellegzetes orosz kifejezéseket, beszédfordulatokat, kiejtést, intonációt, s minél több, a mindennapi életben használatos szót tanuljanak. Erre bőven volt alkalom városnézésen, iskolában, múzeumban, vendéglőben, színházban, moziban. A cél érdekében hallgatónk igyekeztek beszélgetési lehetőséget keresni. Megismerkedtek szovjet diákokkal, családokkal. A szovjet emberek mindenhol és mindenkor nagy szeretettel, figyelemmel, jóakarattal segítették hallgatónkat, akik a példás figyelmességért és segítségért ezúton is hálás köszönetüket fejezik ki.

Az első három hetet Leningrádban töltötték hallgatónk. Igen komoly, szép és értékes élményt jelentett számukra a Leningrádban tanuló magyar egyetemisták által orosz nyelven rendezett irodalmi est, melyen fiatal szovjet költők verseiből adtak elő.

Az utolsó héten Moszkva lakói voltak hallgatónk. A Lomonoszov-egyetem egyik kollégiumában volt szállásuk. Innen jártak be az egyetemre, hogy előadásokat hallgassanak, s különféle iskolákba, hogy tanítási órákat látogassanak.

Hallgatónk, mint leendő orosz szakos nevelők hasznos, új ismeretekkel tértek vissza a Szovjetunióból. Orosz nyelvi ismereteik nagymértékben gyarapodtak, s reméljük, a tanultakat értékesíteni fogják oktató-nevelő munkájukban. Nem utolsó sorban megismerkedtek a szovjet emberekkel, a szovjet szokásokkal, a tudomány, a technika, az alkotás, az építés hazájával, a szovjet élettel.

SZEMÉLYI VÁLTOZÁSOK AZ 1962—63. TANÉVBEN

1. HALOTTAINK:

DARVAS ANDOR

tanszékvezető főiskolai tanár, igazgatóhelyettes

Szomorú eseménnyel írta be magát az 1962/63-as tanév az Egri Tanárképző Főiskola dolgozóinak, hallgatóinak emlékezetébe: 1963. március 3-án a főiskola egyik legdrágább, legtevékenyebb, legodaadóbb tagja, *Darvas Andor* főiskolai tanár, igazgatóhelyettes, a fizikai tanszék vezetője eltávozott tőlünk.

Hónapokkal a megrendítő esemény után is, még mindig az első napok döbrent gyászát érezzük. Szinte el sem tudjuk hinni, hogy már nincs közöttünk, annyira megszoktuk bölcs mosolyát, okos tanácsait, egész kedves egyéniségét. A derűs optimizmus sugárzott belőle, beragyogva környezetét.

Tekintsünk vissza kissé sok megpróbáltatást megért életén, hogy még jobban becsülhessük azt az emberi nagyságot, amely annyi nehézség után is felül tudott emelkedni egyéni problémákon, hogy a kisebb és nagyobb közösség érdekében dolgozhasson.

1907. február 24-én született, Nagyváradon. Édesapja akkor a gyermekmenhelyen volt díjnok (talán itt szerezte Darvas Andor az első indítékot, hogy szeresse, pártolja a szegény gyermekeket), később a Munkásbiztosító-pénztár alacsony állású tisztviselője lett a édesapja Budapesten (így került először közelebbi kapcsolatba fia is a munkásokkal, a munkásmozgalommal).

Az első világháború nélkülözéseit már Komáromban élte végig a család, a háború befejezése után azonban újabb megpróbáltatások következtek. Az akkori időkre jellemző nacionalizmus vihára a családfő magyarsága miatt az utcára tette. A megpróbáltatások súlyos beteggé tették az édesapát, s a középiskolás Darvas Andornak kellett magántanításból előteremtenie a család fenntartásához szükséges összegeket.

A kitünő eredményű érettségi birtokában megkísérelte, hogy régi álmát megvalósítsa, gépészmérnök legyen. Szegedre ment át, a tudományegyetem kevesebb anyagi megterhelést megkövetelő fizika-kémia szakára. A rokonok adtak szállást, reggelit, a többi szükségessé ismét neki, magának kellett magántanítványok tanításával megszereznie.

Még kezében sem volt a tanári diploma, már díjtalan tanársegédi, díjas gyakornoki megbízást kapott az egyetem Kísérleti Fizikai Intézetében. Ez a megbízás, mint abban az időben minden asszisztensi megbízás, csak egy évre szólt. Négyeszeri megújítás után jutott Darvas Andor végre végleges álláshoz, 1935-ben az egri Dobó gimnázium „óraadó helyettes” tanára lett.

Kilencévi állami szolgálat után nyerte el a rendes tanári kinevezést, s kapott emberséges fizetést. Ekkorra azonban a mind jobban lángrakapó fasizmus tette napról napra nehezebbé a fiatal tanár életét. A rendkívül nehéz éveknek végét csak a szovjet csapatok bevonulása, 1944. november 30-a jelentette.

A felszabadulás adta meg Darvas Andornak a lehetőségeket, hogy végre kifejthesse tudását, tehetségét, emberszeretetét hazája, s a magyar ifjúság életének jobbitása, előbbrevitele érdekében. Példátlan agilitással dolgozott egyszerre az oktató-nevelő munkában, a társadalmi és politikai szervek életében is. Több embernek is dicséretére válhatott volna az a tevékenység, amit ő egymaga elvégzett.

Már 1945. januárjában néhány egri tanítóval, tanárral együtt megalakította a helyi pedagógus szakszervezetet, ennek ő volt az első titkára. Ugyanakkor tagja lett a szociáldemokrata pártnak. Az ifjúság demokratikus mozgalmában is kezdettől fogva részt vett. Ő volt a Dobó Gimnázium diákszövetségének első vezető tanára, benne volt a városi vezetőségben is.

1948. novemberében a gimnázium igazgatója lett, majd 1949. szeptemberében azt a megbízást kapta, hogy az Egerbe került pedagógiai főiskola fizikai tanszékét szervezze meg. Rendkívül nehéz volt ez a feladat, a nehézségek azonban csak újabb, erősebb munkára serkentették a fáradhatatlan Darvas Andort. A tanszéki munka mellett, amelyet kezdetben egyedül kellett végeznie, maradt energiája, hogy kivége részét a főiskola politikai életének megszervezéséből is. Évekig a pártszervezet elnöke, más években a szakszervezet titkára, elnöke volt, míg végül 1960. szeptember 1-től a főiskolai igazgatóhelyettesi munkakört is vállaira tették.

Tevékeny részt vállalt a főiskolán kívüli szervek munkájából is. Haláláig megyei tanács tag, a Művelődési Állandó Bizottság elnöke, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat megyei elnökségének tagja, az Eötvös Loránd Fizikai Társulat egri csoportjának elnöke, az országos vezetőségnek tagja, stb. is volt.

Sokféle megbízásának páratlan lelkesedéssel tett eleget. Számára minden nagy és kis megbízás, ahol hasznos munkát végezhetett, egyaránt fontos volt, sikeresen maradéktalanul jó munkát végeznie mindenhol.

Elsősorban azonban pedagógus volt a főiskolán belül és kívül, a tanszéken, az igazgatóhelyettesi irodában, a társadalmi és politikai életben egyaránt. Oktatta, nevelte hallgatóit, beosztottjait, barátait, s mindazokat, akik többet akartak tudni, előre akartak haladni.

Hallgatóinak is példát mutatott, hogyan kell viselkednie a jó pedagógusnak. Hogyan kell alaposan, módszeresen szemléletesen oktatni. A módszereséget, a szemléletességet tudományos alapossággal vizsgálta. Több dolgozatban ismertette részletesen sok-sok tapasztalatát. Hallgatóinak figyelmét különös igyekezettel irányította leendő munkahelyük, az általános iskola felé. Igen sok olyan újítást dolgozott ki, amely az általános iskolai fizikaoktatást szemléletessé, értékesebbé, maradandóbb ismeretek nyújtására alkalmasabbá teheti. Újításaiért a minisztérium „Kiváló újító”-i címmel tüntette ki. Az optikai füstláda, valamint a hő áramlását bemutató készüléke ma már közhasználatú.

A fizikai ismeretterjesztés ügyét szolgálta a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat fizikai-kémiai szakosztály, valamint az Eötvös Társulat rendezésében tartott előadásokon. Sokszor tárta ki a fizikai tanszék előadótermének ajtaját, hogy a város érdeklődői, fiatalok és felnőttek számára a fizika elméleti vagy gyakorlati kérdéseit ismertesse rendkívüli alapossággal, érthetőséggel, kiválóan előkészített, gazdag szemlélettel.

Új formákat is keresett az ismeretterjesztés számára, a főutca egyik kirakatában ezrek szemlélték meg kis kiállításait, s a főiskolán rendezett „A fény és a színek” című kiállítása országos eseménynek számított e téren.

Sok rövidebb-hosszabb cikket olvashattunk tőle, részben a helyi sajtóban, részben országos folyóiratokban, pl. a Természettudományi Közönyben is, amelynek szerkesztőségi tagja is volt.

Két kézzel szórta a tudást, több száz emberrel szeretett meg a XX. századnak, a technika századának tudományát, a fizikát. Eközben azonban szorgalmas önképzéssel vált szakmájában ő maga is egyre gazdagabbá. Különösen sokat foglalkozott a fizika filozófiai vonatkozásaival. Mélyen megalapozott marxista világnézete segítette abban, hogy a XX. század tudományát a XX. század legfejlettebb filozófiájával értékelve megtalálja a modern fizika problémáinak helyes szemléletét. Kartársait, tanszéki beosztottjait, a megye pedagógusait, főleg pedig hallgatóit is igyekezett igazi marxista világnézetre nevelni. A főiskola fizikai tanszéke és a TIT szakosztálya sokszor volt színtere rendkívül gyümölcsöző vitaesteknek, amelyeknek lelkes szervezője, sokszor előadója is ő maga volt.

Igazgatóhelyettesi munkakörét is arra használta fel, hogy elsősorban a hallgatók eszmei-politikai nevelését, tanulmányát irányítsa. Kiemelkedő érdemeket szerzett a levelező hallgatók tanulmányainak zavartalan biztosításával, a konzultációs központok megszervezésével, irányításával és állandó segítségével. Nincs Észak-Magyarországon olyan eldugott kis község, ahol ne ismernék áldásos munkásságát.

Szívvel-lélekkel együttértett hallgatóival, kartársaival. Mindenkin segített, aki hozzá fordult. Zsúfolt elfoglaltsága ellenére mindig jutott idejéből arra, hogy mindenkit meghallgasson, mindenki ügyével szíves örömet foglalkozzon, kis és nagy ügyekben egyaránt segítséget nyújtson.

Rendkívüli munkabírásnál, agilitásánál, áldozatvállalásánál csak szerénysége volt nagyobb. Életében nem mondhattuk el, milyen nagyra becsültük lelkiismeretes oktatói munkáját, pártjáért, a szocialista rendszerért történt mindenkori határozott kiállását, kartársi segítőkészségét. Most, utoljára bú-

csúzva tőle, csak annyit mondhatunk, amit temetésén a főiskola nevében tartott búcsúbeszéd mondott:

„Kedves Barátunk, Harcostársunk!

Azt a zászlót, amelyet egész életedben oly hűségesen szolgáltál, továbbvisszük ügyünk végső győzelméig. Eltávoztál körünkből, de emléked élni fog azok szívében, akik szerettek, ismertek és tiszteltek Téged. Élni fog munkádban, annak eredményeiben. Olyan életút, gazdag, harcos tapasztalat és sok küzdelem árán elért győzelem marad utánad, hogy neved méltán lesz világító szövétnek és ragyogó példakép.”

HARTLY DOMOKOS

nyugalmazott docens

1895. január 15-én, Marosvásárhelyen született. Apja elemi iskolai igazgató-tanító, anyja varrónő volt. Az elemi iskolát és a gimnáziumot Marosvásárhelyen, egyetemi tanulmányait Kolozsváron, majd Szegeden végezte. 1926-ban matematika-fizika szakos középiskolai tanári oklevelet szerzett. Már egyetemi hallgató korában, 1922-től a szegedi egyetem gyakorlati és fizikai elektrotechnikai tanszékén gyakornok, majd 1926-tól 1933-ig tanársegédi beosztásban működött. Utána gimnáziumi tanár, majd igazgató és szakfelügyelő volt Hatvanban, illetőleg Szatmárnémetiben.

1951. szeptemberétől kezdve az Egri Pedagógiai Főiskolán docensi beosztásban működött 1958. augusztus végéig. Ekkor vonult nyugalomba.

Egyetemi működése alatt kísérleti fizikával foglalkozott, eredményeiből publikált. A fizika iránti érdeklődését szükségképpen kiterjesztette a másik szaktárgya felé is. Így főiskolai működését már a matematikai tanszéken végezte. Tárgyát szerette. Különösen az analízis és algebrai tudását mélyítette.

Kitartóan tudott egy-egy kérdéssel foglalkozni. Alaposság és módszeresség jellemezte munkáját.

Oktató-nevelő munkájában az alapos szaktudás egészségesen párosult kitűnő pedagógiai érzékével és emberszeretetével. Tanítványait szerette és tanítványai is rajongtak „Domi bácsi”-ért. Hallgatóit hivatásszeretetre, a munka szeretetére nevelte. Reális éleiszemlélete megóvta mindig a túlzásoktól. A legnehezebb helyzetben is megőrizte jó kedélyét és humorát. Személyiségét különösen vonzóvá tette humora mögül csillogó bölcsessége, tapasztaltsága és az emberek iránti mély megértése.

Munkája mindig túlterjedt a hivatalos iskolai munka keretén. Középiskolai működése alatt is segítette az ifjúsági szervezetek munkáját. A pártnak 1946 óta megszakítás nélkül tagja volt. Funkciót viselt a Pedagógus Szakszervezetben és a Bolyai János Matematikai Társulat egri tagozatának éveken át titkára volt.

Nyugalomba vonulásakor több évtizedes eredményes munkájának elismerésül a „Szocialista Munkáért” érdemérem kormánykitüntetését kapta.

A nyugalom éveit már nem soká élvezhette. Fokozódó betegsége megtörte szervezetét és 1962. augusztusában elhunyt.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

2. A FŐISKOLÁTÓL MEGVÁLTAK:

Dr. Némedi Lajos főiskolai tanár, volt főiskolai igazgató.

Dr. Hortobágyi Tibor főiskolai tanár, a biológiai tudományok doktora.

Dr. Edelényi Béla adjunktus.

DR. SZÁNTÓ IMRE BŰCSÜZŐ SZAVAI A TÁVOZÓ DR. NÉMEDI LAJOSHOZ

Kedves Némedi Elvtárs!

Nekem jutott az a megtiszteltetés, hogy a főiskola tanárai, dolgozói nevében köszöntsek abból az alkalomból, hogy 13 évi igazgatói működésed után sokirányú elfoglaltságod és igénybevettséged miatt felmentésedet kérted az igazgatói teendők ellátása alól. Nem távozol még véglegesen körünkből, hiszen fél állásban tovább vezeted az irodalomtörténeti tanszéket, mégis — úgy gondoltuk — egri igazgatóságodtól válván, hogy életműved e jelentős szakaszának végén a köszönet és hála szavát tolmácsoljuk feléd, elvtársaid, barátaid, tisztelőid és munkatársaid.

Talán nem túlzok, ha azt állítom: Némedi Lajos elvtárs 13 éves pedagógiai főiskolai igazgatósága elválaszthatatlan a főiskolák 13 éves történetétől. Mindnyájunk előtt ismeretes, hogy a kulturális forradalom egyik legalapvetőbb alkotása nálunk az általános iskola. Az általános iskolák valóban általánossá tétele érdekében viszont meg kellett változtatnunk nevelőképzésünk rendszerét is. A Szovjetunió példájára új tanárképző intézményeket hoztunk létre: a pedagógiai főiskolákat. Pedagógiai főiskolánk 1948-ban Debrecenben kezdte el munkáját Némedi Lajos igazgató vezetésével, egy év múlva azonban kormányzatunk úgy látta jónak, hogy Egerbe költözzünk át, a Líceum épületébe. Jogos büszkeség töltheti el Némedi elvtársat, hogy a szocializmus építésének éveiben vezető helyen volt alkalma küzdeni a magyar tanárképzésnek egy új formája megteremtéséért. Kiemelkedő részt vállalt a főiskola különböző tanterveinek kidolgozásában; az ő feladatát képezte többek között a 3 éves főiskola tantervének kialakítása.

Némedi Lajos veterán tagja a Felsőoktatási Szemle szerkesztőbizottságának. Minden évben írt néhány cikket a felsőoktatás nevelési vonatkozásairól és a főiskolák életéről, problémáiról. A tanügyi reformra vonatkozó cikkei mindig figyelmet ébresztettek. Mint a Legfelsőbb Tantervi Bizottság kinevezett tagja, a reformmunkálatoknak a főiskolán túlmenő fontos területeit is munkálta.

Az Egri Pedagógiai Főiskola — éppen Némedi Lajos igazgató kezdeményezésére — néhány jelentős kezdeményezéssel nem egy alkalommal megelőzte a többi főiskolát. Gondolunk itt pl. az 1951-ben először megszervezett főiskolai napra, a tudományos ülésszakok megrendezésére, stb. Eger indította meg először 1955-ben a főiskolai évkönyvek rendszeres megjelentetését is.

A főiskola vezetése mellett Némedi Lajos derekasan részt vett az oktató-nevelő munkában is. Az első időkben, — amíg a marxista tanszék fel nem fejlődött, — politikai gazdaságtant, párttörténetet és filozófiát oktatott. 1949—50-

ben külön miniszteri engedéllyel tanította a szocializmus politikai gazdaságtanát. Azután a magyar irodalomtörténeti tanszéken tanított magas szakmai igényességgel, amelynek 1960 márciusa óta tanszékvezetője.

Csak a legnagyobb hálával gondolhatunk arra, — amikor a főiskolák létéről, vagy nemlétéről volt szó —, hogy Némedi Lajos oroszánként az első sorokban harcolt a főiskolák létjogosultságának a köztudatba való átvitele és a főiskolák megmaradása érdekében. A főiskolák létjogosultságának védelmében bibliográfiai referáló cikkeket állított össze és jelentetett meg (pl. a Tanulmányok a neveléstudományok köréből című könyvben, a M. Pedagógiában) a főiskolákon folyó neveléstudományi munkákról.

Azt hiszem, Némedi Lajos sokrétű társadalmi munkáját mindnyájan jól ismerjük. Ki ne tudna arról, hogy a felszabadulás óta MSZBT funkcionárius volt Debrecenben, majd itt Egerben is, 1953—61. között a TIT megyei elnöki tisztét töltötte be. Kormányzatunk megbecsülte és elismerte munkásságát a „Felsőoktatás kiváló dolgozója” és a „Munka Érdemrend” kitüntetések adományozásával. Sokirányú elfoglaltsága mellett is lopott időt magának a tudományos kutatómunka céljaira; kandidátusi disszertációja a befejezés előtt áll.

Némedi Lajos igazgatói munkáját mindig úgy látta el, hogy az egyszemélyi vezetés mellett a párt vezető szerepe és eszmei irányítása érvényesüljön. Most, amikor a főiskola igazgatásában átveszem örökét, külön is hálás köszönetet mondok neki azért a messzemenő segítségért, amit az ügykezelésben és a vezetés módszereinek átadásában nyújtani szíves volt számomra. Az egész tantesület, az egész főiskola nevében megköszönöm azt az áldozatos 13 évet, amelyet — legszebb férfikorából — miránk, főiskolánkra fordított. Úgy hiszem, kevés ember adhatott volna ennyit nekünk, a pedagógia munkásainak. De az is biztos, hogy — sok apró bosszúság és kellemetlenség mellett is — kevés embernek adott meg az élet annyit, mint Némedi Lajos elvtársnak; vezető helyen ennyit tenni legféltebb kincsünk, a csillogó szemű kis magyar gyerekek jó pedagógusokkal való ellátása érdekében.

Mindnyájunk nevében kívánom Némedi Lajos elvtársnak, hogy jó egészségben és töretlen munkakedvvel dolgozzék tovább nálunk az irodalomtörténeti tanszéken és új állomáshelyén, a debreceni egyetemen. Szeretetünk és megbecsülésünk legyen állandó útítársa!

Ha mint „Némedi igazgatótól” búcsúzunk is, nem búcsúzunk „Lajostól” mint barátunktól és munkatársunktól. Engedd meg, kedves Lajos, hogy végezetül azok nevében szóljak, akik mint embert, mint barátot is igazán szerettek és szeretnek. Talán nem mindenkinek volt alkalma megmutatni szívednek belső rekeszeit, akadhatnak — bár kevesen — olyanok is, akik csak a fölöttest látták meg benned, de mi, akik közelebbről megismertünk és sok-sok töprengésedet, vívódásodat mélyebben átéreztük, soha el nem múló baráti vonalommal veszünk körül továbbra is nemcsak itt Egerben, de bárhol, ahová állít az élet.

Kedves Barátaim! Emeljük poharainkat Némedi Lajos barátunk, leköszönő szeretett igazgatónk egészségére! Kívánunk Lajosnak jó egészséget, további töretlen munkakedvet, tudományos kutatómunkájában további szép eredményeket. Biztosítjuk, hogy 13 évi fáradhatatlan és buzgó igazgatói működésére csak hálával és szeretettel gondolunk vissza, és továbbvisszük lendületes munkával azokat az eredményeket, amelyeknek megalapozásában oly nagy része van.

Éljen 13 éves igazgatói munkásságának életműve! Éljen a mi szeretett Némedi Lajos elvtársunk!

DR. HORTOBÁGYI TIBOR

Főiskolánk növénytan tanszékének tizenhárom éven át volt a vezetője, mint főiskolai tanár.

A biológia-szakos tanárképzés terén hervadhatatlan érdemeket szerzett. Mind elméleti, mind gyakorlati téren igen jó módszereket valósított meg. Elő-

adásai pedagógiailag, didaktikailag és metodikailag kiválóak voltak. Érdekesen, változatosan, fordulatosan és közérthetően magyarázott.

A szakkifejezéseket mindig gondos precizitással tisztázta, csak egy példa: állandóan konzekvensen kikerülte az ilyen kifejezéseket: „alacsonyrendű növények, magasrendű fajok”, ehelyett alacsony fejlettségű, magas fejlettségű növényeket emlegetett, mondván, hogy a rendűség hangoztatása elvezethet az átkos emlékű fajbiológia gondolatához!

Megjelenése tiszteletet váltott ki, személyisége sugározta a derűs optimizmust.

Munkatársait, beosztottait állandóan képezte, szakmai fejlődésüket meszesemenően biztosította. Elméleti óráik tartásában, gyakorlati óráik vezetésében sokszor segítette szíves tanácsaival. Gyakran alkalmazta a kritikát, azt azonban mindig jóindulattal, segítő szándékkal, konstruktív szellemben tette. Szívesen hallgatott munkatársai véleményére. A tanszéken kellemes, békés és barátságos, igazi kollegiális légkört teremtett, szinte családias, otthonos légkör uralkodott.

Széleskörű és sokoldalú tudományos munkásságot fejtett ki. Szaktudománya területéről különösen az algológiából igen sok tudományos és népszerű cikke látott napvilágot. Algakutatásait elsősorban gyakorlati szempontból végezte. Részletesen foglalkozott a haltakarmányozás kérdéseivel és a produkciós biológia problémáival. Több eredeti megállapításával hathatósan segítette a halgazdaságokat termelő munkájukban. Sok olyan algafajt írt le, melyek korábban nem voltak ismertek Magyarországon.

Fejlődéstörténeti és fejlődésmeneti vázlatrajzai — számszerint 57 darab — elgondolásban és kivitelezésben teljesen újszerűek, könnyen, gyorsan áttekinthetők, érthetők, nagymértékben megkönnyítik a botanika tanítását és tanulását. Többet közülük a Művelődésügyi Minisztérium újítási díjjal jutalmazott. A vázlatrajzok az egész növényvilág fejlődését mozgásában, változásában mutatják be dialektikus egységben. Az egyes növények ivartalan és ivaros szaporodását, illetve nemzedékváltozását külön-külön ciklusban ismerteti. Az 57 kép a növényvilág fejlődésének szukcesszióját és progresszióját egységes egészbe kapcsolja össze.

Az alsó-, közép- és felsőfokú növénytani tudomány oktatása is sokat köszönhet Hortobágyi Tibornak. Egri működése idején, azaz 1949-től kezdődően egymás után jelenteti meg a Művelődésügyi Minisztérium megbízásából az általános- és középiskolák számára írt növénytani tankönyveket. A pedagógiai, illetve tanárképző főiskolák számára írt növénytani könyvek I., II., III. és IV. kiadású kötet jelentős részét ő írta és pedig a sejtant, rendszertanból a zuzmókig bezárólag és az egyszikűek osztályát.

Dr. Hortobágyi Tibor szerkesztette az első korszerű Növényhatározót, amely a virágosak mellett a virágtalan növényeket is felöleli. A Növényhatározó III-ik kiadása kétkötetes mű, már teljes értékű, minthogy a baktériumokat tartalmazza. 1962-ben jelent meg.

Sokoldalú kapcsolatot épített ki mind a belföldi, mind a külföldi tudományos intézetekkel. Az algológia csaknem minden számottevő művelőjével levelező kapcsolatban állott. Több tudományos egyesületnek volt vezetőségi és választmányi tagja. Egri működése alatt szerezte meg a kandidátusi és doktori tudományos fokozatot. Tudományos munkássága elismeréseként megkapta a Magyar Népköztársasági Érdemérem arany fokozatát és sok más kitüntetést.

A társadalmi munkából is kivette részét. Több évig volt tanácsstag és a Hazafias Népfront városi elnöke. Az ifjúsággal nemcsak hivatalos időben, hanem azon kívül is szívélyes, baráti és segítő kapcsolatban állott. A hallgatóság rendezvényein és a főiskola összejövetelein számtalanszor közreműködött művészi zongorajátékával.

Nagy tudásával, pontosságával, lelkiismeretes munkájával az ifjúság példaképe volt. Mindnyájunknak kedves kartársa és jó barátja volt. 1962. szeptemberében végleg megvált főiskolánktól, felsőbb intézkedésre a gödöllői Agrártudományi Egyetem Növényteni Intézetének élére került. Távozását mélyen sajnáljuk! Eltávozása azonban nem jelent végleges elválást, ugyanis tudományos és kulturális vonalon szoros kapcsolatot tart fenn főiskolánkkal.

DR. EDELÉNYI BÉLA

1957-ben a jászberényi tanítóképzőből került főiskolánkra.

Főiskolai oktató-nevelő munkáját a földrajz tanszéken kezdte el, ahol 3 évig dolgozott. Az 1958/59. tanévben az állattani tanszékre kérte át magát. Ettől kezdve 4 éven át az állattani tanszék adjunktusaként fejtette ki tevékenységét.

Oktató munkájának gerincét az állatrendszertan és az ezzel kapcsolatos ökológia, állatföldrajz előadásai, valamint az ezekhez tartozó gyakorlatok vezetése képezték. Tudományszakának ezt a területét szerette legjobban. Tanári munkáját nagy odaadással, szakértelemmel és lelkesedéssel végezte.

Főiskolai oktató-nevelő feladatai mellett buzgón foglalkozott tudományos kutatásokkal is. Kutatásai is tükrözik rendszertani beállítottságát. Mint parazitológus a hazai halak, hüllők, madarak és emlősök belső élősködéit tanulmányozta. Az eredményeit igazoló tanulmányok a főiskola évkönyveiben jelentek meg. A kutatásokat alapos körültekintéssel végezte és külföldi szakemberekkel is tartott fenn szakmai kapcsolatot.

Dr. Edelényi Béla 1963. július 1-én távozott el főiskolánkról. Jelenlegi munkahelye a Debreceni Agrártudományi Főiskola.

Új munkahelyén sikerekben és eredményekben gazdag működést kívánunk neki.

AZ 1962—63. TANÉV ÚJ FŐISKOLAI OKTATÓI

Blaskó János tanszékvezető főiskolai docens a rajz tanszékre.
Bardi István tanársegéd a matematika tanszékre.
Bartik Károly tanársegéd a mezőgazd. ism. és gyak. tanszékre.
Csikós Andor adjunktus az ének-zene tanszékre.
Erdős Mária tanársegéd a földrajz tanszékre.
Dr. Futó József docens a földrajz tanszékre.
Dr. Hekli József tanársegéd az orosz tanszékre.
Halász Vince tanársegéd a műszaki ism. és gyakorlatok tanszékre.
Horváth Lászlóné adjunktus a pedagógia tanszékre.
Kelemen Imre tanársegéd az ének-zene tanszékre.
Király Gyula tanársegéd a pedagógia tanszékre.
Kiszely Györgyné tanársegéd a növénytani tanszékre.
Kovács Vendel adjunktus a pedagógia tanszékre.
Lengyel Gábor adjunktus a műszaki ismeretek és gyakorlatok tanszékre.
Márkus Jenő adjunktus a fizika tanszékre.
Perge Béla tanársegéd a marxizmus—leninizmus tanszékre.
Dr. Pócs Tamás tanszékvezető adjunktus a növénytani tanszékre.
Rátkai István tanársegéd a testnevelés tanszékre.
Sándor Ferenc tanársegéd a mezőgazdasági ism. és gyak. tanszékre.
Sárik Tibor tanársegéd a kémia tanszékre.
Suba János adjunktus a növénytani tanszékre.
Szabó István tanársegéd az orosz tanszékre.
Tar Lőrinc tanársegéd az ének-zene tanszékre.

A FŐISKOLA VEZETŐSÉGE

Igazgató: Dr. Szántó Imre tanszékvezető főiskolai tanár, kandidátus.

Igazgatóhelyettesek: Dr. Somos Lajos docens, Somos János tanszékvezető docens.

AZ IGAZGATÓI TANÁCS:

Elnök: Dr. Szántó Imre, a főiskola igazgatója.

Tagjai: Csóka János adjunktus, a főiskolai pártszervezet titkára.

Frieārich Sándorné adjunktus, a szakszervezeti bizottság titkára.

Király Gyula tanársegéd, a főiskolai KISZ-szervezet titkára.

Nagy Sándor személyügyi főelőadó.

Somos János tanszékvezető docens, igazgatóhelyettes.

Dr. Somos Lajos docens, igazgatóhelyettes.

A FŐISKOLA TANÁCSA:

Elnök: Dr. Szántó Imre tanszékvezető főiskolai tanár, kandidátus.

A tanács tagjai:

Dr. Somos Lajos docens, igazgatóhelyettes.

Somos János docens, igazgatóhelyettes.

Dr. Bakos József tanszékvezető főiskolai tanár.

Dr. Bende Sándor tanszékvezető docens.

Dr. Berencz János tanszékvezető docens.

Berzy András tanszékvezető docens.

Bély Miklós tanszékvezető főiskolai tanár.

Dr. Bihari József tanszékvezető főiskolai tanár, kandidátus.

Blaskó János tanszékvezető docens.

Csóka János adjunktus, a főiskolai pártszervezet titkára.

Friedrich Sándorné, a szakszervezeti bizottság titkára.

Dr. Istók Barnabás tanszékvezető adjunktus.

Király Gyula tanársegéd, a KISZ-szervezet titkára.

Kovács Vendel adjunktus, vezető-metodikus.

Dr. Légrády Gyula vezető lektor.

Nagy Ferenc tanszékvezető főiskolai tanár.

Nagy Sándor személyügyi főelőadó.

Nemesi Lajos gazdasági igazgató.

Dr. Pócs Tamás tanszékvezető adjunktus.

Rezessy László tanszékvezető főiskolai tanár.

Dr. Szokodi József tanszékvezető docens.

Szűcs László tanszékvezető adjunktus.

Tóth Bertalan, a tanulmányi osztály vezetője.

Dr. Udvarhelyi Károly tanszékvezető főiskolai tanár, kandidátus.

A FŐISKOLA TÁRSADALMI SZERVEZETEI

PÁRTSZERVEZET

A főiskolai pártszervezet titkára:

Csóka János adjunktus.

A pártszervezet vezetőségének tagjai:

Markos Tibor adjunktus.

Mikus László, a gyakorló általános iskola igazgatója.

Nagy Sándor személyügyi főelőadó.

Dr. Pelle Béla adjunktus.

Dr. Szántó Imre főiskolai igazgató.

KISZ-SZERVEZET

A főiskolai KISZ-szervezet titkára: Király Gyula tanársegéd.

A KISZ-szervezet vezetőségének tagjai:

Biró Eva III. éves matematika-kémia-ének szakos hallgató.

Fodor Gyula III. éves matematika-fizika-testnevelés szakos.

Kecskés Ilona III. éves matematika-fizika-műszaki ismeretek és gyakorlatok szakos.

Józsa Krisztina II. éves magyar-történelem-ének szakos.

Kiss Margit II. éves matematika-fizika-műszaki ismeretek és gyakorlatok szakos hallgató.

Kovács György II. éves matematika-fizika-műszaki ismeretek és gyakorlatok szakos.

Molnár Zoltán III. éves magyar-történelem-testnevelés szakos.

Timkó Gyula II. éves matematika-fizika-műszaki ismeretek és gyakorlatok szakos.

Tóth Anna III. éves matematika-kémia-műszaki ismeretek és gyakorlatok szakos.

A 605 nappali tagozatos hallgató közül 595 KISZ-tag volt. Ezek 23 alapszervezetben működtek.

SZAKSZERVEZETI BIZOTTSÁG

Elnöke: Szabó Lajos adjunktus, tanszékvezető helyettes.

Titkár: Friedrich Sándorné adjunktus.

Tagjai: Auer Gyula adjunktus, kultúrfelelős.

Debreczeni Tiborné előadó, gazdasági felelős.

Csillag Béla tanársegéd, sportfelelős.

Gál István tanársegéd, üdülési felelős.

Gergely Sándor gyakorló iskolai tanár, a számvizsgáló bizottság elnöke.

Gál István gyakorló iskolai tanár, gyakorló iskolai elnök.

Kollár Józsefné főelőadó, a nőbizottság elnöke.

Nagy István műhelyvezető, munkavédelmi felelős.

Dr. Szőkefalvi Nagy Zoltán főiskolai tanár, kandidátus, társadalombiztosítási felelős.

A FŐISKOLA BIZOTTSÁGAI

VILÁGNÉZETI-NEVELÉSI BIZOTTSÁG

Elnök: Dr. Szokodi József tanszékvezető docens.
Tagok: Bély Miklós főiskolai tanár, tanszékvezető.
Gaál István tanársegéd.
Mikus László, a gyakorló általános iskola igazgatója.
Friedrich Sándorné adjunktus.
Dr. Pelle Béla adjunktus.
Szűcs László tanszékvezető adjunktus.

TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁG

Elnök: Dr. Bende Sándor tanszékvezető docens.
Tagok: Dr. Berencz János tanszékvezető docens.
Dr. Bakos József tanszékvezető főiskolai tanár.
Dr. Bihari József tanszékvezető főiskolai tanár, kandidátus.
Dr. Szántó Imre tanszékvezető főiskolai tanár, kandidátus, igazgató.
Dr. Udvarhelyi Károly tanszékvezető főiskolai tanár, kandidátus.

REFORMBIZOTTSÁG

Elnök: Dr. Udvarhelyi Károly tanszékvezető főiskolai tanár, kandidátus
Tagok: Dr. Bende Sándor tanszékvezető docens.
Dr. Berencz János tanszékvezető docens.
Berzy András tanszékvezető docens.
Bély Miklós tanszékvezető főiskolai tanár.
Dr. Bihari József tanszékvezető főiskolai tanár, kandidátus.
Rezessy László tanszékvezető főiskolai tanár.
Somos János tanszékvezető docens, igazgatóhelyettes.
Szabó Lajos adjunktus, a szakszervezeti bizottság elnöke.

MÓDSZERTANI BIZOTTSÁG

Elnök: Dr. Berencz János tanszékvezető docens.
Tagok: Bély Miklós tanszékvezető főiskolai tanár.
Kocsis Károly docens.
Németh Tibor adjunktus.
Mikus László, a gyakorló általános iskola igazgatója.
Dr. Somos Lajos docens, igazgatóhelyettes.
Dr. Szőkefalvi Nagy Zoltán főiskolai tanár, kandidátus.
Dr. Udvarhelyi Károly főiskolai tanár, tanszékvezető, kandidátus.

KOLLÉGIUMI BIZOTTSÁG

A bizottság elnöke: Berzy András tanszékvezető docens.
Tagjai: Csóka János, a Kun Béla Kollégium igazgatója.
Szűcs Lászlóné, a Hámán Kató Kollégium igazgatója.
Fazekas László, a Kun Béla Kollégium gondnoka.
Mikus Lászlóné, a Hámán Kató Kollégium gondnoka.
Józsa Krisztina, a Hámán Kató Kollégium titkára.
Molnár Zoltán, a Kun Béla Kollégium titkára.
Tóth Bertalan, a tanulmányi osztály vezetője.

AZ EGRY TANÁRKÉPZŐ FŐISKOLA KISZ SEGÍTŐ TANÁRI KABINETJE

1960. októberétől működik főiskolánkon. Önkéntes munkájával és tapasztalataival támogatja a főiskolai Ifjúsági Szövetség politikai, világnézeti, szervezési és egyéb nevelési tevékenységét.

A kabinet tanárai a tanszékükhöz tartozó szakcsoportok, illetve KISZ-alapszervezetek patronálását végzik. Munkájuk igen szerteágazó és széles skálán mozog. E munka tevékenységéből néhányat megemlítenk: világnézeti, politikai, ateista szakkörök vezetése, a szak társadalmi munkáiban való részvétel és azok elvi irányítása; a KISZ-bizottság által célul kitűzött szervezési feladatok elvégzése feletti védnökség vállalása; a csoport jó kollektív életének megszervezéséhez nyújtott gyakorlati tanácsok; a hallgatók szociális körülményeinek állandó vizsgálata, továbbá a városban kintlakó, tehát nem kollégista csoporttagok életkörülményeinek tanulmányozása.

A kabinet a főiskolai pártszervezet elvi és a KISZ-bizottság gyakorlati útmutatásai alapján működik.

A kabinet tanárai szabad és egyéni módszerek felhasználásával végzik csoportsegítő, pedagógiai tevékenységüket.

Az 1962/63-as tanévben a felmenő rendszer szerint működő kabinet tagjai az alábbi oktatók voltak:

A kabinet vezetője: Szűcs László tanszékvezető.

A kabinet tagjai szakok szerint:

I. évfolyam:

a) Magyar—oroszl szak	Perge Béla tanársegéd.
b) Magyar—történelem szak	Tar Lőrinc tanársegéd.
c) Biológia—földrajz szak	
a) csoportnál	Sándor Ferencs tanársegéd
b) csoportnál	Dr. Pócs Tamás tanszékvezető
d) Matematika—fizika szak	Patkó György tanársegéd
e) Matematika—kémia szak	Sárik Tibor tanársegéd

II. évfolyam:

a) Magyar—oroszl szak	Nagy Sándor tanársegéd
b) Magyar—történelem szak	Dr. Molnár József docens
c) Biológia—földrajz szak	
a) csoportnál	Karajz Gabriella tanársegéd
b) csoportnál	Szatmári László tanársegéd
d) Matematika—fizika szak	Dr. Perge Imre adjunktus
e) Matematika—kémia szak	Binder Károly tanársegéd

III. évfolyam:

a) Magyar—oroszl szak	Zbiskó Ernőné adjunktus
b) Magyar—történelem szak	Berzy András tanszékvezető
c) Biológia—földrajz szak	Vajon Imre tanársegéd
d) Matematika—fizika szak	Bardi István tanársegéd
e) Matematika—kémia szak	Bessenyei János adjunktus

IV. évfolyam:

a) Magyar—oroszl szak	Dr. Berencz János tanszékvezető
b) Magyar—történelem szak	Dr. Nagy József adjunktus
c) Biológia—földrajz szak	Tóth Bertalan osztályvezető
d) Matematika—fizika szak	Dr. Pelle Béla adjunktus
e) Matematika—kémia szak	Szűcs László tanszékvezető

A főiskolai Ifjúsági Szövetség tagjai igénylik a kabinet támogatását, a főiskolai oktatók viszont nagy szeretettel és odaadással végzik tanácsadói, politikai nevelői és segítő munkájukat a kabinet keretén belül.

TANSZÉKEK

MARXIZMUS—LENINIZMUS TANSZÉK

Tanszékvezető: Dr. Szokodi József docens.
Oktatók: Csóka János adjunktus.
Friedrich Sándorné adjunktus.
Lakatos Imre tanársegéd.
Mongyi Ferenc tanársegéd.
Perge Béla tanársegéd.

NEVELÉSTUDOMÁNYI TANSZÉK

Tanszékvezető: Dr. Berencz János docens.
Oktatók: Dr. Somos Lajos docens.
Horváth Lászlóné adjunktus.
Juhász Tamásné adjunktus.
Kovács Vendel adjunktus.
Király Gyula tanársegéd.
Nagy Andor tanársegéd.

ÁLLATTANI TANSZÉK

Tanszékvezető: Dr. Bende Sándor docens.
Oktatók: Hoblyák János adjunktus.
Vágás Endre adjunktus.
Vajon Imre tanársegéd.
Laboráns: Krinszki Bernát.

ÉNEK—ZENE TANSZÉK

Tanszékvezető: Rezessy László főiskolai tanár.
Oktatók: Auer Gyula adjunktus.
Csikós Andor adjunktus.
Gyárfás Gyözőné adjunktus.
Ary Tibor tanársegéd.
Hencz Irén tanársegéd.
Kelemen Tibor tanársegéd.

Imre

FIZIKA TANSZÉK

Tanszékvezető: Darvas Andor főiskolai tanár.
Oktatók: Szabó Lajos adjunktus, tanszékvezető-helyettes.
Mánkus Jenő adjunktus.
Hidas Károly tanársegéd.
Patkó György tanársegéd.
Vidó Imre tanársegéd.
Technikus: Horváth Sándor.

FÖLDRAJZ TANSZÉK

Tanszékvezető: Dr. Udvarhelyi Károly főiskolai tanár, kandidátus.
Oktatók: Dr. Futó József docens.
Dr. Zétényi Endre docens.
Strbák István adjunktus.
Erdős Mária tanársegéd.

IRODALOMTÖRTÉNETI TANSZÉK

Tanszékvezető: Berzy András docens.
Oktatók: Lökös István tanársegéd.
Nagy Sándor tanársegéd.

IDEGENNYELVI LEKTORÁTUS

Vezető lektor: Dr. Légrády Gyula.
Lektor: Mjazovszki Albert.

KÉMIA TANSZÉK

Tanszékvezető: Szücs László adjunktus.
Oktatók. Dr. Szőkefalvi Nagy Zoltán főiskolai tanár, kandidátus.
Bessenyei János adjunktus.
Gál István tanársegéd.
Sárik Tibor tanársegéd
Laboráns: Kapor Tamás.

MAGYAR NYELVÉSZETI TANSZÉK

Tanszékvezető: Dr. Bakos József főiskolai tanár.
Oktatók: Dr. Chikán Zoltánné adjunktus.
Raisz Rózsa tanársegéd.

MATEMATIKA TANSZÉK

Tanszékvezető: Nagy Ferenc főiskolai tanár.
Oktatók: Járosi András adjunktus, *Dr. Pelle Béla* adjunktus.
Dr. Perge Imre adjunktus.
Bardi István tanársegéd.

MEZŐGAZDASÁGI ISMERETEK ÉS GYAKORLATOK TANSZÉK

Tanszékvezető: Dr. Istók Barnabás adjunktus.
Oktatók: Nagy József Simon adjunktus.
Sándor Ferenc adjunktus.
Szatmári László tanársegéd.
Bartik Károly tanársegéd.
Technikus: Bacsó János.
Tanszéki szakmunkás: Gyöngy Zoltán.
Sövényi Géza.

MŰSZAKI ISMERETEK ÉS GYAKORLATOK TANSZEK

Tanszékvezető: Somos János docens, igazgatóhelyettes.
Oktatók: Lengyel Gábor adjunktus.
Németh Tibor adjunktus.
Osváth Pál adjunktus.
Binder Károly tanársegéd.
Halász Vince tanársegéd.
Tanszéki szakmunkás: Mezei Lajos.
Mlinkó Lajos.
Kocsis László.

NÖVÉNYTANI TANSZÉK

Tanszékvezető: Dr. Pócs Tamás adjunktus.
Oktatók: Juhász Lajos adjunktus.
Suba János adjunktus.
Kiszely Györgyné tanársegéd.
Laboráns: Rózsa Béláné.

OROSZ NYELV ÉS IRODALOM TANSZEK

Tanszékvezető: Dr. Bihari József főiskolai tanár, kandidátus.
Oktatók: Kocsis Károly docens.
Pallagi Béláné adjunktus.
Zbiskó Ernőné adjunktus.
Dr. Hekli József tanársegéd.
Szabó István tanársegéd.

RAJZ TANSZÉK

Tanszékvezető: Blaskó János docens.
Oktatók: Dr. Baskai Ernőné adjunktus.
Gergely Pál adjunktus.
Nagy Ernő tanársegéd.

TESTNEVELÉSI TANSZÉK

Tanszékvezető: Bély Miklós főiskolai tanár.
Oktatók: Dr. Kalmár Lajosné docens.
Markos Tibor adjunktus.
Csillag Béla tanársegéd.
Karajz Gabriella tanársegéd.
Rátkai István tanársegéd.

TÖRTÉNELMI TANSZÉK

Tanszékvezető: Dr. Szántó Imre főiskolai tanár, kandidátus.
Oktatók: Dr. Molnár József docens.
Dr. Nagy József adjunktus.
Annási Ferenc adjunktus.

A TANÉV FOLYAMÁN ELNYERT TUDOMÁNYOS FOKOZATOK

I. KANDIDATÚRA

A Tudományos Minősítő Bizottság 1962. november 8-án dr. *Szőkefalvi Nagy Zoltánnak* a kémia (történeti) tudományok kandidátusa címet ítélte oda. Disszertációjának címe: „A kémiai kutatás és ismeretterjesztés hazánkban 1700-tól 1849-ig.”

Dr. *Udvarhelyi Károlynak* a földrajztudományok kandidátusa címet ítélte oda. Disszertációjának címe: „A dialektikus földrajz és tanítása.”

II. EGYETEMI DOKTORI SZIGORLATOT TETTEK

A Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen 1962. november 24-én: *Pelle Béla* (disszertációja: „Bolyai Appendixének axiomatikus felépítése”).
Perge Imre (disszertációja: „Független változók összegére vonatkozó határeloszlás-tételek élesítése”).

A Gödöllői Agrártudományi Egyetemen 1963. január 23-án:
Istók Barnabás (disszertációja: „A szarvasmarha élősúlyának megállapítása testméretek alapján”).

KITÜNTETÉSEK AZ 1962—63. TANÉVBEN

Dr. *Szántó Imre* főiskolai igazgató kandidátus: *A Felsőoktatás Kiváló Dolgozója*;

Csóka János adjunktus, a főiskolai pártszervezet titkára: *Szocialista Munkáért Érdemérem*;

Dr. *Baskai Ernőné* adjunktus: *Munka Érdemérem*;

Osváth Pál adjunktus: *Munka Érdemérem*;

Kálmán Miklósné gyak. ált. isk. tanár: *Az Oktatásügy Kiváló Dolgozója*,
Szabó István szakmunkás (villanyszerelő) *Kiváló Dolgozó* kitüntetést kapott.

A FŐISKOLA HIVATALAI

TANULMÁNYI OSZTÁLY

Tóth Bertalan osztályvezető.
Brózman Jánosné főelőadó.
Borsos Ernőné előadó.
Helli Józsefné gépiró.
Sályi Jánosné előadó.
Surányi Jánosné nyilvántartó, statisztikus.
Szabó Lajosné előadó.
Vágán István előadó.

GAZDASÁGI HIVATAL

Nemesi Lajos gazdasági igazgató.
Hamza Elemér főkönyvelő.
Kollár Józsefné főelőadó.
Csáki Béláné előadó.
Debreceni Tiborné előadó.
Novotta Miklós előadó.
Vékony Istvánné előadó.
Vasvári Lászlóné vezetőgondnok.
Kulcsár Gábor hivatalsegéd.

TANSZEKI ADMINISZTRÁTOROK

Kármán Árpádné, Kormos Mária, Légrádi Árpádné, Tóth Zoltánné.

GÉPIRÓK

Demeter Györgyné, Elek Miklósné.

TECHNIKAI SEGÉDSZEMÉLYZET

Bakalár István gépkocsivezető, *Demeter Ferenc* telefonkezelő, *Gyarmati Vince* telefonkezelő.

KARBANTARTÓ MŰHELY

Nagy István műhelyvezető, *Bögös Sándor* szakmunkás (festő), *Kaló István* szakmunkás (asztalos), *Lóczy János* szakmunkás (kőműves), *Nagy Ferenc* segéd-munkás, *Szabó István* szakmunkás (villanyszerelő).

KOLLÉGIUMOK

HÁMÁN KATÓ KOLLÉGIUM

Igazgató: Szűcs Lászlóné gyakorló általános iskolai tanár.

Mikus Lászlóné gondnok.

Nagy Istvánné kapus, házfelügyelő.

Zombori Istvánné kapus, házfelügyelő.

A kollégiumban lakó hallgatók száma: 200.

KUN BÉLA KOLLÉGIUM

Igazgató: Csóka János adjunktus, a főiskolai pártszervezet titkára.

Fazekas László gondnok.

Beszteri Bernát kapus.

Jónás Istvánné kapus.

Domboróczki Sándorné mosónő.

Szepesi Ferencné mosónő.

A kollégiumban lakó hallgatók száma: 180.

A TANÁRI MENZA ALKALMAZOTTAI

Kardos Istvánné konyhavezelő.

Erdélyi Ferencné szakácsnő.

Csetényi Józsefné konyhalány.

Kökény Józsefné konyhalány.

Varga Istvánné konyhalány.

TAKARÍTÓ SZEMÉLYZET

Bakos Gézáné, Bartók Jánosné, Birincsik Józsefné, Csutorás Istvánné, Domboróczki Nándorné, Dudás Péterné, Galajda Béláné, Király Józsefné, Kovács Béla, Majoros Gáborné, Molnár Jenőné, Nagy Józsefné, Ónodi Jánosné, Pócs Gyuláné, Szederkényi Ferencné, Szepesi Ferencné, Szuromi Sándorné, Visontai Sándorné.

KÖNYVTÁR

A központi könyvtár 1960-ban nyert végleges elhelyezést. Helyiségei a központi raktár és feldolgozó szoba. A raktár korszerű állványozása az 1961/62-es évben befejeződött. A raktári férőhely 1968-ig biztosítja a gyarapodás elhelyezését.

A könyvtár munkáját a könyvtárbizottság támogatja.

KÖNYVTÁRBIZOTTSÁG

Elnök: Somos János docens, igazgatóhelyettes.

Tagok: Dr. Szántó Imre igazgató.

Dr. Bakos József tanszéksvezető főiskolai tanár.

Friedrich Sándorné adjunktus.

Király Gyula tanársegéd.

Tóth Bertalan, a tanulmányi osztály vezetője.

Lassú Józsefné könyvtáros.

Balogh Béláné könyvtárvezető.

A KÖNYVTÁR DOLGOZÓI

Balogh Béláné okleveles könyvtáros, könyvtárvezető.

Gál Istvánné könyvtáros.

Lassú Józsefné könyvtáros.

A KÖNYVTÁR 1962. ÉVI ADATAI

I. Állomány:

1. Összállomány:

a) könyv	77 630 (kötet)
b) periodika	2 697 (kötet)
c) egyéb könyvtári egység	103 (db)
Összes könyvtári egység:	80 430

2. 1962. évi gyarapodás:	132 200,50 Ft
3005 kötet könyv (vétel)	105 037,80 Ft
178 kötet könyv (ajándék)	1 486,90 Ft
367 kötet folyirat (bekötött)	25 675,80 Ft

II. A könyvtár gyarapodásának megoszlása:

Szakkok szerint:

M—E—L—SZ művei	40	Mezőgazd. technika	163
Társ. és pol. irodalom		Művészet	123
1, 2, 3, 9	315	Irodalomtudomány	137
Nyelvtudomány	114	Földrajz	48
Természettudomány	182	Általános művek	132
Pedagógia	132	Szépirodalom	325
Technika	275	Gyermekirodalom	13

Idegen nyelvek szerint:

Orosz	80	Francia	28
Német	71		

CSEREKAPCSOLATOK

Beérkezett csere- és ajándék könyvek és periodikák 78 db, a népi demokráciákból 1—1 évkönyvet kaptunk, a többit a Szovjetunóból.

OLVASÓSZOLGÁLAT

Helyben olvasók száma	3 912
Kölcsönzők száma	6 120
Olvasott és kölcsönzött kötetek száma	21 081

KÖNYVTÁRKÖZI KÖLCSÖNZÉS

A könyvtár kért	89 művet
Ebből megkapott	86 művet
A könyvtár küldött	6 művet

A KÖNYVTÁR LÉTSZÁMHELYZETE

Rendszeresített állásban levő dolgozó: 3 fő.

Megoszlásuk végzettség szerint:

egyetemi végzettségű	1 fő
középfokú végzettségű	2 fő

TANULMÁNYI KIRÁNDULÁSOK

FIZIKA TANSZÉK

1. A IV. éves hallgatók 1962. szeptember 2—8-ig tanulmányi kirándulást tettek a budapesti „Egyesült Izzó Rt”, a MOM, az Orion Vállalat üzemébe, továbbá megtekintették a kísérleti atomreaktort, valamint a Magyar Rádió stúdióját.

2. Az I. évesek 1963. május 21—25. között meglátogatták a Miskolci MÁV Járműgyárat, a Hűtőházat, továbbá a sajszentpéteri üvegyárat, az ózdi Kohászati üzemét, végül a borsodnádasi lemezgyárat.

MEZŐGAZDASÁGI ISMERETEK ÉS GYAKORLATOK TANSZÉK

A IV. évfolyamot 1962/63-ban végzett hallgatók 1962. szeptemberében a Mezőgazdasági Kiállításon voltak kétnapos tanulmányúton, melynek keretében még a Mezőgazdasági Múzeumot és a Gödöllői Agrárégyetem kísérleti és gyakorlókertjeit tekintették meg.

A magyar-történelem szakos hallgatók tanulmányi kirándulás keretében Budapesten tudományos intézeteket, könyvtárakat, művelődésügyi intézményeket látogattak és részt vettek színházi előadásokon.

A kémia tanszék 1963. május 20. és 25-e között szerves vegyipari jellegű tanulmányi kirándulásra vitt 18 III. évet végzett hallgatót az alábbi szervezés szerint:

a) A kirándulás vezetői: Bessenyei János adjunktus, Sárik Tibor tanársegéd.

b) Megtekintett üzemek:

1. Magyar Ruggyanfaárugyár, Budapest.
2. Hungária Vegyiművek, Budapest.
3. Hungária Kénsavgyár, Budapest.
4. Magyar Növényolaj és Szappangyár, Budapest.
5. Konzervgyár, Budapest.
6. Kőolajfinomító, Almásfüzitő.
7. VISCOSA Műselyem és Danulongyár, Nyergcsújfalu.
8. Chinoin Gyógyszerárugyár, Budapest.
9. Budapesti Ipari Vásár megtekintése.
10. Országos Statisztikai Hivatal kibernetikai berendezéseinek megtekintése.

I. ÉVES BIOLÓGIA—FÖLDRAJZ SZAKOS HALLGATÓK TANULMÁNYI KIRÁNDULÁSA

Időtartama: május 21-től május 24-ig.

Részt vevők száma: 46 hallgató.

Vezető tanárok: *Erdős Mária, dr. Futó József.*

Útvonal: Eger, Miskolc, Tokaj, Rudabánya, Aggtelek, Putnok, Eger.

A kirándulás egyik célkitűzése: ismerkedés Északkelet-Magyarországgal.

Másik célkitűzés az általános természetföldrajzi jelenségek és gazdaság-földrajzi objektumok megtekintése, szemléltetése a valóságban.

A kirándulás kapcsán bemutattuk a hallgatóknak az üledékes kőzetekből (Bükk) és a fiatal vulkánikus kőzetekből felépült hegységek (Zempléni hegység) közötti alapvető különbségeket.

Ugyanitt alkalmuk volt a hallgatóknak különböző eredetű kőzetek gyűjtésére.

Tanulmányoztuk Tokaj és Tiszalök között a középszakaszc jellegű folyókra jellemző morotvákat és medreket.

Aggtelek és Jósvaló között a karszt jelenségek gazdag tárházát tudtuk bemutatni a hallgatóknak.

Szakvezetéssel megtekintettük a következő gazdaság-földrajzi objektumokat: Lenin Kohászati Művek, Tiszalöki Duzzasztó és Erőmű, Tokaji Borpincészet, Rudabányai Vasércbánya és Ércdúsító, a Rakacai Víztorló.

A hallgatók az útvonalról részletes beszámolót készítettek.

NÖVÉNYTANI TEREPGYAKORLATOK

I. évfolyam: június hó 25-től július hó 2-ig Bükk-hegység: Nagymező.

Létszám: 46 fő hallgató.

Vezető: Dr. Futó József.

Kísérők: *Suba János és Hoblyák János.*

A terepgyakorlat célja: Mikroklimatikai mérés a Nagymezőn (a Bükk-fennsíkon.) Növényiszervtani megfigyelések, környezet és növényzet összefüggése, végül növényismeretadás. Állatok ismertetése és állat-, (rovar)-gyűjtés.

II. évfolyam: július hó 4-től 10-ig. Rudabánya és környéke.

Vezető: Dr. Pócs Tamás.

Létszám: 52 fő hallgató.

Kísérők: *Kiszely Györgyné és Vajon Imre.*

A terepgyakorlatok célja: növényismeret, növénygyűjtés és határozás gyakorlása. Állat-ismertetés, állat-(rovar) gyűjtés, állathatározás, preparálás.

III. évfolyam: július hó 15-től 27-ig Lengyelország: Lengyel-Tátra, Pieninek, Krakkói-Júra és Nyugati-Beszkidék.

Létszám: 23 fő hallgató.

Vezetők: Dr. Pócs Tamás és dr. Udvarhelyi Károly.

Kísérő: *Suba János.*

A terepgyakorlat célja: növényföldrajzi megfigyelések, növényzeti övek tanulmányozása.

*Műszerek leolvasása az erdei állomáson.
(II. évfolyam, biológia-földrajz.)*

II. ÉVES BIOLÓGIA—FÖLDRAJZ SZAKOS HALLGATÓK TEREPGYAKORLATA

A gyakorlat ideje: 1963. július 11-től 17-ig.

Terepgyakorlat helye: Rudabánya.

Vezető tanárok: Strbák István és dr. Zétényi Endre.

A terepen természeti és gazdasági-földrajzi feladatokat oldottunk meg. Az első napon Rudabánya történelmi múltjával, a vasbánya fejlődésével, a köz-

*Munkában a leolvasó csoport a dolinában.
(II. évfolyam, biológia-földrajz.)*

ség települési módjával, valamint a közvetlen környékkel ismerkedtünk meg. Betekintést nyertek a hallgatók arról, hogy egy település földrajzi monográfiájához honnan nyerhetünk adatokat.

A továbbiakban a szakot két csoportra osztottuk, így 1—1 tanár vezetésével természeti, illetve gazdaság-földrajzi adatgyűjtést végeztünk. A forrásmunkák, települési helyszínrajzok, geológiai metszetek alapján tanulmányoztuk a vasércbánya feltárását, az ércet tartalmazó rétegeket, a hatalmas mesterséges völgyet. Térkép alapján bejártuk a község határát, felkerestük az arra érdemes morfológiai formákat.

Geológusok vezetésével tanulmányoztuk mind a külszíni, mind a felszín alatti ércbányászatot. Megfigyeltük a bányagépeket. Egy félnapot töltöttünk szocialista építkezésünk büszkeségében, az ércdúsítóban. A kevés vasat tartalmazó szideritet itt dúsítják föl és teszik feldolgozásra alkalmassá.

Időközben találkoztunk a község pedagógusaival, kiktől a hallgatók értékes tanácsokat kaptak. Mind az elhelyezésünk, mind az étkeztetésünk kitűnően megoldódott.

2. *Terepgyakorlat* biológia-földrajz szakos I. éves hallgatók számára.

Időtartam: 1963. június 25-től július 1-ig.

Részt vevő hallgatók száma: 46 fő.

Vezető tanárok: *Erdős Mária* és *Dr. Futó József*.

A gyakorlat helye: A Bükk-fennsík, sátoztáborban, a két biológiai tan-székekkel közösen.

A terepgyakorlat célkitűzése, hogy az általános természeti földrajzban megismert törvényszerűségek igazolására, azok alátámasztására a hallgatók saját maguk végezzenek méréseket, és készítsenek feljegyzéseket. A feladat megoldására két csoportot alakítottunk.

A *klimatológus csoport* 4 megfigyelő állomáson (a bükkös, dolina, fenyves és a Bálványos) óránként végeztek méréseket. Mérték a hőmérsékletet, a talajhőmérsékletet különböző szintekben, a relatív nedvességtartalmat, a szélirányt és sebességet, a borultság fokát, a párolgás mértékét, a harmatképződés erősségét.

A kb 5 ezer adatot a következő félévben grafikusán dolgozták fel a hallgatók és értékelték ki mérésük eredményeit.

A *hidrológus csoport* a Garadna-patak vízrendszerének tanulmányozását tűzte ki célul. Itt elsősorban a patakok vízhozamát és hőmérsékletét mérték. A sok forrás és mellékvölgy miatt, idő hiányában ezt a munkát nem tudták befejezni. De az eddig gyűjtött adatokat gyakorlatokon feldolgozták.

ÁLLATTANI TEREPGYAKORLATOK

II. éves biológia—földrajz szakos hallgatók számára

A hallgatók terepgyakorlatát a vizsgaidőszak befejezése után, 1963. július 4-től 17-ig a földrajzi és növénytani tanszékkel közösen bonyolítottuk le Rudabányán.

A terepgyakorlatok általános célja, hogy szélesítsük a hallgatók látókörét, lehetőséget adjunk elméleti ismereteiknek a gyakorlatban való alátámasztására, tehát az elmélet és gyakorlat összekapcsolására. Meg kell ismertetni természetes környezetben az élő és élettelen természet egységét, fejlődését és változását. Fejleszténünk kell megfigyelő képességüket. Gyakorlatot kell szereztetnünk állattani gyűjtő és feldolgozó munkában. Fejleszténünk kell hivatásérzetüket és szakmaszeretetüket, stb.

Rudabányát azért választottuk terepgyakorlatunk színhelyéül, mert ezen a helyen állattani elméleti szakanyagunkat változatos és gazdag demonstrációval tudjuk alátámasztani.

Az előkészítés és szervezés két részből állott:

1. Elő kellett készíteni a hallgatókat a terepgyakorlatra.
2. Elő kellett készíteni és meg kellett teremteni azokat a feltételeket, amelyek 52 hallgató terepen való zavartalan munkáját biztosítják.

A hallgatók szakmai előkészítését a II. félév folyamán végeztük. Ismertettük, mit jelent a biológiai terepgyakorlat, mi a célja, hogyan fogjuk lebonyolítani.

Összeállítottuk az egyéni felszerelést, mely az alábbiakból állott:

1 db rovargyűjtő doboz, 2 db 100 ccm porüveg, 2 dkg ecetéter, 250 db rovartű, 200 db gombostű, 3 db papírdoboz, 10 db háromszögű papírtasak, 3 db turfittéglá, 25 db db üvegfiola, 1/4 liter formalin, ragasztó, címke, jegyzőkönyv, parafalemez, csomagolópapír, vatta, rajzlap, spárga.

A terepgyakorlathoz tanszéki eszközöket is vittünk magunkkal. Közben folyt a csoport utazásának, szállásának és ételmezési problémájának megoldása is.

Július 4-én érkeztünk Rudabányára, ahol a turistaházban nyertünk elhelyezést.

Az első héten végeztük a biológiai munkákat, a második héten pedig a földrajz szakos kartársak foglalkoztatták a hallgatókat. A csoportot (52 fő) két részre osztottuk. Az egyik rész 3 napig állattani jellegű gyakorlatokat végzett, a másik pedig növénytani jellegű gyakorlatokat. Három nap múlva a csoportokat megcseréltük. Így minden hallgató 3 napig állattani, három napig pedig növénytani terepgyakorlatokat végzett.

Először megtörtént a terepen használandó eszközök alkalmazásának bemutatása, majd gyakorlása. Továbbá sor került a rovarpreparálás elemeinek felelevenítésére is. Ezenkívül szempontokat kaptak a hallgatók állatföldrajzi és ökológiai megfigyelésekhez.

A terepmunka megkezdése előtt a gyakorlatvezető mindig konkrétan meghatározta a feladatot, s a munka elvégzésére szakmai tanácsot adott.

Péld. az erdő szélén levő irtásos, bokros területen végeztünk állatföldrajzi munkát. Minden hallgató kapott 2 négyzetméter területet, ahol a legaprólékosabban gyűjtötte be az ott található állatokat. Az állatok begyűjtése után mennyiségi és minőségi analízist végzett és ennek során megállapította, hogy a kijelölt területen hány állatfaj fordul elő és az egyes fajtákon belül hány egyed található. Minden hallgató részterületének adatai összesítéséből egy nagyobb terület faunájára vonatkozóan nyertünk értékes eredményeket.

A közelben levő patakban a víziszervezetekkel kapcsolatosan végeztünk hasonló vizsgálatokat. Sok gondot fordítottunk az előforduló állatok környezeti viszonyainak tanulmányozására is.

*Állatok gyűjtése az erdőszélén.
(II. évesek állattani terepgyakorlata.)*

Munkánkat nagyon változatos terepen végeztük: rét, legelő, sziklafüves lejtő, tölgyerdő, erdőirtás, hegyoldal, hegytető, patakpart, mezőgazdaságilag művelt terület, gyomszegély, stb.

Közben aktív pihenéseket iktattunk be, amikor közösen megbeszéltük a tapasztalatokat és észrevételeket. A legfontosabb szakmai dolgokat terepgyakorlati jegyzőkönyvükben rögzítették a hallgatók.

A terepen begyűjtött állatok további feldolgozása a szálláshelyen történt. Ott előkerültek a lepkefeszítők, turfittéglák, rovartűk, formalinos üvegek, stb. és kezdetét vette az állatok preparálása.

A terep- és feldolgozó munka általában 8 órát vett igénybe. A munka elvégzése után szabadfoglalkozás következett. A szabadfoglalkozás idejét pihenéssel és hasznos szórakozással (olvasás, sportolás, mozilátogatás, csoportos szellemi vetélkedő, stb.) töltötték a hallgatók.

Terepgyakorlati munkánk során mintegy 120 állatfajt gyűjtöttünk be. A hallgatók munkához való viszonya jó volt. Nagyrészüket lendületesen kezdte a munkát és végig szorgalmasan dolgozott. Voltak egészen kiválóan tevékenykedő hallgatók. Akadtak olyanok is, akik nem teljes odaadással kezdték a feladatok megoldását, de társaik jó munkastílusát ezek is hamarosan átvették.

A begyűjtött állatfajok közel kétharmad része mindegyik hallgatónak megvan. Az apróbb szervezetek egyedeiből több, vagy sok példányt gyűjtöttek be. A természetben sok tapasztalatra tettek szert. Észrevételeikről feljegyzéseket készítettek.

A terepgyakorlaton begyűjtött és kipreparált állatokat az 1963—64-es tanév elején bemutatták a hallgatók. A gyűjtött anyagból — a számukra bemutatásra előírt fajokat — végleges állatgyűjteményükben helyezték el. A többi példányt laboratóriumi állathatározásokhoz használjuk fel folyamatosan a rendszertani gyakorlatokon.

ÁLLATTANI TEREPGYAKORLAT

I. éves biológia—földrajz szakos hallgatók részére

A biológia-földrajz szakos I. éves hallgatók egyhetes terepgyakorlatukat a Bükk hegységben, Nagymezőn tartották meg június 25-től július 2-ig. Az egy hét alatt biológiai és földrajzi gyakorlatokat végeztek.

A gyakorlat célja az volt, hogy módot adjon a hallgatóknak az elméleti órákon tanultak gyakorlati alkalmazására, az elmélet és a gyakorlat összekapcsolására. Célja volt megtanítani a hallgatókat a terepen való gyűjtőmunkára, a gyűjtőeszközök szakszerű használatára, a begyűjtött anyag feldolgozására, preparálására, tárolására.

Célja volt továbbá bevezetni a hallgatókat az állatok meghatározásának munkájába, az Állathatározó használatába, megfigyeltetni a természetet a maga egészében, változásában, fejlődésében, ez által megszerettetni a természetet, fejleszteni természettudományos gondolkozásukat, kialakítani hivatástudatukat.

A hallgatókat a tanszék előkészítette a terepgyakorlatra. Megbeszélték, milyen eszközöket, felszerelési tárgyakat hozzanak magukkal. A tanszéki eszközöket is a hallgatók rendelkezésére bocsátották.

Kint, a terepen sátrakban laktak. A sátrakat már az előző napon felverte egy előre küldött brigád.

A gyakorlati munkát a hallgatók két csoportban végezték. Az egyik csoport földrajzi, a másik biológiai gyakorlatokat végzett. Három nap múlva váltás történt. A biológiai csoport egyik fele állattani, a másik fele növényteni gyakorlatokkal foglalkozott. Ezek a csoportok is váltották egymást.

Az állattani foglalkozásokat mindig rövid tájékoztatás előzte meg. A végzendő feladatokkal kapcsolatban útmutatást adtak a gyakorlatot vezető tanárok, bemutatták az eszközök használatát.

A terep nagyon változatos volt: erdő, rét, legelő, hegyoldal, dolina, fennsík, stb. Forrás, patak, láp is volt a közelben. Így megfigyelésekre, összehasonlításokra, gyűjtésre bőven adódott alkalom.

A hallgatók mintegy 6 órát töltöttek a terepen, a többi időt a begyűjtött anyag preparálására fordították.

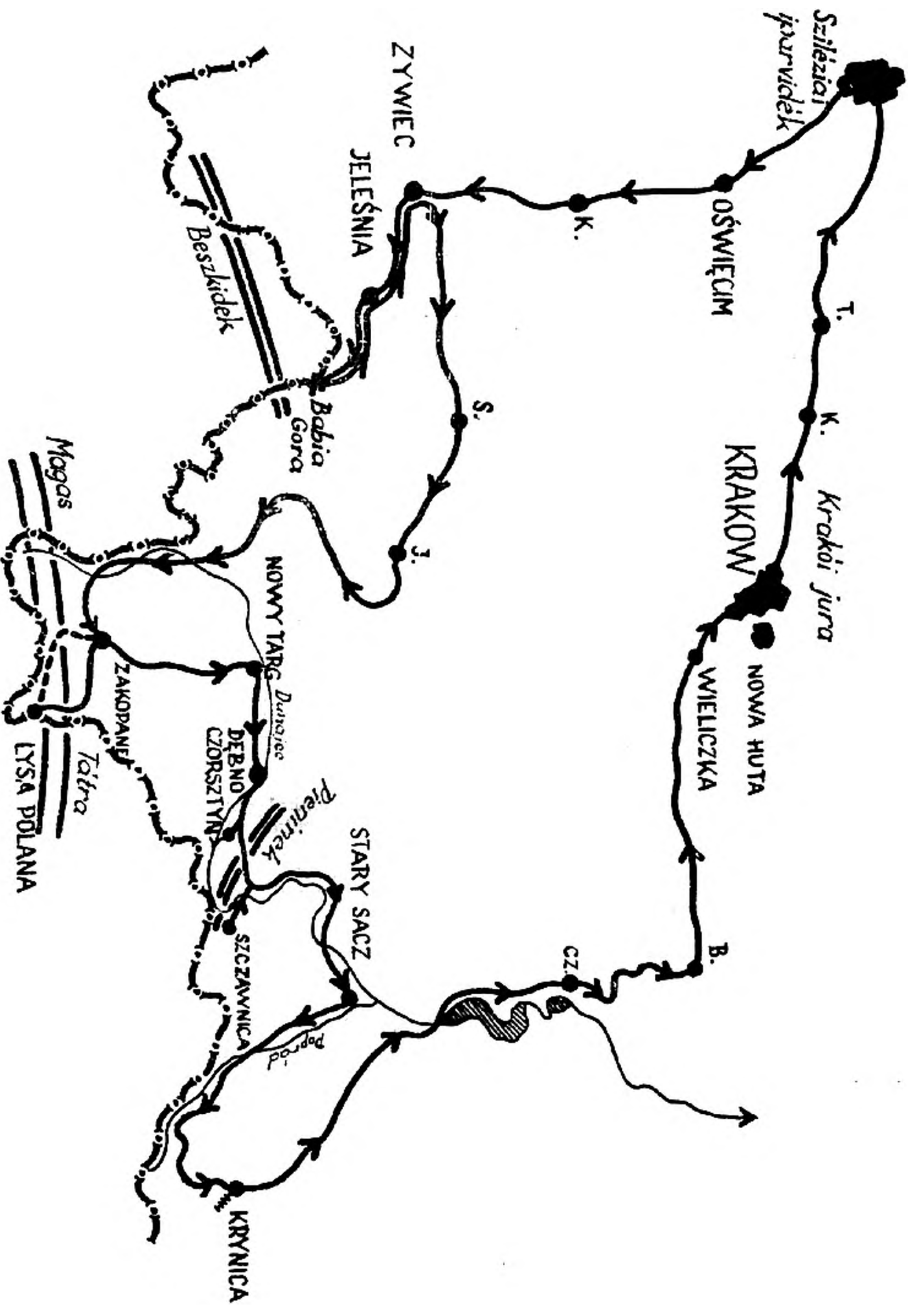
50 rovarfajt begyűjtöttek a hallgatók, sőt egyesek többet is. Sajnos, preparálásukat kint a terepen nem tudták befejezni. Ezt a munkát otthon folytatták.

A munka mellett szórakozásra is jutott idő. Esténként tábortűz mellett vidáman szállt a dal. Így sok hasznos élménnyel gazdagodtak hallgatóink.

A LENGYELORSZÁGI TEREPGYAKORLAT

Főiskolánk III. éves biológia-földrajz szakos hallgatóinak 23 főnyi csoportja 1963. július 14-től július 26-ig lengyelországi terepgyakorlaton vett részt. A külföldi terepgyakorlat megszervezésében főleg dr. Pócs Tamás tanszékvezető adjunktus és dr. Udvarihegyi Károly tanszékvezető főiskolai tanár végezték szervező munkát. Ennek eredményeként a krakkói Jagelló Egyetemmel létrejött a megállapodás, mely szerint a két intézmény között cserealapon oldják meg a gyakorlatot. Az előzetesen elkészült pontos tervek alapján folyt le mind a két országban a terepgyakorlat.

Július 15-én értünk hallgatóinkkal *Lysa Polana* határállomásra és onnan lengyel vendéglátóink igen gondosan elkészített úti-programja alapján jártuk be Dél-Lengyelország legszebb részeit és mindvégig figyelmes és kedves vendégszeretetükben részesültünk. Ragyogó napsütéses időben jutottunk el a *Morskie Oko* tóhoz, amelyből, mint egy nagy tükörből, visszaverődtek a Lengyel-Tátra 2000 m-en felüli meredek, csipkés gerincei. Innen gyalog indultunk neki a számunkra szokatlan túrának: a Tátrán keresztül *Zakopaneba*. Vezetőnknek, a krakkói Akadémiai Kutató Intézet botanikusának, *A. Jasiewicz* kandidátusnak magyarázatai közben ismerkedtünk meg a számunkra sok újat jelentő tájjal. A tó fölött 1450—1600 m magasságban alhavasi törpefenyvesben folytattuk utunkat, melyben itt-ott még a lúcosok törpe növésű képviselői is előfordultak. Az üde, friss, hűvös levegő nemcsak a túra nehézségeiben vált előnyünkre, de szemléletesen tapasztalhattuk a klíma és a növényzet összefüggését. A törpefenyő öv törpecserjéssel ért véget, ahol a törpeboróka (*Juniperus sibirica*) állományai váltották fel a törpefenyőket, majd 1800 m körül ez is átadta helyét a színpompás havasi gyepeknek. Itt csak nyárra olvad el a hó, de havazás ilyenkor is előfordul. Ezt a zord klímát a fatermetű növények nem viselik el. Az örökzöld rétek birodalma ez, ahol a szilikát kőzetek savanyú, hideg talaján nagy területeken foglalnak el a szőrfüves legelők, a vörhenyes havasi szittyó (*Juncus trifidus*) és a havasi bibikra (*Orcochola distachia*) társulásai. A rétek zöldjében egy-egy tarka színfoltot képeztek a törpe növésű, nagy virágú és ragyogó színű havasi növények — a havasi harangvirág (*Campanula alpina*), a havasi aranyvirág (*Chrysanthemum alpinum*), az aranyos pimpó, (*Potentilla aurea*) és még sok más színpompás növény. Ezekben a gyepekben élnek a világ legkisebb fái, a 2—3 cm magas fűnemű fűz (*Salix herbacea*) már barkás állapotú példányai és az ennek valamivel nagyobb recés levelű fűz (*Salix reticulata*). Számos ökológiai megfigyelés is végeztünk. A havasi növények törpe és párnás növekedését az ott uralkodó hőviszonyokra lehet visszavezetni. A mezo- és mikroklímában igen nagy eltérések vannak időben és a domborzat által kialakított mikroklimatikus terekben. A havasi tetőkön a napfényhő tízszerese az árnyékinak. Az éjjelek nagyon hidegek és ezért a növekedés ebben az időszakban igen minimális. Az ultraibolya sugárzás hatására a növényeken lilás színeződés figyelhető meg. A napsugárzástól védettebb helyeken fehér hófoltok húzódtak meg. Érdekes volt megismerni az ún. „chiophil” növényeket, amelyek a hótakaró védel-

A lengyelországi terepgyakorlati útvonal.

me alatt sötétben fejlődnek ki és a hóolvadás után, vagy a hótakaró mellett igen rövid ideig virágoznak és érlelik meg termésüket. (Soldanellák, *Salix herbacea*, *Ranunculus glacialis*.) A növények életformáját illetően láthattuk a chamaephyták uralkodó szerepét, lörpe, levélrózsás, párnás, félcserjés fajokat (mohák, *Saxifraga*, *Sempervivum* fajok, stb.).

Útközben érintettük a *Lengyel-Tátra* „Öt-tó” vidékét, ahol láncszerűen sorakoztak egymás után a csillogó, tiszta vizű tengerszemek, hatalmas cirkusz-völgyekkel körülvéve. Nemsokára nehéz útszakaszhoz jutottunk. Hatalmas sziklatörmelékeken keltünk át, melyek a magas gerincek alatt, mint törmelék-lejtők, vagy mint jégkorszaki morénák húzódtak végig. Itt már a zuzmók uralkodtak, a bevonatvegetációt alkotó térképzuzmó (*Rhizocarpon*) világoszöld színt adott a kőgörgöttegnek. A sziklai és a törmelékvegetáció képviselői itt is megélnek a kövek között vagy sziklarepedésekben levő talajon. Az öt cm-es apró kankalin (*Primula minima*), a szárnélküli habszekfű (*Silene acaulis*) élénk rózsaszín és más növények tarka virágai mutatták a növényi élet létezését. Az 2265 m magas *Zawrat-hágón* átkelve az északi oldalon ereszkedtünk le és jutottunk el a havasi réteken és a törpefenyő övön át a lucosok áfonyával teli zónájába. Itt a növényzet mellett a podzolos talajok kialakulására hívtuk fel hallgatóink figyelmét. Zakopanei pihenőnk után még egy túrát tettünk a Lengyel-Tátrában, a *Krakói hasadék* (*Wacwóz Kraków*) mészkőszirtjeinél. A meredek sziklafalakkal határolt, keskeny hasadékok hóval borított útjain át jutottunk el az 1794 m magas *Uplazianska* csúcsa alá. Itt tanulmányoztuk a mészkőhavasok igen gazdag vegetációját. Találtunk olyan növényfajokat is nagy számban, melyek hazánk flórájában ritka növényként szerepelnek, elterjedési területük igen szűk, pl. a *Pinguicula alpina* (havasi hizóka), mint circumpoláris faj nálunk csak a Tapolcai-medence nedves rétjein él meg, vagy a *Viola biflora*, mely mint jégkori maradványfaj csak a Bükk-hegység szurdokerdőinek kis területein találja meg életfeltételeit. A mészkőfalakon az alhavasi mészkőgyepek növényei között sok havasi gyopárban (*Leontopodium alpinum*) gyönyörködhattunk, melynek gyapjas szőrzete a hidegtől és az erős sugárzástól is védi a növényt. Tátrai utunk alkalmával és később is tapasztalhattuk a lengyelek természet-szeretetét, amit nemcsak a lelkes turisták ezrei tanúsítottak, hanem főleg az, hogy védik, őrzik természeti kincseiket. Az egész Tátra „Nemzeti parkká” nyilvánított terület, ahol növényeket gyűjteni is csak az arra engedélyt kapott személyeknek lehet.

Fájó szívvel búcsúztunk el a Tátra hatalmas és fenséges hegyeitől és utunk a Nowy Targ-i medencén keresztül a Pieninek mészkővonulatához vezetett. Útközben *Debno* nevű faluban megnéztük Lengyelország legrégebbi, a XI. században épült fatemplomát. Az idő akkor is kedvezett, amikor *Czorsztynban* tutajokra ültünk és a *Pieninek* vonulatait átbörő *Dunajec* sodrával vitettük magunkat *Szczawnicáig*. Több száz méter magas meredek sziklafalak között kanyarog a *Dunajec*, melyek közül a *Trzy Korony* (Három korona) 928 m és a *Sokolica* 747 m csúcsai a legimpozánsabbak. A Pieninek túráin *Kornas* professzor vezetett. Azt, amit egyik nap letről megcsodáltunk, azú másnap meg is másztuk, és a csúcsokról tekintettünk a szédítő mélységbe, a *Dunajec* csillogóan kígyózó szalagjára. A hegység sok tekintetben hasonlít a „Bükk”-höz, nemcsak a mészkövön kialakult felszínformákban, hanem a növényzetében is. A Kárpátoknak ezen a területén, a Tátrán kívül újabb növényföldrajzi egysége alakult ki. Nevezetesen e helyeknek a bennszülött fajai (10) és a reliktum növényei, melyek vagy magashegységek (máshol csak 2000 m-en felül található, itt 5–600 m-cn), pl. a *Dryas octopetala* (magcsákó), vagy xerotherm növényei pl. a *Juniperus sabina* (nehézszagú boróka), mely a Balkánon elterjedt növényfaj. Ennek a változatosságnak oka a hegységnek erősen tagozott voltában rejlik. A terület a bükkösök, illetve a jegenyefenyős bükkösök zónájába esik. A *Dunajec* mentén a szélesebb partokon a hegyi folyók és patakok

Kilátás a Morskie-Oko-tó fölötti törpefenyvesből.

mentén kialakult mozgó talajú névénytársulást figyelhattunk meg, melynek jellemző fajai: *Myricaria germanica* (csermelyciprus), *Salix incana*, *Epilobium ciodonaei*.

A Pieninekben szerzett kedves és hasznos élményekkel telve, egy kis kerülővel indultunk Krakába. A kerülő út *Krynica* vezetett. Ez az üdülő- és fürdőváros hatalmas, modern szállodáival, gondozott parkjaival, szökőkútjaival, de elsősorban szénsavas gyógyvizével, bármely hasonló jellegű várossal felveheti a versenyt. Következő állomásunk *Krakó*, mely Lengyelország legősibb, legszebb városa és egyben vendéglátóink otthona is. *Krakó* nevezetességeit egy műtörténész tanárnő mutatta be. Az 1000 éves város a XVII. századig Lengyelország fővárosa volt. Lakossága most 500 ezer, a vele összeépült *Nowa Huta*-val. Egyetlen városa Lengyelországnak, ahol a háború valamit megkímélt. Jártunk a város főterén, a „*Rynek*”-en, mely Közép-Európának legnagyobb főtere. Megcsodáltuk a *Mária*-templom XIII. századbeli gótikus épületét. A „*Vavel*”-ben (vár) bejártuk a renaissance stílusban épült királyi palota világhírű gobelinekkel díszített termeit és a koronázó katedrális. A régi egyetem falai között, ahol egykor *Kopernikus* is dolgozott, éreztük a régi idők leheletét. A régiek mellett új létesítményekkel is dicsekedhet a város. Az egykori várak helyett most a tudás várainak, az egyetem épületeinek hatalmas tömbjeit építik. Minden intézet egy különálló nagy épülettel rendelkezik. Az új, szocialista Lengyelország építette fel *Nowa Huta* városát, az acélvárost. Meg kell még emlékeznünk a *krakkói* egyetem szép és gazdag botanikus kertjéről is, melyről a mi iskolánk is példát vehetne. Újabb élményt jelentett számunkra a *Krakó* közelében levő *wieliczki* sóbánya megtekintése. Száz méter mélységben sóból kifaragott terméken, folyosókon, templomokon és tenispályán haladt át utunk Közép-Európa legnagyobb sóbányájában.

A *sziléziai iparvidék* felé haladva a *Krakói Jura* táblás mészkővidékét tanulmányoztuk. Ipari-földrajzi vonatkozásban értékes benyomásokat szereztünk. Láttuk *Katowice* környékének kéményerdőit, a kitűnő sziléziai szénét, mely a vidék iparának alapját képezi, láttuk a legkülönbözőbb ipartelepeket és a termelő munkával kapcsolatos mozgalmas életritmust. Az iparvidék után a szomorú emlékű *Oswiecim* volt utunk következő állomása, ahol a német fasiszták haláltáborra figyelmeztet mindenkit arra, hogy a békét minden erőnkkel meg kell védeni. Egyébként *Oswiecim*, ahol egykor a fasiszták vegyi üzemai az „emberanyagot” dolgozták fel, ma Lengyelország legnagyobb vegyipari központja.

Terepgyakorlatunk utolsó útja a *Babja Góra*hoz vezetett, ahol *Kazimierz Szczepanek* geobotanikus kollégánk kalauzolt. Útközben a *Wielka puscizna*-i hatalmas kiterjedésű dagadólápnál is megálltunk. Ez ma már kitermelés alatt álló tőzegmohaláp, de még sok jellegzetes „jó” lápi növény található rajta. — *Vaccinium oxycoccus* (lőzégáfonya), *Andromeda polifolia* (tőzegrozsmaring), *Ledum palustre* (molyúzó), *Pinus uliginosa* var. *torfosa* (lápi fenyő), a rovarévó *Drosera rotundifolia* (keréklevelű harmatfű) és még sok értékes ritka növény. A *Babja Góra* a Nyugati-Beszkidék homokkő vonulatának legmagasabb hegysége, 1725 m. Itt alakult ki a Lengyel-Kárpátok harmdik florisztikai tájegysége. A hegy lábánál egy csinos faházba tértünk be. Kedvesen fogadtak a ház lakói, akik az itt levő természetvédelmi állomásnak és a kis múzeumnak a munkatársai voltak. Ezek az állomások is jellemzőek Lengyelországra. A hegy oldalán felfelé haladva ismét a növényzeti zónákon haladtunk keresztül a bükkös erdőtől, a havasi gyepek övéig. Szép látványt nyújtottak az 1100—1300 m magasságban kialakult lucfenyvesek, melyeknek magaskórós vegetációja — *Mulgedium alpinum* (havasi kakicsvirág), *Adenostyles alliariae* (havasi bérclapu), *Athyrium alpestre* (havasi hölgyharaszt), végül a Kárpátokban igen ritka *Lasenpitium archangelica* a tájat még bujábbá tette.

Útban a Zsuzsá-hágó felé.

Elérkezett a pillanat, hogy lengyel barátainktól búcsút vegyünk. A sok szép élmény, az együtt eltöltött napok szorosra fűzték a barátság szálait. Nem volt könnyű elválni tőlük. Szívünkbe zártuk őket és önzetlen, kedves, szeretetre méltó vendéglátóinkat soha sem fogjuk elfelejteni.

Végezetül összegezni kívánom a terepgyakorlat értékeit, tanulságait. Főleg földrajzi és botanikai vonatkozásban könyvelhető el eredményesnek lengyelországi utunk. A természet nyitott könyvében járva nagyon sok olyan növény-földrajzi ismeretet merítettek a hallgatók, melyekre hazánkban nincs lehetőség. Látták a növényzet vertikális irányú zonális kialakulását, a sokféle társulásformát, melyekről az útleírásban említést tettem. Megismerték a magashegységi növényeket. Tanulmányozták az egyes tájak jellegzetes, reliktum és endemikus fajait. Megfigyelhették a klíma, a tengerszint feletti magasság és a kőzetminőség hatását a növényzet kialakulására. Ökológiai vonatkozásban sok hasznos ismeretre tettek szert. A földrajz területéről is sok megfigyelést végeztek. Morfológiai ismereteik gyarapítását segítette a „magas hegység” megismerése. Tanulmányozták a glaciális formákat, a külső erők (szél, víz, jég, hó) lepusztító munkáját, a hegységalkotó kőzeteket és a belőlük kialakult formák kapcsolatát. Sok talajféleséget ismertek meg a rajtuk kialakult növényzettel. Közvetlenül érzékelhették a klíma változásait összefüggésben a domborzattal, expozícióval és növényzettel.

Megfigyelhették a hegyi gazdálkodást, az erdők fájának felhasználását, a pásztorkodást, a havasi kaszálókat, stb. Iparföldrajzi vonatkozásban a wieliczкаи sóbánya és a sziléziai iparvidék tájrajzi jellege jelentett élményt a hallgatóknak. Település-földrajz köréből is sokat láttak: fürdő- és üdülőtelepüléseket, kis faházás hegyi falukat, nagy iparvárosokat. Tanultak a lengyelek történetéből, akik a fasisztáktól a második világháborúban a legtöbbet szenvedtek, és látták élni akarásukat, hatalmas méretű alkotó munkájukat. Jó példát mutattak a lengyel egyetemi hallgatók, akik önállóan, pontosan és lelkiismeretesen intézték a terepgyakorlat összes gazdasági ügyeit, de egyben a figyelmességből, udvariasságból és igazi barátságból is jó példát nyújtottak. Úgy hiszem, a terepgyakorlat elérte célját, hallgatóink sok értékes tapasztalattal és szép emlékekkel jöttek haza. Ezért szeretnénk, ha a jövőben még több támogatást kapnának az ilyen jellegű gyakorlatok mind anyagi, mind erkölcsi tekintetben, hogy a sok nehézséget a szervezők és a hallgatók is könnyebben meg tudják oldani. Reméljük, hogy a jövőben egyre több alkalom nyílik majd a külföldi országok, tájak és emberek megismerésére.

Suba János
adjunktus

ÜZEMI GYAKORLATOK

FIZIKA TANSZÉK

1. A III. éves (nem műszaki és kémia szakos) fizikus hallgatók — összesen nyolcan — üzemi gyakorlatot folytattak az egri Finommechanikai Vállalat elektromechanikai részlegében.

MEZŐGAZDASÁGI ISMERETEK ÉS GYAKORLATOK TANSZÉK

Nappali tagozatos biológia-földrajz-mezőgazdaságtan szakos hallgatóink mezőgazdasági üzemi gyakorlataikat állami gazdaságokban, termelőszövetkezetben és a tanszék gyakorlótelepén töltötték le:

Az I. évfolyamot végezték a Füzesabonyi Állami Gazdaságban 1963. július 1-től július 14-ig.

A II. évfolyamot végezték a Füzesabonyi Állami Gazdaságban 1963. június 20-tól július 3-ig. A III. évfolyamot végezték 1963. június 24-től július 6-ig a Csányi Állami Gazdaságban.

A gyakorlati idő egy részét minden csoport Egerben töltötte, ahol a tanszék gyakorlókertjének munkáiban vettek részt. műszaki gyakorlati oktatásban részesültek és a helyi mezőgazdasági kertészeti és borászati üzemeket tekintették meg.

A hallgatók az üzemi gyakorlat keretében részint a soros mezőgazdasági munkát végezték manuálisan is, részint a határszemle és majorszemle keretén belül az üzem értékelését kapták mezőgazdasági nagyüzemi szemléletük kialakítása céljából.

A levelező hallgatók közül a kétszakos (biológia-mezőgazdaságtan) III. és IV. éves hallgatók a nappali tagozatos III. és IV. évfolyamú hallgatókkal egyidejűleg vettek részt gyakorlaton. Az egyszakos (mezőgazdasági szak) hallgatók üzemi gyakorlatukat saját körzetük állami gazdaságaiban otthoni szervezés szerint töltötték le, amiről igazolást hoztak a szövetkezet, vagy állami gazdaság vezetőségétől, s a végzettekről, illetve látottakról beszámolót készítettek.

A MŰSZAKI ISMERETEK ÉS GYAKORLATOK SZAKOS HALLGATÓK 1962/63. ISKOLAI ÉVBEN VÉGZETT ÜZEMI GYAKORLATAI

Hallgatóink a képzési idő alatt kötelező üzemi gyakorlaton vesznek részt, összesen nyolc hét időtartamban. Az I. év befejezésekor két hétig papírgyárban, a II. év befejezésekor két hétig fafeldolgozó üzemben, a III. év befejezésekor négy hétig gépgyárban dolgoznak.

A gyakorlat célja, hogy hallgatóink megismerkedjenek az üzem életével, az üzemi élet szervezésével, az üzemi gyakorlat során a hallgatók az anyag- és gyártásismeretben tanult elméleti, az anyagmegmunkáló gyakorlatokon elsajátított gyakorlati ismereteiket elmélyítsék. Megismerik a nagyüzemi termelés alapjait, kiegészítik gyártástechnológiai ismeretüket, gépismeretüket. A gyakorlat során a hallgatók közvetlenül részt vesznek a fizikai termelő munkában.

Célkitűzésünknek megfelelően az 1962—63. iskolai évben az alábbi bon-
tásban végezték hallgatóink üzemi gyakorlatukat:

Vezető: *Osváth Pál* adjunktus.

I. éves hallgatóink közül 22 a Szolnoki Cellulóz- és Papírgyárban dolgozott június 24-től július 6-ig. 23 hallgató a Diósgyőri Papírgyárban végzett üzemi gyakorlatot. A gyártástechnológiai folyamatok megismerése céljából a hallgatók témaköröket kaptak kidolgozásra, üzemben szerzett tapasztalataik, megfigyeléseik alapján.

Vezető: *Halász Vince* tanársegéd.

II. éves hallgatóink közül 15-en az Egeri Bútorgyárban, 20-an az Egeri Asztalos Ktsz.-ben és 6-an az Újpesti Bútorgyárban végezték nyári üzemi gyakorlatukat. A hallgatók kettő-három fős brigádokban forgószínpadszerűen dolgoztak az egyes üzemrészlegekben. Így a gyakorlat befejezésekor az egész üzem termelési folyamatáról kaptak egész képet. Az I. évesek üzemi gyakorlatához hasonlóan hallgatóink bizonyos számú előadást kaptak az üzem gazdasági és műszaki vezetőitől, üzemszervezési és üzemgazdaságtani kérdésekből. Megfigyeléseik, tapasztalataik alapján előre meghatározott témaköröket kellett kidolgozniuk a hallgatóknak.

Vezető: *Német Tibor* adjunktus.

III. éves hallgatóink mind a 21-en az Egeri 4. sz. AKÖV gépszerelő műhelyében dolgoztak június 24-től július 6-ig. Az utána következő két hét alatt pedig két csoportra váltak, külön kémikus és fizikus csoportra. A fizikus hallgatók 13-an a Budapesti Hajtómű- és Felvonógyár egeri telepén dolgoztak két hétig, kémikus hallgatóink pedig 8-an két hétig a Kémiai Tanszék szervezésében a Budapesti Vegyiműveknél. Hallgatóink itt is kisebb brigádokba szerveződtek és a brigádok néhány napos váltással különböző műhelyrészlegekben követték egymást. Az előző évi gyakorlatoktól eltérően itt már a laboratóriumi munkát is megkívántuk hallgatóinktól. Megfigyeléseik és tapasztalataik alapján különböző meghatározott témákat dolgoztak ki.

A KÉMIA TANSZÉK 1962/63. TANÉVBEN SZERVEZETT ÜZEMI GYAKORLATAI ÉS TANULMÁNYI KIRÁNDULÁSAI

I. Üzemi gyakorlat:

Az MM fennálló rendelkezése értelmében a III. évet végzett kémia szakos tanárjelöltek tejipari üzemi gyakorlatot kötelesek végezni, így a kémia tanszék szervezésében e tanévben 17 hallgató vett részt nagyüzemi gyakorlaton az alábbi megoszlás szerint:

a) *REANAL Finomvegyszerművek, Budapest:*

Részt vevő hallgatók száma: 10 fő.

Vezető: *Újhelyi László* főmérnök.

b) *Egyesült Vegyiművek, Budapest:*

Részt vevők száma: 7 fő.

Vezető: *Szekrényes Péter* főmérnök.

A részt vevők közül: *Biró Éva, Ipacs Mária, Szentpéteri Gizella és Ungvári Mária* kiváló eredménnyel és gyárigazgatói dicsérettel végezték üzemi gyakorlatukat.

A GYAKORLATI KIKÉPZÉS HELYZETE ÉS PROBLÉMÁI

(Dr. Somos Lajos vezető metodikus tanácsülésen tartott beszámolója alapján.)

A gyakorlati kiképzés területén jelentős változások következtek be. Ezek között a legfontosabbak: a felsőtagozati tanulócsoporthoz számának növekedése, a metodikus rendszer életbeléptetése és a falusi szakmai gyakorlatok.

A tanulócsoporthoz, illetve a nevelők létszámának növekedése az első fél-évben lehetővé tette a gyakorló iskolai kartársak egyenletesebb megterhelését és a kiképzésből fakadó terhek méltányosabb csökkentését. Amíg az 1961—62-es tanévben egyes szakcsoportoknál 20—30 hallgató csoportos és egyéni tanításainak irányítását el kellett látnia néhány kartársnak, ebben az évben a legnagyobb csoportunk 17 fős volt, de voltak 8—10 fős csoportjaink is, úgy, hogy lényegében megközelítettük a normális 10—12 fős csoportbeosztást.

A változások között örvendetes jelenség a metodikus rendszer kiépítésének megindítása.

Kívánatos volna, hogy a metodikus rendszer minél előbb kiépüljön és ezzel megteremtődjenek az előfeltételei annak, hogy a módszertan tanítása és az egyes szakcsoportok gyakorlati kiképzésének irányítása szilárdan egy kézbe kerüljön, s a gyakorlati kiképzés feladatai szervesen beépüljenek a tanszékek munkájába. Addig ugyanis, amíg a szaktanszékeken évenként, sőt azon belül is változtatják a módszertant oktató kartársak személyét, amíg a módszertan oktatása nem kerül szorosabb kapcsolatba a gyakorlattal, nem tekinthetjük biztosítottaknak a gyakorlati tanárképzés alapvető feltételeit, addig az elmélet és gyakorlat összekapcsolásának elvét távolról sem tudjuk megvalósítani, pedig az az iskolai reform egyik legfontosabb célkitűzése.

A gyakorlati képzés érdekei azt kívánják, hogy a metodikusok teljes egészében a gyakorlati képzés szolgálatába állhassanak.

Az 1962—63. iskolai évben a gyakorlati kiképzés területén a falusi szakmai gyakorlatok bevezetése jelentette a legnagyobb eseményt. A falusi gyakorlatok megszervezését az MM. 29 182/1962. VI. sz. rendeletének megfelelően a Heves megyei Tanács Művelődési Osztályával karöltve végeztük.

AZ ISKOLÁK KIVÁLASZTÁSÁNAK SZEMPONTJAI

a) Az iskola rendelkezzen olyan szaktanárral, aki a hallgatók hospitálását és gyakorlati tanításait legalább két szaktárgyból megfelelő színvonalon tudja irányítani.

b) A hallgatók ételmezése napköziben vagy óvodában kedvezményesen megoldható legyen.

c) Megfelelő lakáskörülményeket tudjunk biztosítani hallgatóinknak.

d) Lehetőség nyílik a szakmai gyakorlatok mellett a nevelők iskolán kívüli munkájának megismerésére és bizonyos mértékű gyakorlására. (Pl. népművelés).

e) Helyben, vagy a közelben részben osztott iskola munkáját is figyeljük meg a hallgatók.

f) A kiemelt iskolák ne legyenek túlságosan messze, hogy mind a megszervezés, mind az ellenőrzés szempontjából közvetlen kapcsolathoz kerülhessünk az iskolákkal.

A FALUSI GYAKORLATOK ELŐKÉSZÍTÉSE

a) Megbízásukkal egy időben részletes írásbeli tájékoztatót küldtünk minden egyes vidéki gyakorlatvezetőnek, ebben ismertettük a falusi gyakorlatok célját, a szakvezető feladatait, valamint a hallgatók kötelességeit.

b) A szakvezetőket szeptember 14-én megbeszélésre hívtuk be. E megbeszélésen a vezető metodikus részletes tájékoztatást adott a szakvezetők feladatairól és a hallgatók teendőiről (tanítások, hospitálások, iskolán kívüli munka, jelentés elkészítése, magatartás, munkafegyelem.)

c) Szeptember első felében megbeszélést tartottunk a főiskola metodikus és módszertant oktató kartársaival, valamint a gyakorló iskolai szakcsoportvezetőkkel a falusi gyakorlatok rendjének, problémáinak megismertetése céljából.

d) A metodikusok és a szakcsoportvezetők a hallgatókat tájékoztatták a falusi gyakorlatok céljáról és feladatairól és arról is, milyen munkát és magatartást vár tőlük a főiskola.

e) A vezető metodikus, a gyakorló iskola igazgatója és a Megyei Tanács Művelődésügyi Osztályának személyügyi előadója személyesen felkereste mindazokat az iskolákat, amelyeket gyakorlás céljaira a főiskola és megyei tanács kijelölt. A látogatás alkalmával főként az igazgatók együttműködését és segítőkészségét igyekeztünk biztosítani.

A GYAKORLATOK MEGSZERVEZÉSE

Alapelvünk volt, hogy egy szakvezető tanárhoz egy hallgató kerüljön.

A szakvezetők és iskolák kiválasztását az *alapszakok* alapján végeztük. A harmadik szaktól való gyakorlást, sajnos, nem tudtuk megfelelően biztosítani, legalábbis nem mindenütt.

A *gyakorlatok időtartama*: A hallgatók kéthetes szakaszokban szeptember 22-én kezdték meg falusi gyakorlataikat.

A gyakorlatok ellenőrzése:

Elgondolásunk volt, hogy hetenként felkeressünk egy-egy iskolát. Tervünk végrehajtását nehezítette az, hogy az autó csak ritkán állhatott rendelkezésünkre, továbbá a látogatásra kötelezett főiskolai oktatók órarendi elfoglaltságuk miatt nehezen tudtak bekapcsolódni a közös látogatásba.

AZ I. FÉLÉV TAPASZTALATAI

A hallgatók falusi gyakorlatainak első tapasztalatai igen hasznosak, mert azokban *főiskolai nevelő és oktató munkánk eredményei és hiányosságai tükröződnek*, és így alkalmat adnak önvizsgálatra. A tapasztalatok értékelésénél figyelembe kell vennünk, hogy a falusi gyakorlatok során életszerűbb körülmények között hallgatóink egyénisége, magatartása általános kötelességtudása és hivatásszeretete szabadabban nyilatkozhat meg, tehát reálisabb képet tükröz, másrészt pedig a hallgatók szakmai, pedagógiai és ideológiai felkészültségéről az instruktorok, mint kívülállók, a gyakorlat emberei az élet szempontjából mondhattak véleményt.

Nevelőmunkánk eredményességét elsősorban hallgatóink általános nevelői magatartása és hivatástudata; az iskolai és az iskolán kívüli munkához való viszony alapján mérhetjük le. Ebből a szempontból megnyugtatólag hat, hogy kivétel nélkül minden iskola pozitíven értékelte hallgatóink munkáját.

A FALUSI GYAKORLATOK ÁLTALÁNOS ÉRTÉKELÉSE

Az ellenőrzés adataiból megállapítható, hogy azok a célok, amelyeket a falusi gyakorlatok elé tűztünk, lényegében megvalósultak.

1. A hallgatók túlnyomó többsége lelkesedéssel és gazdag, sokoldalú tapasztalattal tért vissza falusi gyakorlatáról. Szívesen maradtak volna kint tovább is, ha erre lehetőségük nyílt volna. Nemcsak közelebb kerültek a faluhoz, de meg is barátkoztak az ott folyó munkával. *Pedagógus hivatástudatuk általában erősödött.*

2. A nevelő és oktató munkában jelentős gyakorlati lehetőséget kaptak. Az előírt 12 minimális tanítási alkalmat mindenütt túlteljesítették. Átlagban 16—17 órát tanítottak, de voltak, akik a lehetőségek maximális kihasználásával 26 órát tanítottak.

3. *Megismerkedtek hallgatóink az iskolán kívüli munka sokszínűségével.* A passzív tájékozódás mellett különösen értékes az iskolán kívüli munkába való bekapcsolódás. Többen tartottak népművelési előadást; bekapcsolódtak az úttörőcsapatok munkájába; részt vettek ünnepélyek előkészítésében; vezettek és szerveztek tanulmányi kirándulást; tanítottak felnőtt dolgozók iskoláiban; részt vettek családlátogatáson, osztályszülői értekezleten, tanácsülésen, meglátogatták a helybeli kultúrházat; ismerkedtek mezőgazdasági termelőszövetkezetekkel; rendeztek játékdélutánt; vezettek sportköri foglalkozásokat; korrepetáltak napköziben.

4. A kémia tanszék megfigyelése szerint a falusi gyakorlatról visszatérő hallgatók sokkal nagyobb aktivitással és kötelességtudással végezték itthoni gyakorlataikat.

Problémák, nehézségek is mutatkoztak a falusi gyakorlatokkal kapcsolatban.

a) Nem tudtuk kielégítő módon megoldani a harmadik szaktárgyból való tanítást. Instruktori megbízást az alapszaknak megfelelően csak egy kartárs részére lehet adni. Tiszteletdíjat is csak ez az egy kartárs kapott. Így a harmadik szaktárgyból való gyakorlás esetleges, alkalmoszerű volt csupán.

b) Egyes hallgatók olyan következtetéseket vontak le, mintha fölösleges volna a főiskolának az a sok és magasszintű követelménye, amelyet velük szemben támaszt. Úgy érzik, mintha kevesebbrel is jó munkát végezhetnének. Ez a negatív hatás több esetben érezhető volt a falusi gyakorlatokat követő egyhetes gyakorló iskolai munka során.

A főiskola kétségtelenül közelebb került ezen a réven az élethez, a valósághoz. Közvetlen kapcsolata a falusi iskolákkal világosabbá, határozottabbá teszi azokat a feladatokat, amelyeket meg kell oldanunk. Eredményeinket és hiányosságainkat határozottabban felismerhetjük.

A falusi iskoláknak is előnyük származik ezekből a kapcsolatokból. Több igazgató kifejezésre juttatta azt a tapasztalatát, hogy a hallgatók megjelenése az iskolában új szint, mozgalmasságot, általános fellendülést eredményezett. A vezetéssel megbízott, de a többi kartársak is, tudásuk, erejük legjavát igyekeztek nyújtani, akár bemutató tanítást végeztek, akár tanácsot adtak, vagy ellenőrző-értékelő bírálatot mondtak. Valamilyen formában az egész iskolára kihatott a hallgatók jelenléte. Előnynek számít az is, hogy a hallgatókon keresztül megismerik a főiskolán folyó munkát, az újabb kezdeményezéseket, próbálkozásokat. Persze, az volna az ideális, ha gyakorlati képzésünk a maga egészében olyan mutathatna, amely a falusi kartársak továbbfejlődése szempontjából nyereség volna. Ezt ma még nem mondhatjuk el nyugodtan magunkról.

A FŐISKOLAI OKTATÓK 1962—63. TANÉVI PUBLIKÁCIÓI

(ÉVK = Az Egeri Tanárképző Főiskola Évkönyve. VIII. kötet)

Dr. Bakos József:

1. Az „egri” név. Magyar Nyelvőr. 1962. 215—221.
2. Comenius magyarul: Romány „Világ Labirintusa és Szív Paraditsoma. (A fordítás újabban előkerült kéziratának tanulságai.) Filológiai Közöny 1962. 386—391.
3. A főiskolai előadások néhány módszertani és nyelvi kérdése. Tudósító. 1963. 1. sz. 76—82.
4. Az Eger név eredete, az „egri” név értelmezése. ÉVK. 1962. 163—173.
5. Comenius magyarul: Rimány „Világ Labirintusa és Szív Paraditsoma” (A fordítás nyelvi elemzése és az újabban előkerült kézirat tanulságai.) ÉVK. 1962. 151—162.
6. A legújabb csehszlovák Comenius-bibliográfiák szemléje. Magyar Könyvszemle. 1962. 109—112.
7. Az egyetemi és főiskolai előadások fonetikai, retorikai vonatkozásai. Felsőoktatási Szemle. 1962. 277—281., 433—436., 728—732.
8. Bevezetés a nyelvtudományba. Tankönyvkiadó 1962. (Főiskolai jegyzet.)
9. Az egyszerű mondat. Tankönyvkiadó 1962. (Főiskolai jegyzet.)

Dr. Bende Sándor:

1. Anatómiai és élettani gyakorlatok. Tankönyvkiadó. 1962. Főiskolai jegyzet.
2. Összefüggések a hazai csontoshalak agyvelejének anatómiája és az életmód között. ÉVK. 1962. 479—515.

Bessenyei János:

(Lásd: dr. Szőkefalvi Nagy Zoltánnál a 4. sz. alatt.)

Dr. Berencz János:

1. Verne művei mai nevelési törekvéseink tükrében. ÉVK. 1962. 41—79.
2. Pszichológiai oktatásunk korszerűsítésének néhány problémája. (ÉVK. 1962. 81—94.)
3. Gárdonyi pedagógiai szemlélete az „Isten rabjai”-ban. Tudósító. 1962. 1. sz. 31—35.
4. Valláspszichológia és valláskritika. Világosság. 1963. 476—481.

Berzy András:

(Péczy Lászlóval): Az esztétika néhány kérdése. Tankönyvkiadó. 1962. (Főiskolai jegyzet.)

Bély Miklós:

(Janisch Gyulánéval): Testnevelési játékok. Medicina-Sport. 1963.

Dr. Bihari József:

1. Aspektusproblémák a mai orosz nyelvben. ÉVK. 1962. 175—212.
2. K voproszu o bozniknovenii kategorii vida v russzkom jazike, Studia Slavica. 1962. 379—408.

Csillag Béla:

1. A technika fejlődésének szerepe a kézilabdázásban.
Sport és Tudomány, 1963. 44.

2. Lásd Markos T.

Darvas Andor:

1. (Szabó Lajossal és Vidó Imrével): Az általános iskolai fizikatanítás módszertana. Tankönyvkiadó, 1963. (Főiskolai jegyzet.)

2. Színes diarajzok házi készítése. A Fizika Tanítása, 1962. 90

3. Műanyagok felhasználása az iskolai fizikai kísérletezésben.
Tudósító, 1962. 1. sz. 62—63.

Dr. Edelényi Béla:

1. A hazai madarak belső élősködő férgerei. I. ÉVK, 1962. 533—560.

2. A hazai hüllők néhány belső élősködő férgé. ÉVK, 1962. 561—578.

Erdős Mária:

1. Épülő, fejlődő városunk: Eger. Tudósító, 1963. 1. sz. 37—40.

Er. Futó József:

1. Mikroklímatikus mérések a Nagymezőn. Földrajzi Értesítő, 1962. 487—498.

2. Afrika szerepe a világgazdaságban. Falusi Füzetek. TIT, 1962.

3. A Szuezi-csatorna. Élet és Tudomány Kalendárium, 1963. 91—96.

4. Faji megkülönböztetés a Dél-Afrikai Köztársaságban.
Élet és Tudomány Kalendárium, 1963. 141—145.

5. Az iráni földrengés. Élet és Tudomány, 1963. 114—116.

6. Livingstone Dávid. Élet és Tudomány, 1963. 375—378.

Gál István:

(Lásd dr. Szőkefalvi-Nagy, 8. sz.)

Dr. Istók Barnabás:

1. Változik-e a szarvasmarha testméretének növekedési intenzitása a fejlődés folyamán. ÉVK, 1962. 579—589.

2. Gazdasági állataink életfenntartó energiaszükségletének egyszerű kiszámítása. ÉVK, 1962. 589—603.

3. Allítható magasságú egyes önetelő állatmérésekhez. ÉVK, 1962. 616—618.
4. (Szatmári Lászlóval): Kombinált mérőeszköz gazdasági állatok testméretének megállapítására. ÉVK, 1962. 618—624.

5. (Szatmári Lászlóval): Egyetemes mintavevő készülék szálastakarmányokhoz. ÉVK, 1962. 624—627.

6. Gazdasági állataink életfenntartó táplálóanyag-szükségletének nagysága és egyszerű kiszámítása. Mezőgazdasági Szakoktatás, 1963. 72—75.

Juhász Lajos:

1. Az Eger-környéki táj szerepe a főiskolai növénytan oktatásban.
II. Békő, ÉVK, 1962. 131—138.

2. A növények téli hajtatása. Élővilág, 1962. 29—35.

Kocsis Károly:

1. A mai orosz irodalmi nyelv hangtana. Tankönyvkiadó, 1962.
(Főiskolai jegyzet.)

2. Az orosz nyelv tanításának módszertana. Tankönyvkiadó, 1963.
(Főiskolai jegyzet.)

3. Az általános iskolai orosz nyelvtanítás korszerűsítésének kérdéséhez.
ÉVK, 1962. 95—117.

Kovács Vendel:

1. A bizalmatlan tanuló. Köznevelés. 1962. 529—531.
2. A beszéd-készség fejlesztése ismeretszerzés közben. Köznevelés. 1962. 21. sz. Alsótagozati Oktatás Nevelés. V—VI.
3. A tanulás munkájának erősítése a közösségi nevelés eszközeivel. Tudósító. 1963. 1. sz. 51—59.
4. Az utasítás, közlés és beszélgetés dialektikus összefüggéseiről. ÉVK. 1962. 25—40.

Lőkös István:

1. Libar Marca Marulica... Világirodalmi Figyelő. 1962. 461.
2. Dayka Gábor utóélete. I. ÉVK. 1962. 291—306.
3. Dayka Gábor egri éveiről. Irodalomtörténet. 1962. 398—409.
4. Miroslav Krleža v Vengrii. Acta Litteraria Scientiarum Hungariae. 1962. 483—488.
5. A szomszéd népek irodalma. Napjaink. 1963. 2. sz.
6. Gondolatok Krlezsáról. Alföld. 1963. 76—77.
7. Könyv a Svejk írójáról. Napjaink. 1963. 9. sz.

Markos Tibor:

(Csillag Bélával): Labdarúgás. Tankönyvkiadó. 1963. (Főiskolai jegyzet.)

Dr. Molnár József:

1. Gondolatok a nevelőközösségről. ÉVK. 1962. 139—151.
2. Heves megye részvétele az 1848—49-es szabadságharcban. MHS Heves megyei eln. kiad. 1963.

Nagy Andor:

1. A főiskolai népművelési képzésről. TIT Heves megyei ÉVK. 1962. 41—45.
2. Kulturális élet Lengyelországban. Népművelés. 1962. 10. sz. 24—25.
3. Diáknapok Sárospatakon. Népművelés. 1963. 7. sz. 32.
4. Petőfibánya kulturális élete. Tudósító 2. sz. 1962.

Dr. Nagy József:

1. Hámán Kató. ÉVK. 1962. 347—369.

Nagy Sándor:

1. A „bor” szerepe a magyar dráma fejlődésében. ÉVK. 1962. 307—320.
2. Kisregények a Gárdonyi-sorozat, első két kötetéből. Napjaink. 1963. 2. sz.
3. Gárdonyi Géza 1863—1963. Vezető a Gárdonyi Emlékmúzeumhoz. Az Egri Múzeum kiad. 1963.

Dr. Némedi Lajos:

1. A Nemzeti művelődés ügye 1790—91-ben. ÉVK. 1962. 213—289.
2. Bessenyei és Kazinczy: Irodalomtörténeti Közlemények. 1962. 286—306.

Dallagi Béláné:

(Biskó Ernőnével): Az Egri Főegyházmegyei Könyvtár szláv anyagáról. ÉVK. 1962. 608—616.

Dr. Pócs Tamás:

1. (Pócsné Gelencséri I., Szodfridt I., Tallós P., Vida F.-val) Szakonyfalu környékének vegetációtérképe. ÉVK. 1962. 449—478.
2. (Csapodi I., Horánszky A., Simon T., Szodfridt I. és Tallós P.-val): Lágyszárú növényeink ökológiai viszonyai. Majer: Erdő és termőhelytipológiai útmutató. 165—175. 1962.
3. Botanikai vándorúton az Olt mentén. Élővilág. 1962.

Bezessy László:

1. A partitúraolvasás oktatásának reformja a Pedagógiai Főiskolán. ÉVK. 1962. 119—124.
2. Két darab útlörözenekarra (Liszt Ferenc zongoradarabjainak hangszerelése). ÉVK. 1962. 125—129.
3. Greccsaninov: Grúz népdal c. zongoraművének útlörözcnekari hangszerelése. Énektanítás. 1962. 5. sz. 2.

Dr. Somos Lajos:

1. A túlterhelés elleni küzdelem didaktikai problémái. Egri Pedagógiai Főiskola Füzetei. 1962. 244.
2. A pedagógiai ismeretterjesztés és a nevelési tanácsadás. TIT 1962. évi Évkönyve.
3. Az új rendszerű ellenőrzés és osztályozás. Köznevelés. 1962. 11.
4. Az aktivitás hiányosságai. Köznevelés. 1962. 5.
5. Az osztályfőnök feljegyzései és a közösség. Köznevelés. 1963. 16. sz.
6. Gárdonyi és a népművelés. Gárdonyi Emlékkönyv. 1963.
7. A kérdés didaktikai funkciói az oktatás folyamatában. Tudósító: 1962. 1. sz. 45—57.

Somos János:

1. Általános iskolai gyakorlati foglalkozások és műszaki szakos tanárképzés. Tudósító. 1962. 1. sz. 62—66.

Szabó Lajos:

(lásd *Darvas* 1. sz.)

Szatmári László:

(lásd *Istók* 4. és 5. sz.)

Dr. Szántó Imre:

1. A Habsburg segítség szerepe Egervár 1552-es védelmében. ÉVK. 1962. 321—335.
2. Telekessy István püspök szerepe az egri vár 1710. évi feladásában. ÉVK. 337—345.
3. Adatok az egri vár 1710. évi feladásához. ÉVK. 603—607.
4. Eger vár védelme 1552-ben. TIT Heves megyei Évkönyve. Eger. 1962. 85—92.

Dr. Szőkefalvi Nagy Zoltán:

1. Magyarországi gyógyvizsgálatok a XVIII. században. *Communicationes ex Bibl. Hist. Med. Hung.* 25. 162—182. 1962.
2. A kémiai ismeretterjesztés szemléltetéséről. TIT Heves megyei ÉVK. 1962. 55—57.
3. Adatok a hazai kémiai tanszékek történetéhez. II. (Kerekes Ferenc.) ÉVK. 1962. 409—421.
4. (Bessenyei Jánossal): Körkeresztmetszetű lémtárgyak elektrográfias analízise. ÉVK. 1962. 423—427.
5. A nyújtott periódusi rendszer alkalmazása az iskolai oktatásban. A kémia tanítása. 1962. 186—187.
6. Egyszerű vízfürdő termoregulátor összeállítása. A Kémia Tanítása. 1962. 188—190.
7. Az alkimiától a modern kémiáig. TIT Kém. Előadásai. 1962.
8. (Gál Istvánnal): Biokémiai gyakorlatok. Tankönyvkiadó. 1963. (Főiskolai jegyzet.)
9. A kémiai ismeretterjesztés szemléltetéséről. Természettudományi Közlöny. 1963. 47.
10. A kémia termelés mennyiségi viszonyainak szemléltetése a tanítási órán. A Kémia Tanítása. 1963. 33—37.

Szűcs László:

1. A kéntelenítés termodinamikai feltételei a Siemens—Martin (S—M) és Linz—Donnarwitz (L—D) acélgyártási eljárásoknál, hazai mangánszegény acélnyersyasat feltételezve. ÉVK. 1962. 429—440.

2. Az Egri Tanárképző Főiskola KISZ Segítő Tanári Kabinetjének munkájáról. Felsőoktatási Szemle. 1963. 231—233.

Dr. Udvarhelyi Károly:

1. A földrajz és a marxista filozófia. II. Mozgás, változás, fejlődés a földrajzi burokokban. Orsz. Ped. Int. 1962.

2. A földrajztanítás módszertana. Tankönyvkiadó. 1962.
(Főiskolai jegyzet.)

Vajon Imre:

Ideganatómiai vizsgálatok az Aporia crategi L. (Lepidop. Pieridae) központi idegrendszerén. ÉVK. 1962. 517—531.

Vidó Imre:

1. Hogyan kelthetjük fel a tanulók érdeklődését a fizika iránt? Tudósító. 1962. 2. sz. 67—69.

2. (Lásd Darvas 1. sz.)

Zbiskó Ernőné:

(Lásd Pallaginé.)

Lr. Zétényi Endre:

1. Albert Ferenc. ÉVK. 1962. 393—407.

2. Alaszka. Természettudományi Közlöny. 1963. 84—86.

3. Montedegói Albert Ferenc, az első egri tudományos ismeretterjesztő. Természettudományi Közlöny. 1963. 76—78.

BESZÁMOLÓ A FŐISKOLAI ÉNEKKAR SZEREPLÉSEIRŐL AZ ÉNEK-ZENE TANSZÉK HANGVERSENYEIRŐL

Főiskolánk női kara Auer Gyula főiskolai adjunktus vezetésével az évnyitó ünnepségen, november 7-én, Darvas Andor főiskolai tanár temetésén, az Egri Kulturális Seregszemplén, április 4-én, április 21-én a Lenin-émlékhangversenyen, április 27-én „Mi szép a zenében?” című hangversenyen és május 4-én a Főiskolai Nap záróhangversenyén szerepelt. Közreműködött még szocialista szerződésünk értelmében az Egri Finomszerelvénygyár állami ünnepségein.

A tanév folyamán három hangversenyt rendezett a tanszék. 1962. decemberében „Mi szép a zenében?” című hangversenyen Lukin László előadása fogta egybe Hencz Irén (ének), Ary Tibor (zongorakíséret), Kelemen Imre (orgona), és Rezessy László (orgona) zeneszámait.

1963. április 27-én „A társas zene fejlődése” című hangversenyt az Egri Finomszerelvénygyár dolgozói részére tartották. Közreműködött Lukin László (előadás), Spányi Judit (zongora), Hencz Irén (ének), Könczöl Ferenc (ének), Kelemen Imre (zongora). A Zeneművészeti Főiskola Kamarazenekarát, az Egri Művelődési Ház szimfonikus zenekarát és főiskolánk női karát Rezessy László vezényelte.

1963. május 4-én a Főiskolai Nap-on a tudományos ülészak záróhangversenyén Jani Éva Vivaldi: A nyár című hegedűversenyét, Kelemen Imre Händel: B-dúr orgonaversenyét adta elő. Hencz Irén és Könczöl Ferenc Händel-áriákat énekelt. Az Egri Művelődési Ház szimfonikus zenekarát és főiskolánk női karát Rezessy László vezényelte.

MŰVÉSZI ALKOTÓ TEVÉKENYSÉG

ZENEMŰVÉSZEZET

Rezessy László: 4 úttörő zenekari darabot komponált, illetve hangszerelt, megzenésített 3 Ady-verset.

Auer Gyula: Vezette a főiskolai énekkart, az Egri Pedagógus Énekkart.

Ary Tibor: 20 népdalfeldolgozást komponált.

FESTŐMŰVÉSZEZET

Blaskó János, dr. Baskai Ernőné, Gergely Pál, Nagy Ernő közös munkabemutató kiállítást rendeztek a főiskola dísztermében 1963. május 18-tól június 1-ig. Részt vettek a Heves megyei Képzőművészeti Csoport 1962. november 7-i, valamint 1963. június 1–13-i tárlatán.

DR. SOMOS LAJOS MEGNYITÓ BESZÉDE A RAJZTANSZÉK TANÁRAINAK MUNKÁIBÓL RENDEZETT KIÁLLÍTÁSON

Igen tisztelt Vendégeink!

Főiskolánknak ez a megkapóan szép és művészi kezeiktől formált díszterme a mai napon friss műalkotásokat tár a szépet keresők és azokban feloldódni tudók számára. Rajztanszékünk dolgozói legújabb és legszebb alkotásaik javát állították itt ki, dokumentálva azt, hogy ez öreg falak között fiatalos szívvel, magasan kulturált alkotó hévvel folyik a munka. A kiállított képek művészi produktumok, egyben azonban vetületei is annak a pedagógiai tevékenységnek, amely rajzszakos tanárjelöltjeink képzésében megnyilvánul. Mennél magasabb szintű és mennél korszerűbb az az alkotó munka, amelyet a művészi kéz végez, annál igényesebbé válik a mintázó fej, amely szocializmust építő társadalmunknak pedagógus személyiségeket formál.

A kiállítás gazdag anyaga és művészi színvonala méltó módon reprezentálja ennek az intézménynek belső életét és törekvéseit. Nevelő munkánk eredményeként ugyanis azt szeretnők elérni, hogy fiatal nemzedékünk ne csak a tudás égő fátylójával, hanem az igaznak és a szépnek a szeretetével, mint sokoldalúan fejlett személyiségek lépjenek ki az iskola falai közül az életbe.

Blaskó János tanszékvezető képei, akár a figurális alkotásokat nézzük, akár tájképeit, vagy a csendéleteket, azt tükrözik, hogy bennük az érző és alkotó ember együtt jelentkezik. Akkor is, amikor a naplemente varázsát vetíti elénk, vagy a betegágyon olvasó fiú elmélyülését ragadja meg, érezzük hogy a tárgyakat és embereket nem pusztán ábrázolja, hanem mint képi elemet, a művészi mondanivaló anyagát boncolja. Ezért van az, hogy a logikai tartalom mellett az érzelmi és hangulati elemek is uralkodó szerepet kapnak bennük. Feltűnő ezeknél a képeknél a leegyszerűsített formákra törekvés, ugyanakkor nem hiányzik belőlük a dekoratív-konstruktív ábrázolás képalkotó élménye sem. A valósággal szemtől szembe állva mindig él a művészi élmény képformáló szabadságával és az átköltés jogával. Ezek a vonásai a koncentrált kifejezés képességével együtt adják meg az egyéni ízt *Blaskó János* képeinek.

Dr. Baskainé Dienes Klóra művészi érdeklődésének középpontjában az ember áll, de a táj szépsége is alkotásra ihleti. A magára maradt édesanya ülő képe éppúgy, mint a színes tetőkkel sárgán, pirosan és zölden elénk táruló városkép, vagy a lombok közül színesen kitekintő üdülő, mind azt érzékelte-tük, hogy alkotójukat a látvány maga és a színek festőisége készítetik művészi munkára. A témaválasztás és a képformálás azt is elárulják, hogy képeiben továbbélnék festészetünk nemes hagyományai, ugyanakkor azonban erőteljes közeledés tükröződik bennük a modern irányzatok felé is. Különösen kifejezésre jut ez a színek szeretetében és hangsúlyában. Úgy tűnik, mintha ezeknek a képeknek a szerzőjében a hangulati élmény színélménnyé és a színélmény hangulati élménnyé válna. Ez kölcsönöz nekik nemcsak egyéni szint, hanem líraiságot is.

Gergely Pál művészi fejlődésében, legújabb alkotásaiban leginkább az a rajongó szeretet kap meg bennünket, amellyel Eger és az egri táj felé fordul. Senki sincs közöttünk, aki ennek a városnak és ennek a tájnak a szépségeit akkora gazdagságban és annyi finomsággal ábrázolná, mint ő. Képeiben a tárgyak és tájak úgy jelennek meg, mint amelyeknek szemléletében elgyönyörködik a szerző és meghatódva szépségüktől, ecsetjére veszi őket, hogy mi is gyönyörködjünk bennük. Ez adja meg művészetének sajátos szociális tartalmát és nemes humanizmusát.

Nagy Ernő mint a fiatal festőnemzedék tagja erőteljes fejlődésről ad számot. A felfogásban és kivitelezésben mutatkozó különbségek, amelyek kiállított képein megfigyelhetők, arra vallanak, hogy még keresi az egyéniségének leg-

Dr. Somos Lajos megnyitó beszédét mondja a rajz-kiállításon.

inkább megfelelő irányzatokat, és mesterének, Szőnyinek a hatását fokozatosan beolvasztja saját művészi stílusába. A realizmus látványos kötöttségétől feloldva és a látvány szépségétől megihletve biztos rajztudással alkotta meg változatos témájú képeit.

Ezzel a kiállítással azt is dokumentálni szeretnők, hogy rajztanszékünk dolgozói valamennyien tevékeny alkotó munkát végeznek és mind művészi, mind tudományos szempontból méltó módon képviselik tanárképzésünket. Azok a műalkotások, amelyeket itt magunk előtt láthatunk, egyenrangúan sorakoznak a tudományos értekezések mellé, hiszen ezek is a valóságot tükrözik, még pedig az átélt és életünket megszépítő, formáló valóságot. Kívánom, hogy ez a kiállítás több legyen egyszerű rendezvénynél és vendégeink a képek elmélyült szemlélete után kielégülten térjenek vissza otthonukba, vagy munkahelyükre.

NÉHÁNY STATISZTIKAI ADAT

Az I. évfolyamra jelentkezők száma: 458

Beiratkozott az I. évfolyamra:	178
II. évfolyamra:	178
III. évfolyamra:	133
IV. évfolyamra:	116
<u>Összesen:</u>	<u>605</u>

Megoszlás szociális származás szerint:

Munkás:	198		
paraszt:	97	leány:	419
értelmiségi:	88	<u>férfi:</u>	<u>196</u>
alkalmazott:	207	Összesen:	605
<u>egyéb:</u>	<u>15</u>		
Összesen:	605		

Népköztársasági ösztöndíjat kapott: 3 hallgató.

Ösztöndíjban részesülő hallgatók száma: 295

A kifizetett ösztöndíj összege: 312 848 Ft.

Rendszeres szociális pénzübeli támogatásban részesülők száma: 235

Összege: 260 923 Ft.

Társadalmi tanulmányi ösztöndíjban részesülők száma: 86

Összege: 250 923 Ft.

Tandíjmentesek száma: 370

Tandíjkedvezményben részesültek száma: 199

Tandíjat fizet: 36 fő, az összes hallgatók: 5,95 százaléka.

Ebédjuttatásban részesült: 309 hallgató.

Ebéd-, vacsorajuttatásban: 45 hallgató.

A menzára fordított évi összeg: 769 285 Ft.

Rendkívüli szociális segélyben részesült: 269 fő, összege: 90 500 Ft.

Nyári ösztöndíjban részesült: 30 fő, összege: 15 000 Ft.

Kollégiumban lakó hallgatók száma: 381

Kintlakók száma: 224

A terepgyakorlatokra — üzemi gyakorlatokra — tanulmányi kirándulásokra fordított összeg: 182 456 Ft.

1962—1963. tanévben

Berendezések és felszerelések 565 000 Ft

(beszerzett és könyvjóváírással átvett)

Könyvtár 145 000 Ft

Szemléltető eszközök 417 000 Ft

Épület felújítására 1 539 000 Ft

A TANÁRKÉPZŐ FŐISKOLA GYAKORLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLÁJA

AZ ISKOLA TANTESTÜLETE

Igazgató: Mikus László — orosz-történelem szakos — ált. isk. tanár.

Igazgatóhelyettes: Vajda József — matematika-fizika szakos — ált. isk. tanár.

A FELSŐ TAGOZATBAN TANÍTÓ NEVELŐK

Név:	Szakos:	Képesítése:
Annási Ferenc	magyar-történelem	középiskolai tanár
Bálint József	matematika-fizika	általános iskolai tanár
Béky Lóránt	magyar-orosz	középiskolai tanár
Czövek Pál	matematika-kémia	általános iskolai tanár
Daragó Lászlóné	földrajz-rajz	általános iskolai tanár
Dr. Edelenyi Béláné	magyar-tört.-földrajz	középiskolai tanár
Erdész Ede	mat.-fizika-műszaki	általános iskolai tanár
Farkas Sarolta	magyar	általános iskolai tanár
Fekete Margit	biológia-rajz	általános iskolai tanár
Gaál Istvánné	magyar-történelem	szaktanító
Galambos Jánosné	testnevelés	általános iskolai tanár
Gál István	magyar-történelem	általános iskolai tanár
Gergely Sándor	matematika-fizika	általános iskolai tanár
Halasy László	biológia-földr.-mezög.	általános iskolai tanár
Kálmán Miklósné	földrajz-történelem	középiskolai tanár
Kerecsy Géza	matemat.-fizika-kémia	általános iskolai tanár
Kerecsy Gézáné	magyar-történelem	általános iskolai tanár
Kiszely György	matematika-műszaki	általános iskolai tanár
Kiszely Györgyné	biológia-földrajz	általános iskolai tanár
Kormos Antal	biológia-földrajz	általános iskolai tanár
Nagy Dezső	testnevelés	középiskolai tanár
Nagy Lajosné	matematika-fizika	általános iskolai tanár
Pataki Ilona	ének	általános iskolai tanár
Pogány Ferencné	magyar-ének	általános iskolai tanár
Ráduly Ilona	magyar-történelem	általános iskolai tanár
Rados Mihály	matematika-fizika	általános iskolai tanár
Szabó Endre	magyar-orosz-német	középiskolai tanár
Szűcs Lászlóné	magyar-orosz	általános iskolai tanár
Tóth Jánosné	történelem-földrajz	általános iskolai tanár

ALSÓ TAGOZATBAN TANÍTÓ NEVELŐK:

Erdész Edéné, Füzi Lászlóné, Kovács Vendelné, Lovasi Károlyné, Nagy Ernőné, Osváth Pálné, Parizsa Béláné, Pálos Gyuláné.

A NAPKÖZI OTTHONBAN NEVELŐK

Hamvas Endréné tanítónő
Kálmán Miklós — magyar-történelem-filozófia — középiskolai tanár
Markos Tiborné — testnevelés — középiskolai tanár
Dr. Molnár Józsefné tanítónő

ADMINISZTRATÍV ÉS FIZIKAI DOLGOZÓK

Fekete Zoltánné adminisztrátor,
Domboróczki Béláné takarító,
Gál Bertalánné takarító,
Kaló Istvánné hivatalsegéd,
Kiss Andrásné konyhalány,
Szalóki Istvánné hivatalsegéd,
Szokodi Lajos hivatalsegéd,
Szokodi Lajosné konyhalány,
Telekessy Sándorné konyhalány.

TANÉV KÖZBEN ÉS TANÉV VÉGÉN ÁTHELYEZETT NEVELŐK

Annási Ferenc,
Dr. Edelényi Béláné,
Kiszely Györgyné,
Markos Tiborné.

A TANÉV SORÁN ISKOLÁNKHOZ HELYEZETT NEVELŐK

Bardi Istvánné — tanítónő.
Perge Imréné — pedagógia-történelem — középiskolai tanár.
Szabó Endréné — magyar-tört.-pedagógia-filozófia — középisk. tanár.
Vajon Imréné — biológia-földrajz-történelem — ált. iskolai tanár.

Ezúton is köszönetet mondunk azoknak a kartársaknak, akik eltávoztak körünkből és kívánjuk, hogy új munkahelyükön változatlan szorgalommal és jó egészségben végezzék pedagógus tevékenységüket. A hozzánk kerülő új kartársakat meleg szeretettel fogadtuk iskolánkba.

AZ ISKOLÁRA VONATKOZÓ ADATOK

1. Tanulócsoporthok száma:	24
felsős:	12
alsós:	8
napközis:	4

A napközis csoportból a főiskola kezelésében: 3 csoport,
a városi tanács kezelésében: 1 csoport.

2. A tanulók létszáma:	620
ebből napközis ellátásban részesült:	171
VIII. osztályos tanuló:	78

A VIII. osztályos tanulók közül 70 (kb. 90 %) középiskolákban folytatja tanulmányait.

3. Az iskola tanulmányi eredménye:	
félévkor	3,73
tanév végén	3,92

A bukott tanulók százalékos aránya: 1.6 %.

4. A tanulók hiányzása:

- Mulasztott napok száma: 4011.
- Egy tanulóra jutó átlag: 6.46 nap.

5. Gyakorlati foglalkozás:

Iskolánkban ipari és mezőgazdasági jellegű gyakorlati foglalkozás oktatása folyik a következő megosztásban:

ipari: 9 tanulócsoportban,
mezőgazdasági: 3 tanulócsoportban.

A FŐISKOLAI HALLGATÓK GYAKORLATI KÉPZÉSÉRE VONATKOZÓ ADATOK

1. A kiképzési csoportok száma:

Szak:	III. évf.	IV. évf.	Összesen
Magyar	5	3	8
Történelem	3	2	5
Orosz	3	2	5
Biológia	3	2	5
Földrajz	3	2	5
Matematika	3	3	6
Fizika	2	2	4
Kémia	2	2	4
Ének	2	1	3
Testnevelés	2	2	4
Rajz	2	1	3
Műszaki gyakorlat	2	2	4
Mezőgazdasági gyakorlat	2	2	4
Összesen:	34	26	60

A 60 kiképzési csoportból 4 III. évfolyamos kiképzési csoport, és pedig: két kémia és két mezőgazdasági a VI., illetve a IX. számú városi általános iskolánál volt elhelyezve.

2. A IV. éves főiskolai hallgatók a 3 félévi gyakorlat alatt átlagosan 40—45 órát tanítottak. Ebben az óraszámban a falusi tanítási gyakorlat alatt tartott órák száma is benne van.

A NEVELŐK SZAKMAI—IDEOLOGIAI TOVÁBBKÉPZÉSE SZAKMAI TOVÁBBKÉPZÉS

1. *Annási Ferenc* befejezte tanulmányait az ELTE Bölcsészettudományi Kar történelem szakán.

2. *Szabó Endre* befejezte egyetemi tanulmányait, az ELTE Bölcsészettudományi Kar orosz szakán.

3. Tovább tanulnak még: *Bálint József* matematika-fizika szakon, *Gál István* magyar-történelem szakon, *Gaál Istvánné* magyar-történelem szakon, *Nagy Ernőné* földrajz-rajz szakon és *Szűcs Lászlóné* orosz szakon.

IDEOLOGIAI TOVÁBBKÉPZÉS

a) A „Dialektikus történelmi materializmus” II. évfolyamát fejezik be: *Fekete Margit*, *Galambos Jánosné*, *Füzi Lászlóné*, *Gergely Sándor*, *Kálmán Miklósné*, *Kerecsy Gézané*, *Kormos Antal*, *Kovács Vendelné*, *Lovasi Károlyné*, *Nagy Dezső*, *Nagy Lajosné*, *Osváth Pálné*, *Parizsa Béláné*, *Pálos Gyuláné*, *Pogány Ferencné*, *Rados Mihály*, *Ráduly Ilona*, *Tóth Jánosné*, *Vajda József*.

b) Marxizmus—Leninizmus Esti Egyetem I. évfolyamát elvégezték: *Halasy László*, *Mikus László*.

III. évfolyamot befejezték: *Czövek Pál*, dr. *Edelényi Béláné*.

c) Egyéb ideológiai előadások:

1963. február 8. Értelmiségi Nagygyűlés. Előadó: *Nemes Dezső* elvtárs, az MSZMP KB tagja, a Központi Bizottság titkára.

1963. március 25-én és április 16-án az MSZMP VIII. kongresszusa anyagának feldolgozása. Vezette: *Mikus László* igazgató.

A tantestület ideológiai szemináriumait dr. *Pelle Béla* adjunktus vezette.

SZAKTÁRGYI MUNKAKÖZÖSSÉGEK

1. Osztályfőnöki munkaközösség vezetője: *Farkas Sarolta*.
2. Magyar nyelvi munkaközösség vezetője: *Kerecsy Gézané*.
3. Magyar irodalom munkaközösség vezetője: *Ráduly Ilona*.
4. Orosz nyelv munkaközösség vezetője: *Szabó Endre*.
5. Történelem munkaközösség vezetője: *Annási Ferenc*.
6. Biológia munkaközösség vezetője: *Kiszely Györgyné*.
7. Földrajz munkaközösség vezetője: *Kálmán Miklósné*.
8. Számítan munkaközösség vezetője: *Nagy Lajosné*.
9. Alsótagozatos munkaközösség vezetője: *Kovács Vendelné*.

TESTÜLETI TANÁCS TAGJAI

Mikus László igazgató, *Vajda József* igazgatóhelyettes, *Szűcs Lászlóné* pártcsoportvezető, *Gál István* szakszervezeti elnök, *Farkas Sarolta* osztályfőnöki munkaközösség vezetője, *Kovács Vendelné* alsótagozatos munkaközösség vezetője, dr. *Somos Lajos* vezetőmetódikus, *Semjén Pálné* SZM-elnök, *Békly Lóránd* tanár, *Erdész Ede* tanár, *Osváth Pálné* tanítónő.

SZAKKÖRÖK

Szakkör neve:	Szakkör száma:	Tanulók száma:
1. Irodalom	1	22
2. Orosz társalgás	2	35
3. Népművelési	1	10
4. Fizika	1	12
5. Matematika	1	30
6. Karbantartó	1	14
7. Rajzoló-festő	1	17
8. Sportkör	4	326

ÉNEKKAR

Vezető tanárok: Pogány Ferencné, Pataki Ilona.

Iskolánknál működött egy nagy iskolai énekkar. A Hámán Kató Kulturális seregszemlén felmutatott jó eredményekért részt vettek a nyár folyamán a csillebérci úttörőtábor nagykórusának versenyén. Ez az 50 tagú nagykórus a verseny során 5. helyezést ért el.

Az iskolánknál működik egy kamarakórus 12 taggal.

Működik az iskolánknál az MHS irányításával egy lövész kör.

Vezetője: Nagy Dezső tanár. A lövész körben részt vevő tanulók száma: 12 tanuló.

ÚTTÖRŐCSAPAT

Úttörőcsapatunk neve: 813. számú Bornemissza Gergely úttörőcsapat. Csapatvezető: Rados Mihály. Csapatvezető-helyettes: Pataki Ilona. Kisdobosvezető: Osváth Pálné.

Az úttörőink létszáma összesen: 467 fő, ebből kisdobos 155 tanuló.

SZÜLŐI MUNKAKÖZÖSSÉG

Iskolánknál 5 tagú SZM elnökség működik. Elnök: Semjén Pálné. elnökhelyettes: Gyulai Istvánné, Pénztáros Mlinkó Ferencné, pénztárellenőr: Bukoly József és Vilcek Tiborné.

Iskolánknál az SZM választmány tagjainak száma: 62

AZ ISKOLA EGÉSZSÉGÜGYE

Iskolaorvos: *Dr. Sziklai Árpád.*

Iskolánknál működött az Ifjúsági Vöröskereszt. Vezető tanár: *Kiszely György.*

AZ 1962—63-AS TANÉVBEN OKLEVELET KAPTAK

NAPPALI TAGOZATON

Magyar—történelem—ének szakos: Ambrózy Adrien, Csösz Katalin, Süle Mária, Vedres József.

Magyar—történelem—orosz szakos: Agárdy Etelka, Balogh Anna, Bárdos Alfonz né (Horváth Katalin), Csodó Jolán, Elizeus Ilona, Farkas Tibor, Fazekas Gizella, Fekete Piroska, Hegyi Jolán, Kiss Antal, Malyik Mária, Sőregi Erzsébet, Szerencsés Éva, Varecza Teréz.

Magyar—történelem—rajz szakos: Homoródi Emma, Pálfi Dénes.

Magyar—történelem—testnevelés szakos: Angalét Bertalan, Misinszky Katalin, Mogyoróssy Éva, Nagy Julianna, Cs. Németh Erzsébet, Pásztor József.

Magyar—orosz—ének szakos: Hook Márta, Lőrincz Ilona, Szantor János, Szendrey Edit, Vigh Éva.

Magyar—orosz—rajz szakos: Balogh Éva, Hrabovszki Erzsébet, Kun Amália, Mészáros Katalin.

Magyar—orosz—testnevelés szakos: Burget Judit, Gyümölcsös Edit, Máté Nándor, Szoyka Árpád, Török Zsuzsanna.

Biológia—földrajz—ének szakos: Bálványosi Márta, Gondos Judit.

Biológia—földrajz—rajz szakos: Bessenyei Gabriella, Gergely Klára, Kopócs Olga, Velényi Rudolf.

Biológia—földrajz—testnevelés szakos: Laczkó Imre, Marmoly György, Nagy Sándor, Szemere Márta, Virágh Veronika, Zahorecz Adorján.

Biológia—földrajz—mezőgazdasági ismeretek és gyakorlatok szakos: Almási Piroska, Bakos Éva, Bodnár László, Csendom Mária, Erdélyi Erzsébet, Fehér Erzsébet, Gelsy Éva, Jenei Katalin, Juhász István, Kiss Erika, Kiss Ottó, Kovács Balázs, Leskovics József, Lőrincz Éva, Nagy Emília, Polgár Márta, Szilágyi Jolán, Szita Gábor, Tóth Erzsébet, Vasvári Attila.

1962. október 30-án Kovács József kétszakos tanári oklevelet kapott; a kétszakos, hároméves képzésben vett részt.

Matematika—fizika—ének szakos: Balogh Katalin, Karosi Piroska, Auer Gyuláné (Panigay Ildikó).

Matematika—fizika—orosz szakos: Andó Lajos, Nahaj Mária.

Matematika—fizika—rajz szakos: Simon Anna.

Matematika—fizika—testnevelés szakos: Fúfa Márta, Kovács László, Szilágyi Klára.

Matematika—fizika—kémia szakos: Fekete Katalin, Hubaj Zsuzsanna, Kovács Júlia, Kovács Teréz, Kővágó Erzsébet, Nagy Jolán, Nyester Erzsébet, Sarus Gyula, Szenes István.

Matematika—fizika—műszaki ismeretek és gyakorlatok szakos: Agócs Ferenc, Bazsó Ernő, Bágyi Péter, Bándi Emese, Berkesi Etelka, Erős Erzsébet, Kós István, Leskó Emília, Makay Lajos, Kós Istvánné (Papp Magdolna), Pécsi Antalné (Bánhidi Éva), Sütő Mária, Vinnai Erzsébet.

1962. október 30-án Vojt Mária kétszakos tanári oklevelet kapott; a kétszakos, hároméves képzésben vett részt.

Matematika—kémia—orosz szakos: Halász Magdolna.

Matematika—kémia—műszaki ismeretek és gyakorlatok szakos: Komjáti Gábor, Kósa József, Kovács Etelka, Lévai Mária, Mocsári Gergely, Snekszer Mihály, Szűcs Gyula.

Matematika—kémia—testnevelés szakos: Balázs Mihály, Juhász Attiláné (Gál Teréz), Molnár Mária, Petre József.

DR. SOMOS LAJOS IGAZGATÓHELYETTES BESZÉDE AZ OKLEVÉLKIOSZTÓ ÜNNEPÉLYEN

Kedves Kartársak!

Főiskolai tanulmányaik záró, egyben ünnepi mozzanatához érkeztek. A diploma, amelyet most kézhez fognak kapni, négy évi kitartó és sokszor kemény munkájuk gyümölcse és *belépő az életbe*, ahogy köznapian mondani szoktuk.

De vajon csakugyan most lépnek az életbe, s mindaz, ami eddig történt, nem volt igazi élet?

De igen! A szólás-mondásban mégis sok igazság van. Mert bár a gyermekkor gondtalan világa után a munkával és tanulással terhes iskolás évek hosszú sora következett, hiányzott ebből az életszakaszból az, ami az életet teljessé, igazivá teszi. Hiányzott belőle a tevékenységnek az a formája, amelyet közvetve vagy közvetlenül alkotásnak, termelésnek nevezhetünk, s amely tevékenységek végső fokon az emberiség közös álmát, a kommunizmust vannak hivatva előkészíteni és megvalósítani. De az iskolás évekből még hiányzik valami, ami az igazi élet fontos eleme: a felelősségnek és önállóságnak az a foka, amely az élet tudatos alakítására és a nagy, közös érdekek megvalósítására ösztönöz bennünket. Önök a nevelést és tanítást választották élethivatásul. A főiskolán megismerkedtek az emberformálás, a nevelés és oktatás céljával, elveivel és módszereivel; most mégis engedjék meg, hogy búcsúzóul néhány ünnepi gondolatot mondjak el arról a munkáról, amelyre vállalkoztak.

Tágabb értelemben és távolabbi perspektívában *mit is jelent tanítani, nevelni?* A sok jellemző jegy közül talán a legfontosabbat és legegyszerűbbet szeretném kihangsúlyozni. Tanítani és nevelni annyit jelent, mint *alkotni, megteremteni* azt az embertípust, létrehozni azt a nemzedéket, amely képes lesz közösen és eredményesen dolgozni az emberiség nagy művén, s tevékenysége során megtalálja a maga egyéni, emberi boldogságát is. A humánus kiteljesedésén kell nekünk fáradoznunk s közben magunkat is a teljes, az igaz ember eszménye felé közelíteni.

Amikor ezt az alkotó, formáló tevékenységet végezzük, valójában, a mindennapi élet folyamatában mi megy végbe? Egyik kiváló gyakorlati nevelőnk így nyilatkozott erről a kérdéstről: „A tanítási órákon fogalmak, képletek, jelenségek, tények, összefüggések galaktikájának meghódítására indulunk, együtt a gyerekekkel s egy kicsit végigéltük a történetet. Mennyi homályt, mennyi tudatlanságot, mennyi félreértést és előítéletet kell közben eloszlatnunk és legyőzniünk. És mennyi buktatón, tévelygésen kell átgázolnunk!” A tudatlanság öskorából indulunk el, hogy lelkes és nívós munkával a tudás, a fény, az igazság felé vezessük el azokat, akiket ránk bízta. Minden tanítási óra egy-egy kalandos expedíció, minden megismert fogalom és összefüggés egy-egy meghódított „új világ”. Minden bevésett anvagrész lépés előre.

Ez a mindennapos felfedező munka jó eredménnyel csak akkor jár, ha az értelem útját nemes érzelmek és nagyszerű elhatározások követik. A felfe-

dezés, az előrehaladás a tudományok birodalmában nem játék, nem szórakozás, hanem igen komoly munka, amely fáraszt, ki is meríthet, el is szikkaszthat. Ettől mindenképpen óvnunk kell tanítványainkat. Úgy kell hát végeznünk a ránk váró munkát, hogy azzal az öröm érzése is párosuljon, mégpedig a sikerből, az előrelépésből, az alkotásból származó örömelemény, a felfedezés és az igazság megismerésének felemelő érzései.

Már most, az elindulás pillanatában gondolnunk kell arra, hogy leendő tanítványaink, különösen a serdülőkorúak sokat, nagyon sokat várnak tőlünk. A mércét, amellyel lemérnek bennünket, magasra szabják és így követelnek tőlünk, mert becsülni és szeretni akarnak bennünket. Ők még oly tisztán és bizalommal tudnak hinni a jóságban és igazságban, mintha ez nem is lehetne másként. Ezt az igényt nekünk erősítenünk, táplálnunk kell. Jaj annak a pedagógusnak, aki a gyermekben összetöri ezt a hitet! A gyermeknek erre az emberi igényére és szükségletére mindig emberséggel kell válaszolnunk.

Életünk során számolnunk kell azzal, hogy a tanteremben és vig kiránduláson, műhelyben vagy a gyakorló teremben, moziban vagy eszpresszóban, strandon vagy házi ünnepeken a színpadi szereplők fényében állunk, s tanítványaink, a szülők kíváncsian, de féltően is figyelnek: vajon a szerepjátszánk igaz-e, vagy hamis. Semmi sincs, ami nagyobb kárt okozhatna nevelő munkánknak, mint a hamis játék, a hazug csillogás. Nekünk, pedagógusoknak éppen úgy élnünk kell a ma életét, mint minden más becsületes dolgozónak: éppen úgy jogunk van az élet minden tiszta örömeire, mint másoknak; egyre azonban mindenkinél jobban kell vigyáznunk:

Erről a közelmúltban egyik kitüntetett nevelőnk pedagógus pályájának legmélyebb tapasztalataként azt mondta: „A pedagógusnak mindent, lehet, csak egyet nem: hazudni. Őszintének kell lennie a szónak, a gesztusnak, de még a hangsúlynak is, különben kárba veszi a legcifrább szóvirág, a legdíszesebb mondatcsokor, a leghatásosabb mondatcsokor is.”

„A jó tanár olyan ember, akinek lényé sugárzó hit, az őszinte rajongás, az a csendes rajongás, amely példaképpé tehet bennünket; olyan ember, aki mellett muszáj harcolni a jobbért, a szebbért, az igazabbért: aki tanácsokat ad, s nem tesz nagy nyilatkozatokat, mégis nagy dolgokat mond. A jó tanár tud gondolkodni és meghallgatni, mosolyogni és együttérezni; megtanít ítélkezni és kételkedni, egyszóval segít emberré válni, miközben magát is igyekszik igaz emberré formálni.”

Sorolhatnók még sokáig, milyennek képzeljük a jó tanár egyéniségét és milyennek szeretnők látni önöket a katedrán, amikor már 30—40 tiszta szívű gyermek sorsát irányítják.

Utoljára talán még arról valamit, mi az, ami a nevelők életét igazán széppé, gazdaggá teszi. Az anyagi megbecsülés nem közömbös pályánkon sem. Kell, hogy emberi körülmények között kulturáltan élhessünk; kellemes, szép lakásban élvezhessük a technikai haladás minden szép vívmányát. Jó, ha saját autókba ülhetünk, és úgy járjuk be hazánk és a nagy világ tájait, de ez önmagában kevés. Üresen kong az életünk, ha azt nem szövi át tanítványaink szeretete, a társadalom megbecsülése. A tanár életének e legszebb öke és legnemesebb öröme az a tisztelet, amellyel iskolában, utcán vagy bárhol ránk tekintenek az emberek. Ezt a felemelő érzést, a jól végzett pedagógusmunkának a megnyilvánulását *Kosztolányi Dezső* fejezte ki a legérzékletesebben édesapjáról írt versében. Igaz, ez a vers egy tanár életpályájának a végére mutat, mégis tanulságos lehet ezekben a pillanatokban is, hiszen nem tervezhetjük meg jól a jelenünket sem, ha nem gondolunk a pálya végére is. Ime a pedagógus, akit a költő elénk állít édesapjában:

„Tanár az én apám. — ha jár a vidéki városban, — gyermekek köszöntik ősz fejét, kicsinyek és nagyok, régi tanítványok, elmúlt életükre emlékezve, *lassan leveszik kalapjukat...*”

„Az én édesapám az emberek apja s én az emberek testvére vagyok.” —
Ézért is van az, hogy amikor a fiú vele megy az utcán, fogva öreg karját, ki-
tágul a szíve, s a nevelő elhagyott szíve együtt énekel a sok-sok nevető ember-
szívvel.

Ezek volnának azok a gondolatok, amelyeket ebben az ünnepélyes pil-
lanatban útravalóként hasznosnak ítéltam. Nem azért, mintha nem élnének
Önökben is, hanem csak azért, mert mélyen kell azokat magunkba vésniük,
hogy egész életünkben ösztönözzenek bennünket egyre jobb munkára, taní-
tásra és tanulásra és hogy emlékeztessenek bennünkre hivatásunk szépségére,
nagyságára és felelősségére.

Önök a mai naptól a kultúrforrádalom aktív részvevőinek sorába lép-
nek. Ne feledjék, hogy ebben a tevékenységükben a szocializmus építésének
elsősorú munkatársai lesznek. Az Önök jó munkáján fordul meg, hogy ki-
alakul az a jellemben kommunista, világnézetében marxista új nemzedék,
amely képes lesz felépíteni a szocializmust. Ehhez a munkához kívánok mind-
nyájuknak sok erőt, egészséget és lelkesedést.

LEVELEZŐ OKTATÁS

Általános iskolai szaktanárok képzése levelező tagozaton már másfél évtizede (15 éve) folyik a pedagógiai (tanárképző) főiskolákon.

A képzés formája ezen időn belül számos változáson ment át, ezeket egyrészt a képzés sürgősségi szempontjai, másrészt a minőségi munka javítására irányuló törekvések kényszerítették ki.

Az 1962/63-as tanévben a levelező tagozaton négyféle képzési forma volt.

1. kétszakos, négyéves (kimenő, régi rendszerű);
2. osztott képzés (új rendszerű, 2+2);
3. egyszakos, 3 éves;
4. kiegészítő szakos.

A tanárképző főiskolák levelező tagozatára olyan egyének kérhetik felvételüket, akik tanítói oklevéllel rendelkeznek és a választott szaktárgyat az általános iskola felső tagozatában tanítják.

Kérhetik felvételüket még olyan érettségizett egyének, akiket sikeres felvételi vizsga után a járási tanács művelődésügyi osztálya, mint képesítés nélküli nevelőket alkalmaz.

Felvételre jelentkezni minden esetben az illetékes megyei tanács művelődésügyi osztályán keresztül lehet, minden év május 15-ig.

A levelezők felvételi vizsgáit június 20—30 között tartjuk. A jelentkezőket felvételi tájékoztatóval a főiskola tanulmányi osztálya látja el.

Az Egri Tanárképző Főiskola körzetéhez az 1962/63-as tanévben 5 megye továbbtanuló pedagógusai tartoznak, Borsod, Hajdú, Heves, Nógrád, Szabolcs.

Ezen megyék konzultációs központ vezetői:

Borsod: Szakács Lajos

Hajdú: Tóth László

Heves: Tóth Tibor

Nógrád: Boros Sándorné

Szabolcs: Papp József továbbképzési előadók.

Az 1962/63-as tanévben június hónapban *felvételre jelentkezett:*

kétszakos	1063 fő
kieg. szakos	52 fő
	<hr/>
összesen:	1115 fő

<i>Felvételi vizsgán megjelent</i>	986 fő
<i>Felvételt nyert:</i>	698 fő

I. Négyéves, kétszakos képzés az alábbi szakokon folyik:

magyar—történelem	III. évf.	68 fő
magyar—történelem	IV. évf.	67 fő
magyar—oroszl	III. évf.	51 fő

magyar—oroszl	IV. évf.	52 fő
magyar—ének	III. évf.	17 fő
magyar—ének	IV. évf.	22 fő
matematika—fizika	III. évf.	30 fő
matematika—fizika	IV. évf.	30 fő
matematika—kémia	III. évf.	17 fő
matematika—kémia	IV. évf.	3 fő
fizika—műszaki	III. évf.	5 fő
fizika—műszaki	IV. évf.	7 fő
kémia—műszaki	III. évf.	1 fő
kémia—műszaki	IV. évf.	2 fő
biológia—földrajz	III. évf.	31 fő
biológia—földrajz	IV. évf.	18 fő
biológia—testnevelés	III. évf.	6 fő
biológia—testnevelés	IV. évf.	11 fő
rajz—földrajz	III. évf.	25 fő
rajz—földrajz	IV. évf.	26 fő
biológia—mezőgazd.	III. évf.	8 fő
biológia—mezőgazd.	IV. évf.	9 fő
Régi rendszerű összesen:		<u>507 fő</u>

2. *Az új rendszerű osztott képzési forma:* két év alatt az egyik szaktárgy, két év alatt a másik szaktárgy 2+2-es.

Szak:	I. évf.	II. évf.
magyar—történelem	155 fő	112 fő
magyar—oroszl	105 fő	27 fő
magyar—ének	21 fő	20 fő
matematika—fizika	128 fő	52 fő
biológia—földrajz	149 fő	44 fő
földrajz—rajz	54 fő	38 fő
biológia—testnevelés	38 fő	32 fő
Osztott képzés összesen:		<u>975 fő</u>

3. Egyszakos, 3 éves képzés:

műszaki ism. és gyak.	I. évf. 26 fő	II. évf. 42 fő
mezőgazdasági ism. és gyak.	I. évf. 86 fő	II. évf. 85 fő
Egyszakos összesen:		239 fő

4. Kiegészítő szakon:

magyar	I. évf. 5 fő	II. évf. 8 fő
történelem	I. évf. 14 fő	II. évf. 13 fő
ének	I. évf. — fő	II. évf. 7 fő
oroszl	I. évf. — fő	II. évf. 5 fő
testnevelés	I. évf. — fő	II. évf. 3 fő
rajz	I. évf. 5 fő	II. évf. 12 fő
földrajz	I. évf. 2 fő	II. évf. 3 fő
biológia	I. évf. 3 fő	II. évf. — fő
matematika	I. évf. — fő	II. évf. 1 fő
műszaki	I. évf. 11 fő	II. évf. 13 fő
mezőgazd.	I. évf. 3 fő	II. évf. 15 fő
	<u>43 fő</u>	<u>80 fő</u>
Kiegészítő szakos összesen:		123 fő

1. A kimenő III., IV. évfolyamoknál a tanulmányi munka segítése céljából *félévenként* kötelező gyakorlatokon vesznek részt a hallgatók. (3 napos, 1 hetes, 2 hetes, a szaktól függően.)

2. Az osztott képzésben részesülők konzultációs központokban tanulnak. Főiskolánk körzetéhez tartozó 5 megyében az 1962/63-as tanévben 84 konzultációs csoport működött. A főiskola és a megyei konzultációs központ vezetők véleménye szerint a 2+2-es, tehát a megosztott képzést lényegesen eredményesebbnek tartják. Kevesebb a lemorzsolódás és ez több biztosítékot nyújt arra, hogy a levelező tagozatra felvett hallgatók tanulmányaikat be is fejezik, mint a korábbi párhuzamos képzési időszakban, ahol a lemorzsolódás igen nagymérvű volt. Helyesnek mondható ez a forma azért is, mert több szaknál a jelenleg elsőként nyújtott képesítés igen előnyös alapot szolgáltat a másik szak tárgy tanulásához, az anyag jobb megértéséhez. (Pl. a matematika a fizikához, a történelem az irodalomhoz.)

3. Az 1962/63-as tanévben az alábbi levelezők kaptak oklevelet:

OKLEVELET KAPTAK 1962—63-BAN (JÚL. 31-IG)

Magyar—történelem:

Agócs Lászlóné, Ambrus Sándorné, Babos Ferenc, Beke Márta, Berkes József, Borai Emil, Búza Barna, Csabai Géza, Czákó Kálmán, Fekete Zoltán, Ferencz János, Fényi Sándor, Gacsó Lászlóné, Galgovics Antal, Gálfi Árpád, Gátai Ottó, Géczi Ferenc, Hirt Anna, Horváth József, Högye István, Kardos István, Kassák Ferencné, Kohajda Miklós, Kojnok József, Köhegyi Lászlóné, Krajnyik Géza, Krucsó Ilona, Lajos Árpádné, Lakatos Mária, Lucsai Menyhértné, Márton Józsefné, Mátyus Zsuzsanna, Mélykúti János, Mélykúti Jánosné, H. Molnár Sándorné, Óze István, Pataki János, Sallai Lajosné, Sóvágó Imre, Suba Ferenc, Suták Mihály, Szathmári László, Szántó bocsi Antal, ifj. Szoboszlai Ferenc, Szomszéd Imre, Szöllősi László, Takács Istvánné, Takács Vendel, Tárkányi József, Tóth József, Újvári Béla, Zámbó Istvánné.

Történelem—ének:

Kormos Vilmos.

Magyar—orosz:

Deák Lászlóné, Dzvónár Sándor, Géczi Ferencné, Hegedűs Ernőné, dr. Kerékgyártó Imréné, Körösi Gyula, Madarassy Elvira, Orosz Erzsébet, Szécsi Jenő, Varró Mária.

Matematika—fizika:

Balcza Lajos, Barabás Györgyné, Bartha Dénes, Bánk Józsefné, Cser László, Dobránszky Sándor, Finta László, Halász Vince, Hernádi Mihály, Homoki Ottóné, Ivanics Jánosné, Lendvay József, Lukácsi Levente, Menčík Erzsébet, Németh Ferenc, Nikházy Miklós, Novotny Jenőné, Pócza Tibor, Semegi Gyula, Sohajda Béla, Szabó Imre, Szanyi Gyula, Szarka Gyula, Szerémy Gyula, Szilágyi József, Szmola László, Vonza Sándor, Varga Ilona.

Földrajz—rajz:

Radicz István.

Biológia—testnevelés:

Németh Tibor.

Biológia—földrajz:

Bányai Kálmán, Bátonyi Rezsőné, Biró István, Bodnár Gyula, Erdei Magdolna, Halász István, Hanák Ödönne, Hódos László, Kapusi Imre, Kardos László, Komár Károlyné, Laczkó Istvánné, Lukács Béla, Mész Sándorné, Muszta János, Nagy György, Oravecz Zoltán, Pardi Zoltánné, Péter Zoltán, Szalai Mihály, Szilágyi Dániel, Tóth József.

Matematika—fizika—műszaki:

Braun Józsefné, Kelemen Gáspárné.

Matematika—fizika—testnevelés:

Braun József.

Matematika—fizika—kémia:

Ráki Lajos.

Biológia—földrajz—ének:

Nagy Sándor Etelka.

Magyar kieg.:

Bacskai István, Bory Endréné, Bujdosó Sándor, Hegedűs Kálmán.

Történelem kieg.:

Aranyos Emil, Csongrádi Ilona, Juhász Sándor, Kozma István, Paál Jánosné, Pap Mihály, Szakács Lajos, Vékony István, Vida Ferenc.

Ének kieg.:

Aranyosi István, Leitner Mária, Oltai Andor, Tar Gábor, Vincze Antal.

Műszaki ism. és gyak. kieg.:

Angi Zoltán, Beregszászi Ferenc, Bodnár Imre, Bögös László, Bötykös Gyula, Dobó Zoltán, Dolányi Mátyás, Fábrián Mihály, Gerőcs Gyula, Gregor Endre, Harangozó László, Homonna Béla, Homonna László, Horváth Sándor, Ivancsó Dénes, Juhász Tamás, Kaposi István, Kelemen Gáspár, Kiss Imre, Kiszely György, Kovács Ödön, Nándorfy Géza, Nagy Imre, Nagy Sándor, Orosz Pál, Pál Sándor, Réti András, Szmolár Erzsébet, Végvári Ferenc, Zsuponyó Miklós.

Matematika kieg.:

Balla József, Friedrich Sándor.

Rajz kieg.:

Bulyáki Lajos, Erhardt Tiborné, Ivitz Zoltán, Kovács Olga, László Ferenc, Lukács Béláné, Radocsányi Ferenc, Rompai Antalné.

Földrajz kieg.:

Hegedűs Andor.

Testnevelés kieg.:

Berta László, Bolló Ilona, Csehi László, Vida Vilmos.

Mezőgazd. ism. és gyak. kieg.:

Banos József, Bodnár Károly, Bossányi Gyula, Bucholcz Ferenc, Csótye György, Dobó Benjámín, Horváth László, Kocsis Barnabás, Lauthner Rudolf, Nagy József, Nagy Károlyné, Oláh Piroska, Oláh Zoltán, Ozsváth András, Popovics Zoltán, Somogyi Árpád, Szarka László, Szulovszky Gyula.

DR. SZÁNTÓ IMRE

főiskolai igazgató

TANÉVZÁRÓ BESZÉDE

Az 1962—63-as tanév befejezéséhez közeledik. A számadás e napján szeretettel köszöntöm a főiskola tanárait, dolgozóit és minden hallgatóját. Engedjék meg, hogy a tanév legfontosabb eseményeiről, a tanév munkájának leglényegesebb mozzanatairól rövid összefoglalást adjak.

Sajátos, szűkebb feladataink meghatározásánál és a feladatok megvalósításánál egy pillanatra sem mellőzhetjük az MSZMP múlt év novemberében lezajlott VIII. kongresszusának útmutatásait, amelyek elősegítik a felsőoktatás színvonalának emelésére irányuló törekvéseinket is, az oktatási reform célkitűzéseinek megvalósítását. A mi munkaterületünkre is érvényes az, hogy a VIII. kongresszus után nincs szükség valamiféle fordulatra, hanem elsősorban arra van szükség, hogy az eddig folytatott politikát, az eddig megkezdett munkát továbbra is az eddigi szellemben, az eddigi irányban, csak még következetesebben, alaposabban, jobban végezzük.

A VIII. kongresszus megerősítette és alkotó módon továbbfejlesztette azt a marxista—leninista politikai irányvonalat, melyet a VII. pártkongresszus határozott meg, s amelyet az élet, a gyakorlat azóta minden vonatkozásban igazolt, bizonyított. A VIII. kongresszus a belpolitikai irányvonal meghatározásánál abból a felismerésből indult ki, hogy hazánkban befejeztük a szocializmus alapjainak lerakását és a szocialista társadalom teljes felépítésének korszakába léptünk. Ez a következtetés határozza meg a párt eszmei-politikai irányvonalának tartalmát, a fejlődés perspektíváját, a haladás irányát: a szocialista társadalom teljes felépítését, majd ennek alapján a kommunista társadalom megteremtését.

A szocializmus alapjainak lerakásával a magyar nép új, történelmi jelentőségű győzelmet aratott, a szocialista társadalom teljes felépítésének korszakába lépett. Ezzel együtt — különösen a mai fiatalok előtt — kibontakozott a kommunista társadalom felépítésének az ő életükben bekövetkező perspektívája is. Ennek érdekében még nagymértékben fejleszteni kell a termelőerőket, jelentősen emelni kell a termelés színvonalát, növelni kell a munka termelékenységét mind az iparban, mind pedig a mezőgazdaságban. Mindez fokozza a mai főiskolai hallgatók elé állított követelményeket is, és még szükségesebbé teszi a kommunista szakemberképzés célkitűzéseinek megvalósítását. Következésképpen végig kell vinni a szocialista kulturális átalakulást, be kell fejezni a kultúrforradalmat. A szocializmus teljes felépítése művelt, jól képzett, öntudatos dolgozókat igényel, akik a termelő munka mellett társadalmunk irányításának is cselekvő részesei. A kommunista szakember előtt álló alapvető követelmény, hogy szakmájában képes legyen alkotó munkára és tudatosan harcoljon az újért, a haladóért. Ennek eléréséhez az szükséges, hogy a hallgatók tanulmányaik során jól ismerjék meg szakmájuk elméleti, tudományos alapjait, s azt a gyakorlatban is tudják alkalmazni. Munkájuk során

képesek legyenek kutatni és felhasználni a legmegfelelőbb eljárásokat, módszereket, sajátítsák el a marxizmus—leninizmus alapjait, tudják alkalmazni tudományos módszereit, ismerjék a szocialista társadalom célkitűzéseit és tudatosan teljesítsék követelményeit. Olyan szakemberek képzéséhez kell tehát segítséget adnunk, akik materialista világnézettel és olyan ismeretekkel, jártasságokkal, készségekkel rendelkeznek, amelyek birtokában alkalmasak a maguk szakterületén kezdőfokú gyakorlati és elméleti tevékenységre, s önművelődési igényük alapján képesek a továbbfejlődésre is.

A szocializmus teljes felépítését csak az egész néppel, széles osztályszövetségben tudjuk megvalósítani. Ez az osztályszövetség ma még elég sokszínű, politikailag ingadozó elemeket is magában foglal. A régi világ eszméi, erkölce és ízlése, szokásai és hagyományai még ma is szívósan tartják magukat, és önmaguktól sohasem fognak teljesen eltűnni. Ebből következik, hogy a sokszínűségből egyszínűséget kell kialakítani; erkölcsi-politikai, nemzeti egységet marxista alapon. Éppen ezért komolyabban kell vennünk a politikai-nevelő, kulturális-ideológiai munkát.

Az MSZMP VIII. kongresszusa kiadta az „eszmei offenzíva” jelszavát, ami nem elsősorban adminisztratív intézkedéseket, hanem ideológiai fegyvereket kíván. Mit jelent ez a jelszó, milyen fő feladatokat tartalmaz?

Ez az eszmei offenzíva jelenti mindenekelőtt a marxista—leninista világnézet, a szocialista erkölcs terjesztését. Jelenti azt, hogy meg akarjuk tanítani egész népünket szocialista módon élni, gondolkodni, dolgozni, jelenti tehát az egész társadalom átnevelését. És éppen azért, mert ilyen nagy feladatról van szó, ezt a feladatot a pártszervezetek nem végezhetik el egyedül. Ennek a feladatnak a megoldásában részt kell vennie minden állami és társadalmi szervezetnek. Természetes, hogy ennek az eszmei offenzívának igen fontos területe a főiskola, mint oktató-nevelő intézmény.

Az Egri Tanárképző Főiskola nappali hallgatóinak jelenlegi létszáma 605 fő, a levelező összlétszám: 1822 fő. Levelező hallgatóink közül az I., II. évesek megosztott oktatás szerint folytatják tanulmányaikat. A kapcsolata, gyakorlatok elvégzését és a vizsgákra való felkészítést a megyei konzultációs központok látják el. Főiskolánkhoz több mint 80 konzultációs csoport tartozik.

A nappali és levelező hallgatók kiképzésében részt vesz mintegy 100 főiskolai oktató.

A kollégiumban elhelyezett hallgatók létszáma mintegy 380 fő. Az elmúlt évekhez képest ezt a magasabb létszámot úgy értük el, hogy sikerült a kollégium épületében 2 szolgálati lakást felszabadítani, s a hallgatók rendelkezésére bocsátani. Kollégiumaink zsúfoltsága így is igen nagyfokú, s ez a zsúfoltság az új kollégium felépítéséig csak fokozódik. Sokkal nagyobb gondot jelent a főiskola vezetőinek az a közel 300 hallgató, akik városi albérlési szobában laknak. Ezek a hallgatók nemcsak a lakásuzsorának vannak kitéve, hanem elesnek mindazoktól a nevelési lehetőségektől is, amelyeket a kollégium nyújthat. Megállapíthatjuk, hogy a lehetőségeink határához értünk: az elmúlt tanév főiskolánk jelenlegi kapacitásának maximális kihasználását jelenti. A korszerű oktatás, a tanszékek tudományos munkája igen nagy nehézségekbe ütközik a főiskola épületének szűk volta miatt. Éppen ezért arra törekszünk, hogy főiskolánk továbbfejlesztését illetően minden erőnket latba vessük, hogy az oktatási reform szellemében a kor követelményeinek megfelelően és megfelelő számban tudjuk hallgatóinkat oktatni és nevelni.

Egy-egy tanév legfontosabb feladatait a főiskola központi munkaterve rögzíti. Ezek a fő feladatok a most záruló tanévben a kommunista szakemberképzés céljait kívánták szolgálni a következő megfogalmazásban:

1. Munkánk központjában a tananyag korszerűsítésének a befejezése, a programok és tantervek kidolgozása áll.

2. Nagy gondot fordítunk az MSZMP VIII. kongresszusa anyagainak feldolgozására, az ideológiai nevelőmunka hatékonyságának a növelésére.

3. A főiskolán folyó tudományos munka tervszerűbb és céltudatosabb irányítása.

4. A káderfejlesztési tervek végrehajtásának az ellenőrzése, a kádermunka további javítása.

5. Az állami vezetés és a tanszékvezetés színvonalának emelése.

Nem lehet céltom és feladatom, hogy ez alkalommal mindazt elmondjam, amit a fenti célok elérése érdekében igyekeztünk megtenni. Ezért engedjék meg, hogy néhány — az egész közösséget érdeklő — jelentős mozzanatot emeljek ki.

A szocialista tudat kialakításának egyik előkészítő műhelye az iskola; itt alapozzuk meg az ifjúság világnézetét és erkölcsét. Iskoláink nevelő hatását kívánjuk erősíteni a felsőoktatási reformmal. A múlt évi előkészületek és programkészítő munkálatok után a folyó tanévben a reform-munka konkretizálásáról, sűrűsödéséről és meggyorsulásáról számolhatunk be. Ebben a tanévben a reform-munkát a kérdések gondosabb előkészítése, a nagyobb nyilvánosság, a viták kiszélesedése és minden esetre a konkrét eredmények jellemezték. Megállapíthatjuk, hogy a kitűzött feladatokat a tanszékek általában megoldották; az egyes szakok programkészítői elismerésre méltó munkát végeztek. Főiskolánk előző tanterveivel összehasonlítva, a jelenlegi munka sokkal színvonalasabb.

A főiskolai oktatás korszerűsítésének munkája sok új gondolatot vetett a felszínre, értékes törekvéseket indított el. De megmutatta a régi hibákat és a jelenlegi hiányosságokat is. Annyi bizonyos, hogy a feladatoknak még csak az első és könnyebb részét végeztük el — a tervezést. Most következik a feladatok nehezebb és szívós munkát igénylő része, a korszerű célkitűzések megvalósítása. Égető kérdés, hogyan érjük el céljainkat a valóságban. Hogyan termékenyíti meg a munkát a marxista—leninista világnézetnek a programokban lefektetett hatóereje? Megkönnyebbül-e, rendszeresebbé válik-e a hallgatók munkája? Csökkent-e valóban a tanítási anyag mennyisége, növekedett-e ugyanakkor az oktatás korszerűsége? A tökéletesített módszerek elvezetnek-e valóban a hallgatók teljesítőképeségének, önállóságának növeléséhez? Most már értjük és tudjuk a feladatokat, de nem látjuk még világosan, elég merészen nyúlunk-e az anyagcsökkentés eszközeihez. Az alkalmazandó módszerek se rajzolódtak ki még elég világosan. Mégis optimizmussal nézünk a reform megvalósítása elé, hiszen annak célkitűzései oktatóinkban őszinte lelkesedést és fokozott munkakedvet ébresztettek.

Mindezekkel kapcsolatban ma már elsősorban a jövő feladataira kell gondolnunk; a reform gyakorlati végrehajtására kell összpontosítani erőnket. Az ily módon megteremtett korszerűsítésnek biztosítania kell olyan tananyag és oktatási módszerek, olyan oktatási szemlélet kialakítását, amely a későbbiek során lehetővé teszi az oktatás és az élet kapcsolata állandó erősödését, olyan oktatási rendszert, amely magában hordja az állandó korszerűsítés feltételeit.

Új feladatot jelentett számunkra a nappali hallgatók részére bevezetett falusi pedagógiai gyakorlat megszervezése és lebonyolítása. Az ősz folyamán mintegy 70 hallgatót helyeztünk ki falusi iskolákba kéthetes pedagógiai gyakorlatra. A hallgatók túlnyomó többsége gazdag, sokoldalú tapasztalattal tért vissza a falusi gyakorlatokról; pedagógus hivatástudatuk erősödött, megismerkedtek az iskolán kívüli munka sokrétűségével.

A gyakorlati élettel való intenzívebb kapcsolat kiépítése és megerősítése végett megújítottuk a Finomszerelvénnyel kötött szocialista szerződésünket, mely még inkább konkretizálja a gyár ifjúmunkásai, vezetői és a főiskolai dolgozók, hallgatók közötti kulturális, ismeretterjesztési és műszaki kapcsolatokat.

A reform alapvető kérdéseinek kimunkálása — mint mondtam — befejeződött. A hangsúlyt most már a reform megvalósítására, gyakorlati bevezetésének segítésére kell helyezni. Főiskolai KISZ-szervezetünknek is feladata, hogy a reform célkitűzéseivel foglalkozzanak, minden területen támogassák az intézmény munkáját az ifjúsági mozgalom eszközeivel.

A marxizmus eszmei offenzívájának elengedhetetlen feltétele az elméleti-ideológiai munka magasabb színvonalra emelése. Éppen ezért emelnünk kell a pedagógusok felkészültségét, ideológia, pedagógiai és szaktárgyi műveltségük színvonalát. A pedagógusok ideológiai képzése azért különösen fontos, mert ők a párt legfontosabb harcostársai az új nemzedék nevelésében. A tapasztalatok ékesen bizonyítják, hogy csak azoknak a nevelőknek a munkája hatékony, akik maguk is megértik, átélnek és meggyőződéssel képviselik azokat az eszményeket, tulajdonságokat, jellemvonásokat, amelyeket növendékeikben ki akarnak alakítani.

Az oktató-nevelő munka tartalmának, hatékonyságának emelése szempontjából döntő jelentősége van főiskolánkon is az ideológiai oktatásnak. Alig van dolgozónk (beleértve a gyakorló általános iskolát is), aki valamilyen módon ne képezne tovább magát. A főiskolai oktatók közül 37-en vesznek részt a szervezett ideológiai oktatásban, 12-en a Marxizmus—Leninizmus Esti Egyetemen, 6-an az egyelemen tanulnak. Ez a tantestület eszmei, ideológiai színvonalának emelése szempontjából igen jelentős.

Az oktató-nevelő munka során az elmúlt tanévben súlyponti kérdésként kezeltük a hallgatók szakmai képzése mellett az erkölcsi-politikai, világnézeti nevelés kérdését. A hallgatók világnézeti, politikai nevelése a szakoktatáson kívül három fórumon folyik: a) a marxizmus-leninizmus oktatása; b) a KISZ által szervezett Ifjúsági Akadémia; c) a KISZ Segítő Tanári Kabinetben részt vevő fiatal oktatók útján. Tapasztalataink szerint ez a három fórum szervesen kapcsolódik össze.

A KISZ munkájának egyik fő területe még a kollégiumi nevelés, amely a maga sajátos eszközeivel segíti és fokozza hallgatóink világnézeti, politikai fejlődését, szakmai képzettségét és általános műveltségét.

Minden nevelői ráhatások eredményeképpen bizton remélhetjük, hogy ifjúságunk politikai, erkölcsi arculata egyre pozitívabbá válik.

A szocializmus teljes felépítéséért folyó harcunkban, a marxizmus eszmei offenzívájában fontos helyet foglal el a tudományok fejlődése. A tudomány a mi viszonyaink között is mindinkább közvetlen termelőerővé válik. Ahhoz, hogy a tudományok betöltsék fontos feladatukat az eszmei harcban, legalább három feltételre van szükség: a) a tudományok pártosságára; b) a szocializmus építésének gyakorlatával való szoros kapcsolatra és c) a tervszerűsége.

A tanszékek tudományos munkaterveiből a szaktudományok speciális problémái mellett egészségesen bontakozik ki a tudomány és a gyakorlati élet kapcsolata; a reformkérdések és a pedagógiai módszertani témák feldolgozásán kívül helyet kapnak a kutató munkában Heves megye és Eger történetével kapcsolatos témák is. Elkészítettük főiskolánk öt éves kutatási tervét, kapcsolva azt az országos kutatások tematikájához. Öröndetes tény, hogy erre az évre ismét 300 000 forint támogatást kapott főiskolánk 11 tanszéke a Tudományos Kutatási Fejlesztési Alapból. Ma már senki előtt sem kétséges, hogy a főiskolák megfelelő színvonala, a reformmunkálatok eredményessége érdekében az oktató-nevelő és a tudományos munka egységének, elszakíthatatlan kapcsolatának biztosítása mennyire szükséges és elengedhetetlen.

A főiskolai tudományos munka az idén is meghozta látható gyümölcsseit, az igen impozáns terjedelemben megjelent évkönyvünk formájában. Az egri főiskola évkönyve évenkénti megjelenésével, tartalmának változatosságá-

val és színvonalával nemcsak az országban, hanem annak határain kívül is méltán ébresztett figyelmet maga iránt.

A főiskolai tanárképzés akkor lesz ideális, ha a hallgatókat is bevezetjük a tudományos kutatás módszereibe, bizonyos tudományos feladatok megoldására biztatjuk őket. Ennek a célnak a megvalósítását látják el a Tudományos Diákkörök, ill. szakkörök. Sajnos, a szakkörök munkáját sem a Tudományos Bizottság, sem a KISZ-bizottság nem kísérte kellő figyelemmel. Ezen változtatni kell, annál is inkább, mert ezt parancsolóan írja elő számunkra a Tudományos Diákkörök konferenciájának hagyományossá válása is.

Bár a tavasz folyamán Pécsen bonyolították le a Spartakiádot és a főiskolák bevonásával a közös ülészakot is (irodalomból és nyelvészetből), ennek ellenére mi is megrendeztük Egerben — szerényebb keretek között — május 4-én a Főiskolai Napot, amelynek keretében tudományos előadások hangzottak el és a díszteremben reformkiállítászt rendeztünk, este pedig hangverseny volt az ének tanszék közreműködésével.

A főiskolai oktató-nevelő és tudományos munkának továbbfejlesztését szolgálják a baráti országok hasonló intézményeihez fűződő és egyre inkább elmélyülő kapcsolataink. Főiskolánk és a vinhi (Vietnami Demokratikus Köztársaság) Pedagógiai Főiskola között — a magyar—vietnami kulturális együttműködési egyezmény 1961. évi munkatervének 8. pontja alapján a múlt év március hó 9-én került aláírásra a barátsági, együttműködési egyezmény. A magyar—szovjet kulturális egyezmény 1963. évi munkatervének 40. pontja alapján május hó végén a Szovjetunióba utaztam azzal a céllal, hogy a jeleci Pedagógiai Főiskolával felújítsuk barátsági szerződésünket. Az Egri Tanárképző Főiskola és a jeleci Pedagógiai Főiskola hallgatói és tanárai már évek óta gyümölcsöző baráti kapcsolatban állnak egymással. Ezért kölcsönösen elhatároztuk, hogy a szocialista tanárképzéssel összefüggő nevelési és oktatási tapasztalatok kicserélése érdekében a jövőben is ápolni fogjuk kapcsolatainkat; rendszeressé tesszük a két intézmény közötti együttműködést a Szovjetunió és a Magyar Népköztársaság közötti kulturális és tudományos együttműködési szerződés alapján. Szeptember hó folyamán az erfurti (Német Demokratikus Köztársaság) főiskolával fogjuk megkötni a barátsági, együttműködési szerződést. A külföldi kapcsolatok kiépítése terén tehát ebben az évben jelentős eredményeket tudunk elérni.

Kádermunkánk célját a Tanárképző Főiskola alapvető feladatai határozzák meg, ami abból a fontos és sajátos szerepből következik, amit a főiskola a szocializmus építésének területén betölt. Kádermunkánk lényegét a teljes őszinteség, a nyíltság és a bizalom jellemzi. A mérce az emberek megítélésében, hogy miként végzik munkájukat, milyen politikai és emberi magatartásuk.

Néhány szót szeretnék szólni a második félévi vizsgákról. A második félévi vizsgákról többé-kevésbé tiszta képet alkothatunk, bár az I., II. és III. éves hallgatóinknál szinte minden szakcsoporton belül van még hátra néhány vizsga, a beérkezett vizsgaeredményeket feldolgoztuk és ennek alapján fogom a továbbiakban ismertetni a második félévi eddigi eredményeket. Az már most is megállapítható, hogy a vizsgák általában zavartalanul, zökkenőmentesen folytak.

Hallgatóink zöme becsülettel, szorgalommal készült a vizsgákra. A vizsgák általában a kitűzött időben folytak. Vizsgadatum-eltolódás mindössze egy-két esetben, egy-egy vizsgáztató tanár előre nem látott, véletlen folytán közbejött akadályoztatása miatt adódott.

Az operatív bizottság megállapítása szerint vizsgáztató tanáraink türelemmel és megértéssel kérdezték a jelölteket. Igyekeztek nyugodt légkört teremteni, mely különösen a vizsgaidőszakban igen jó hatással van a vizsga-

Dr. Szántó Imre igazgató aláírja a magyar--vietnami kulturális együttműködési egyezményt.

idegesség hatása alatt álló hallgatókra. Nem egy tanárunk reggeltől késő estig végezte a vizsgáztatás kimerítő, fárasztó munkáját, mégis általánosságban elmondható, hogy tanáraink nyugodtan, türelmesen vizsgáztatnak. Túlzott szigorúságot, vagy túlzott enyhéséget egy-két kivételtől eltekintve nem tapasztaltunk. Ami a vizsgaanyag mennyiségét illeti, nem megnyugtató a helyzet. Azokból a tárgyakból, melyekből a vizsgaanyag mennyisége nem kívánatosan nagy, az eredmény is rosszabb képet mutat, mint egyéb tárgyaknál. Remélni merjük, hogy a reform során ez a lényeges kérdés is megoldást nyer majd. Ettől reméliük, hogy hozzásegíti hallgatóinkat szaktudásuk elmélyítéséhez és ahhoz, hogy a tudás intenzitása tekintetében nagyobb követelményekkel léphessünk fel.

A jövőben fokozott mértékben ügyelünk arra, hogy hallgatóink az egész féléven keresztül szorgalmasan tanulva igyekezzenek minél jobb eredményt elérni. A jobb tanulmányi eredményt és ezzel bizonyos juttatások biztosítását, illetve magasabbfokú juttatást hallgatóinknak nem halasztott vizsgával, hanem rendszeres, komoly tanulással, és a vizsgaidőben eredményesen letett vizsgával kell biztosítani.

Ettől függetlenül igyekeztek hallgatóink a képességeikhez mért legjobb eredményt elérni.

A vizsgák számszerűleg a következő eredményeket mutatják: a gyakorlati jegyek és a statisztikailag eddig feldolgozott 2650 szóbeli vizsga alapján a főiskola tanulmányi átlaga 3.59, ami kielégítőnek, sőt jónak mondható.

Ezen belül az I. évfolyam átlaga: 3.52, a II. évfolyamé: 3.28, a III. évfolyamé 3.82, a IV. évfolyamé 3.98.

A III. és IV. évfolyamnál a nem nagymértékű, de egyenletes emelkedés tapasztalható, ami a tanulmányi anyag fokozatos nehezedeése ellenére is elvárható. A letett szóbeli vizsgák közül: 25.62 százalék jeles, 33.47 százalék jó, 23.16 százalék közepes, 12.33 százalék elégséges, 3.71 százalék elégtelen.

Néhány szót a főiskolai ifiúsági szervezet kulturális és sportmunkájáról, nem a teljes beszámoló egészével.

Énekkarunk tovább tartotta színvonalát; évközi ünnepségeket, közös hangversenyt adott a pedagógus énekkarral, közreműködött a Bervával szervezett hangversenyen.

A kultúrmunkában eredményesen fejlődött tovább a múlt évi kezdeményezés: alapszervezeteink önálló rendezvényeket szerveztek a környező községekben (Füzesabony, Noszvaj).

Irodalmi színpadunk önálló műsoros estet rendezett, mint pl. a ballagó bál, vagy a Mikulás bál. Segítséget nyújtott az egyik ktsz tanfolyamán egy műsoros est megszervezésével.

Táncsoportunk — mint kultúréletünk egyik nagy hagyománnyal és szép múlttal rendelkező együttese — szintén továbbfolytatta eredményes munkáját. Valamennyi rendezvényen nagy sikerrel szerepelt.

Meg kell emlékeznünk arról is, hogy a városi „Ki mit tud”-on főiskolánk hallgatósa is eredményesen képviseltette magát. (Előd László, Antal Mária.)

A társadalmi munkák területén meg kell dicséernünk azokat a hallgatókat, akik a téli árvízvédelmi munkában becsülettel részt vettek: Fodor Gyula, Fodor József, Danyi Vince, B. Tóth Imre, Boroncok Béla, Szepesi Bálint, Kovács Gy., Ferge J., Timkó Gy.

Ugyancsak dicséret illeti azt a 150 hallgatót, aki egész évben becsülettel végezte úttörővezetői munkáját a város csapataiban — és azt a 30 hallgatót, aki a városi, járási, illetve a megyei KISZ-bizottság, valamint az Úttörőház

egész évi munkájában részt vett. (Csík Anna, Komjád Mária, Nyester Erzsébet, Bozsik Etelka, Hornok Mária, Nemes Péter és mások.)

A nyár folyamán 30 lány, 14 fiú vesz részt Balatonalmádiban, illetve Tárnok II-ban építőtáborban.

Külön kell megdicséernünk Tar Lőrinc elvtársat, aki mint fiatal oktató külön kérte részvételét a táborban.

Megemlíthetjük, hogy a KISZ megbízólevelek ügyével — a főiskolák KISZ bizottságainak közös értékelése alapján — csak a mi főiskolánkon foglalkozunk.

Elismerésre méltóan működött a KISZ akadémia.

Sportmunkánkban is fejlődés mutatkozik. Egyre többen vesznek részt hallgatóink a különböző sportrendezvényeken. Több rendezvény volt ez évben: sakkbajnokságok, asztalitenisz, úszóverseny, gólyaverseny, szakok közötti kosár- és kézilabda, stb.

Külön meg kell dicséernünk fiú kézilabda csapatunk tagjait, akik a pécsi spartakiádon felejthetetlen élményt nyújtottak játékuikkal és szép II. helyezést értek el.

A nyári foglalkozások keretében 12 hallgató vezetőként dolgozik a SZOT táboraiban, 19 hallgató dolgozik kiképző vezetőként a nyári úttörő vezetőképző táborokban. 2 hallgató önállóan vezet egész nyáron napközi otthont, 400 hallgató vesz részt nyáron a csillebérci úttörő vezetőképző táborban. Elvárjuk tőlük, hogy munkájukkal, magatartásukkal, a kiképzésben való részvételükkel dicsőséget hozzanak főiskolánkra.

Kedves Barátaim! Kedves Elvtársak!

Engedjék meg, hogy végül szóljak a származási kategorizálás eltörléséből eredő feladatokról és az új ösztöndíj-rendszerrel.

Egész társadalmunk fejlődését, a szocialista nemzeti egység kialakítását és az ifjúság érdekeit szolgálja pártunk VIII. kongresszusának az a döntése, hogy az iskolai felvételeknél is megszűnik a származás szerinti megkülönböztetés és a jelöltek rátermettsége, tehetsége, felkészültsége és magatartása lesz a kizárólagos mérce.

Ma már nincs szükség a származás szerinti megkülönböztetésre. Egységes, szocialista társadalmunk kialakulása és közoktatásunk szocialista fejlődése lehetővé teszi — egyszersmind megköveteli —, hogy az egyetemi és főiskolai felvételeknél a származás tekintetbe vétele nélkül a jelöltek felkészültsége, politikai és erkölcsi magatartása legyen a mérce. A származás szerinti korlátozások fenntartása már nem használna, hanem egyenesen ártana a szocializmus építésének. Azok a fiatalok, akik most kérik főiskolai felvételüket, már a népi demokratikus rendszerben nevelkedtek, a szocialista társadalomban éltek életüket. Képtelenség és igazságtalanság volna a fiatalokat szüleik egykori osztályhelyzete miatt korlátozni a továbbtanulásban. Természetesen a szükséges politikai, anyagi és szociális lehetőségek megadásával, az oktató- és nevelőmunka fejlesztésével a jövőben is gondoskodunk arról, hogy a főiskolára felvett fiatalok között ne kevesebb, hanem több legyen a ma is természetesen dolgozó munkások és parasztok gyermeke.

Nem lesz könnyű dolguk az idén a felvételi bizottságoknak, hiszen megszűnt a sablon, s most sokkal inkább, mint eddig, a vizsgáztatókon múlik, hogy kik kerülhetnek be szeptemberben az egyetemekre és főiskolákra. De ha a tudást és az emberi magatartást a maga összetettségében teszik mérlegre, ha szakítanak az előítéletekkel, s visszautasítják a protekciós kísérleteket, akkor nem lesz semmiféle zavar az idei felvételi munkában. A vizsgáztatóknak nem szabad megfélemleniük arról, hogy munkájuk közben munkás-paraszt államunkat képviselik, és nem kis részben rajtuk van a felelősség a jövő értelmiségének kialakításában.

Érdemes és szükséges röviden összegezni e helyen és ez időpontban azokat a juttatásokat is, amelyekkel az állam hallgatóink viszonylagos gondtalan

tanulási lehetőségeit biztosította. Tanulmányi ösztöndíjat kapott mintegy 305 hallgató, egész évben 312 848,— Ft értékben. Rendszeres pénzbeli támogatásban részesült ugyancsak kb. 235 hallgató, összesen 250 923,— forint értékben. A hallgatóknak kifizetett rendszeres pénzbeli támogatás tehát ez év folyamán 563 771,— forintot tesz ki. Menza-juttatásban részesült 355 hallgató, ennek értéke a tanévben 769 285,— forint. Rendkívüli szociális segélyként kifizettünk rászoruló hallgatóknak 90 500,— forintot. Ha ehhez hozzászámítjuk, hogy 381 hallgatónk kollégiumban lakott minimális térítés fejében, akkor kibontakozik előttünk az a céltudatos bőkezűség, amellyel a szocialista rend a jövő szakembereinek kiképzését anyagilag is támogatja. S kiegészítésként itt kell megemlítenünk a Népköztársasági Ösztöndíjban részesített 3 hallgatót, s a társadalmi ösztöndíjat kapó összesen 86 hallgatót.

S államunk most újabb jelentős anyagi támogatást biztosít az egyetemi és főiskolai hallgatók tanulásának segítésére. Szeptember elsejétől új ösztöndíjrendszer lép életbe. A fokozott anyagi támogatás különösen a gyengébb anyagi helyzetű hallgatókon segít, továbbá támogatja a kiemelkedő tehetségűeket, a szorgalmat és a rátermettséget. Az új tanévtől kezdve az eddigi félévi ezer forintos tandíj felére csökken, a kitűnő, jeles és jó tanulmányi eredményt elért hallgatók tandíjmentesek lesznek. Számban és összegben emelkedik a legkiemelkedőbb tanulmányi ösztöndíj, a Népköztársasági Tanulmányi Ösztöndíj. Ennek két fokozata lesz, s az első havi ezer, a második pedig havi 700 Ft ösztöndíjjal jár. Általános tanulmányi ösztöndíjban minden, legalább jó tanulmányi eredményt elért hallgató részesül, tekintet nélkül arra, hogy családjában hány forint az egy családtagra jutó átlagjövedelem, s kollégiumban lakik-e, vagy szüleinél. Az új tanévtől kezdve a kitűnő rendű hallgatók havi 300, a jelesek 250, a jó rendűek pedig 150 forint tanulmányi ösztöndíjat kapnak. Folyamatban van a társadalmi tanulmányi ösztöndíjak rendezése is.

Bővül a hallgatók szociális támogatásának lehetősége is. Az arra rászoruló szülők gyermekeit havi 200—350 forinttal lehet segíteni. Ennek odaítélésénél ezentúl a család egy-egy tagjára jutó jövedelmet kell alapul venni. Jelentősen csökken a menzajegyek ára is.

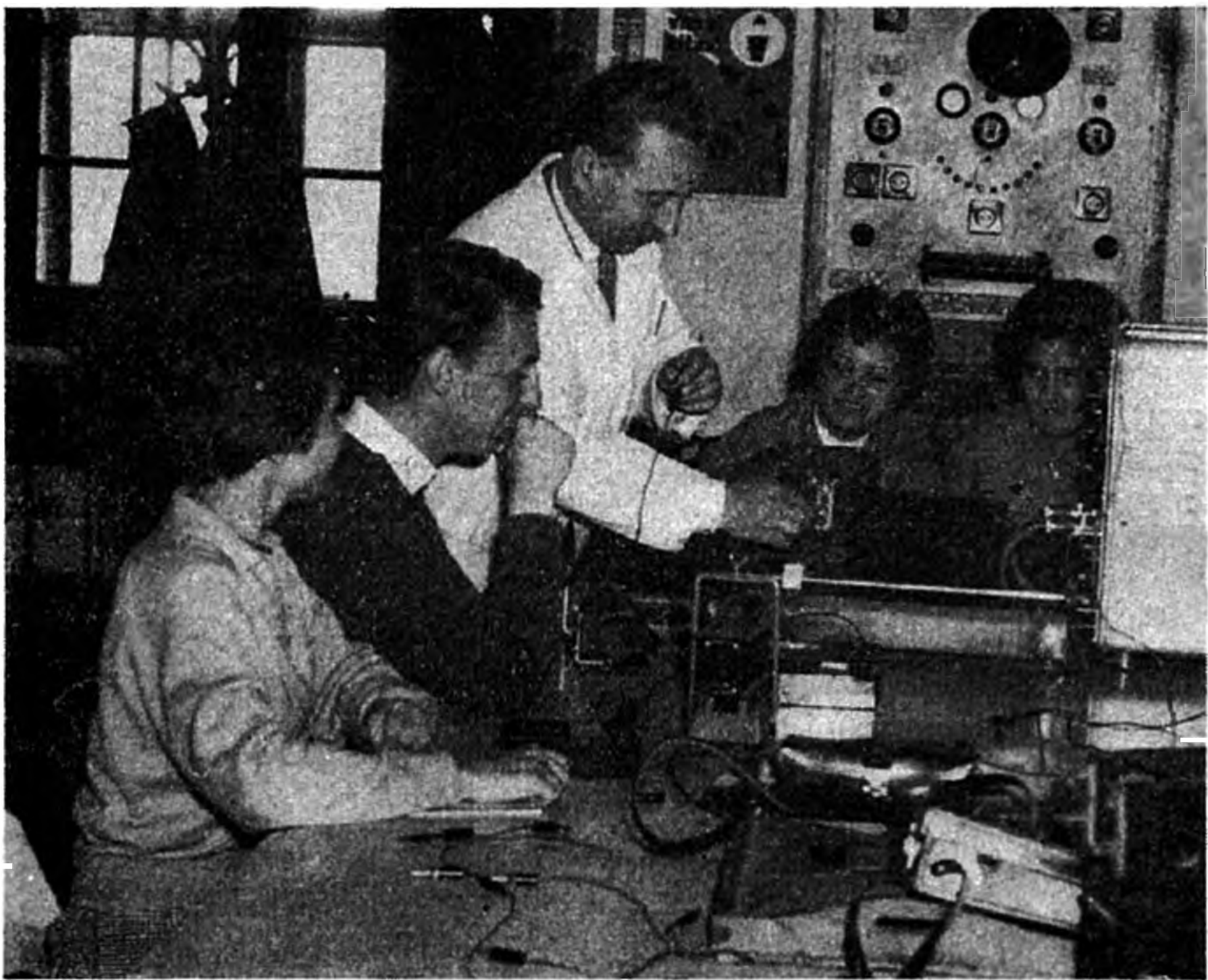
A következő tanévben bevezetésre kerülő, a hallgatók anyagi ellátottságára fordítandó összeg tehát az ideinek több mint kétszeresére emelkedik. Mindez azt jelenti, hogy új, kedvező lehetőségek nyílnak arra, hogy a jövőben igen jelentős anyagi segítséget kapjon minden rászoruló főiskolai hallgató, de különösen a termelő munkát végző munkások, parasztok gyermekei. Nekünk viszont gondoskodni kell arról, hogy az életszínvonal emelésével párhuzamosan emeljük a hallgatókkal szembeni követelményeket a kommunista szakemberré válás terén, a hallgatóknak pedig szent kötelessége, hogy jó tanulással, derekas helytállással viszonzják államunk és népünk messzemenő anyagi áldozatvállalását.

Most, amikor egész országunk, dolgozó népünk nagy akarattal feszül neki az anyagi és szellemi javak gyarapításának, mi, nevelők — részt kérve és vállalva népünk harcából — elsősorban arra összpontosítjuk erőinket, hogy fő feladatunkat: a gondjainkra bízott hallgatók nevelését-oktatását a mainál is eredményesebben végezzük. Az oktató-nevelő, tudományos, kulturális és ideológiai munka feladatai a következő időszakban nagyobbak lesznek, s ezért eddig végzett munkánk következetesebb, lendületesebb folytatására van szükség. Az előttünk álló nem kis feladatok nyilvánvalóan szükségessé teszik, hogy a főiskola ideológiai-politikai-pedagógiai egységben igyekezzék megvalósítani a jövő iskolaév célkitűzéseit. Egyetértő munkánkkal — a párt útmutatásait követve — képesek leszünk az előttünk álló nagyszerű feladatok megoldására.

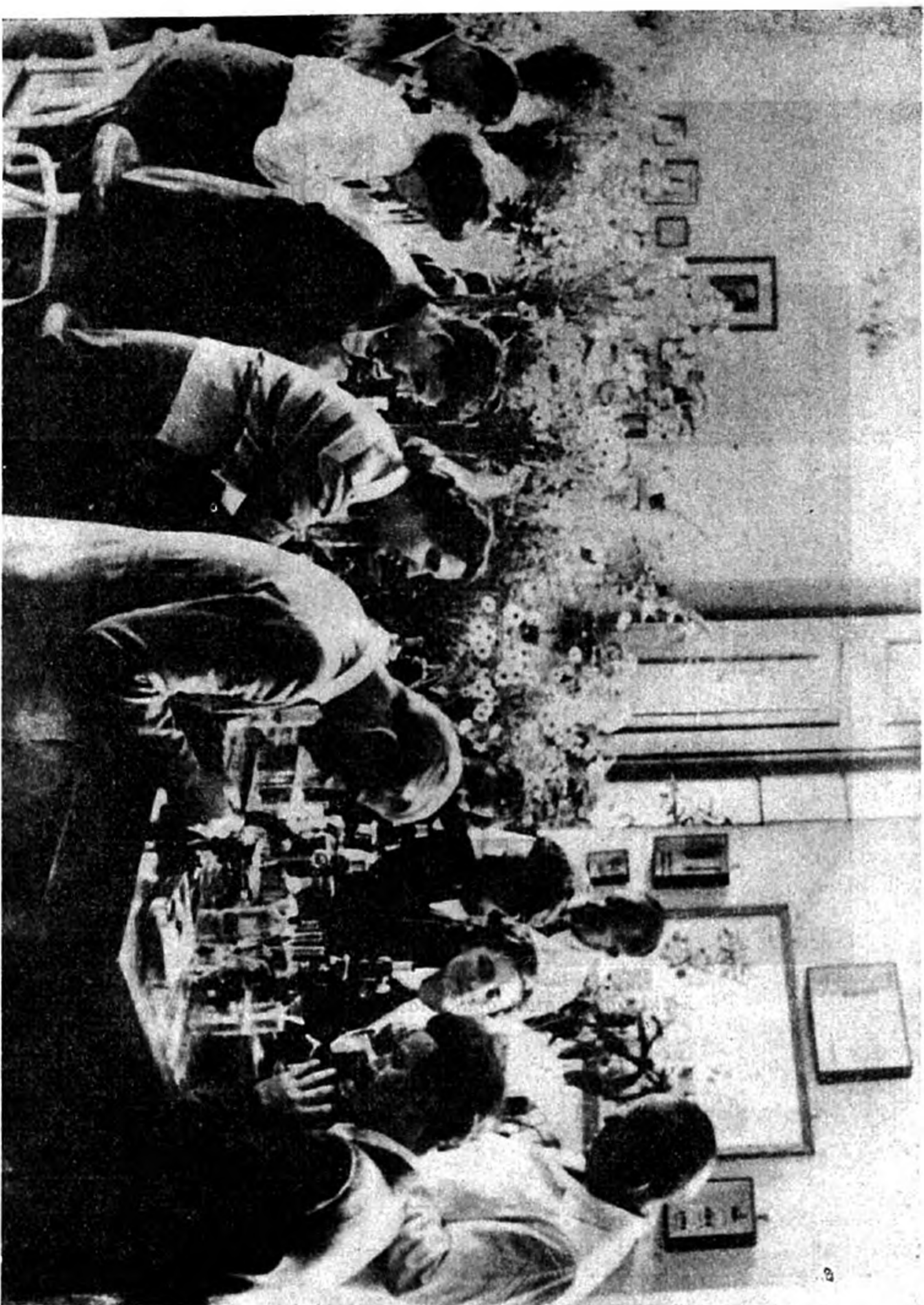
Megérdemelt, jó pihenést kívánok minden oktatónak, nevelőnek, s hallgatónak.

Ezeknek a gondolatoknak a jegyében az 1962—63-as tanévet, az Egri Tanárképző Főiskola 15. tanévet bezárom.

Képek főiskolánk életéből

Elektromosságtan gyakorlat a fizikai tanszéken.

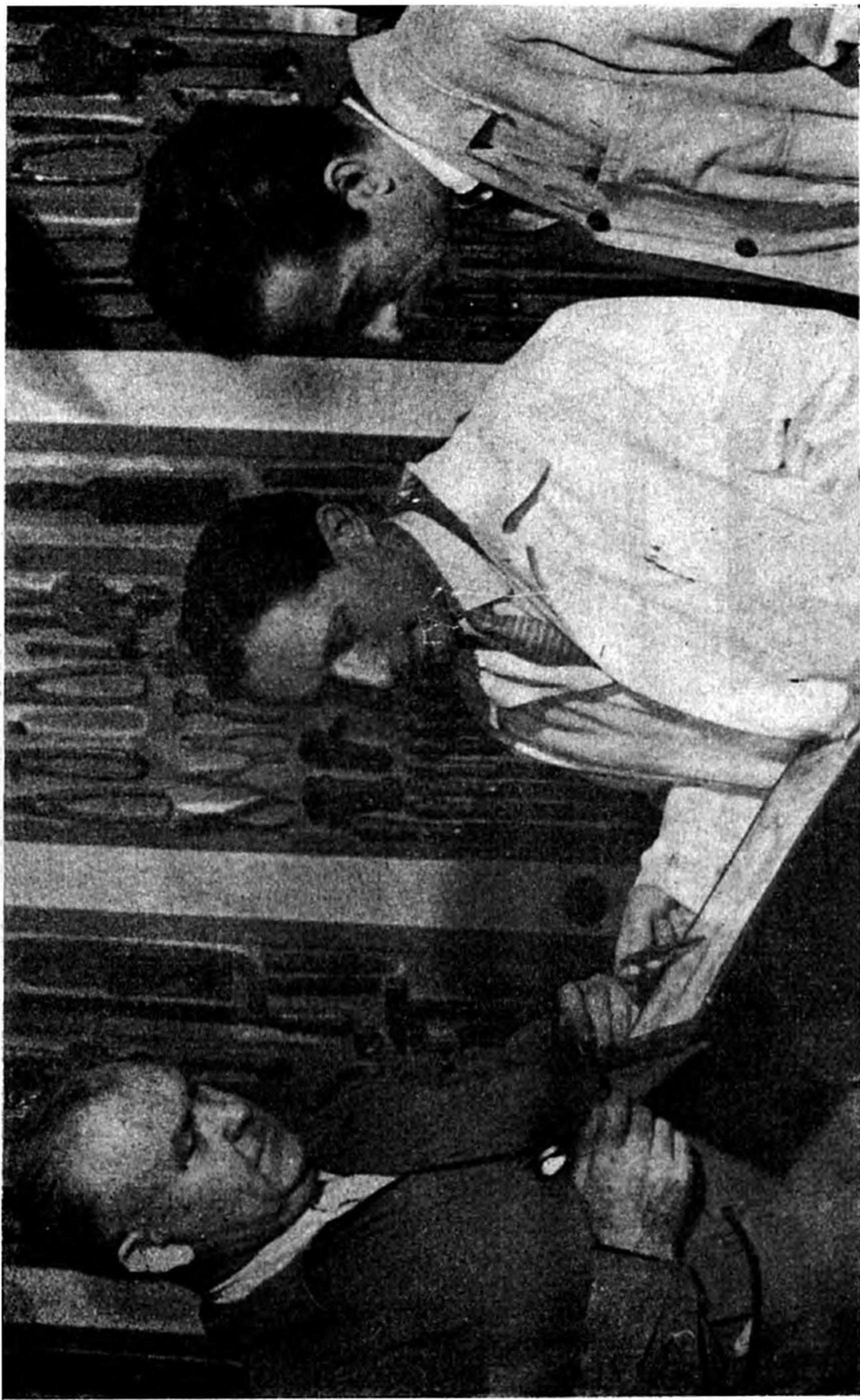
Gyakorlati kőzben a növénylelani laboratóriumban.

Elektrotechnikai gyakorlat közben.

Kémia szakos hallgatók gyakorlat közben.

Somos János, a műszaki ismeretek és gyakorlatok tanszékének vezetője levelező hallgatókkal gyakorlati körben.

Munkában a műszaki ismeretek és gyakorlatok szakos hallgatók.